CELJE, 26. NOVEMBER 1981 – ŠTEVILKA 47 – LETO XXXV – CENA 8 DIN

NOVI TEDNIK

GLASILO OBČINSKIH ORGANIZACIJ SZDL CELJE, LAŠKO, MOZIRJE, SLOVENSKE KONJICE, ŠENTJUR, ŠMARJE PRI JELŠAH IN ŽALEC

DELOVNA SKUPINA CK ZKS V ŠMARSKI OBČINI

Včeraj in danes je na obisku v šmarski občini delovna skupina CK ZKS, ki jo vodi izvršni sekretar v Predsedstvu CK ZKS Emil Rojc. Včeraj dopoldne je imela delovna skupina najprej pogovor s člani komiteja Občinske konference ZKS, predsedniki ostalih družbenopolitičnih organizacij, Izvršnega sveta in Skupščine občine, nato pa so se njeni člani sestali s komunisti Hmezadovega Kmetijskega kombinata, Go-kopa iz Rogaške Slatine in popoldne še s komunisti, ki delajo v upravnih organih Skupščine občine Šmarje pri Jelšah. Danes ob 10. uri pa so stekli pogovori med delovno skupino CK ZKS in komunisti delovne organizacije Kors Rogaška Slatina, popoldne pa bo zaključni razgovor s člani vodstev družbenopolitičnih organizacij, Izvršnega sveta in Skupščine občine. Delovna skupina Centralnega komiteja ZKS bo svoj obisk v Šmarski občini zaključila s pogovorom s komunisti osnovne organizacije rajona II v krajevni skupnosti Rogaška Slatina.

DS

OBVESTILO BORCEM IV. PROLETARSKE ČRNOGORSKE BRIGADE

V tisku je »Spominska knjiga IV. proletarske črnogorske brigade«, v kateri je bilo 15.000 borcev. Doslej so organizatorji tiska uspeli dobiti podatke okoli 9.000 borcev pa zato na tem mestu pozivajo vse preživele borce in njihove svojce, ter svojce padlih ali po vojni umrlih borcev te brigade, da pošljejo naslednje biografske podatke: priimek, očetovo ime in ime, poklic pred vojno, leto in kraj rojstva, točen naslov bivanja, za padle in umrle mesto in kraj, kjer so padli, oziroma umrli po vojni, politična pripadnost (član SKOJ, ZK in od kdaj), sodelovanje v NOV od... do..., kolikokrat je bil ranjen, je vojni ali mirnodobni invalid, kakšen čin ima, je nosilec Spomenice 1941, kakšne dolžnosti je opravljal v vojni, navesti pa tudi funkcije po vojni. Ob teh podatkih je potrebno poslati tudi fotografije, to naj storijo borci, ki so že poslali podatke a brez fotografij. Podatki morajo biti na voljo za vse borce te brigade, ne glede na to, koliko časa je kdo bil v njej.

Vse podatke pošljite najpozneje do 31. januarja 1982, kajti knjiga bo izšla v prvi polovici prihodnjega leta. Naslov je Sekcija IV. Proletarske črnogorske brigade, Beograd, Trg bratstva in enotnosti 9. Knjiga bo izšla ob 40-letnici omenjene brigade.

29. XI. 1943 PRAZNIK NAŠE STVARNOSTI

Drugo zasedanje AVNOJ – protifašističnega sveta narodne osvoboditve Jugoslavije – tudi po osemintridesetih letih ohranja veljavo vsej tisti izjemnosti dogodka, katerega moč ne le nenehno narašča, temveč nam daje oporo in pogum vselej, ko se v našem dinamičnem razvoju soočimo s težavami.

Takratna odločitev sicer zasužnjenih, pa vendar v srcu in pesti vedno svobodnih narodov in narodnosti, da si bodo svojo usodo krojili sami po socialistični poti v federativni Jugoslaviji, je živo prisotna v vsem razvoju naše socialistične samoupravne demokracije od prvih temeljev za izgradnjo nove Jugoslavije do današnje skupnosti narodov in narodnosti, v kateri si človek sam ustvarja svojo srečo v procesu krepitve samoupravne vloge delovnega človeka v združenem delu in v demokratičnem mehanizmu naše družbe.

Iz te perspektive gledano smo na svoji poti vedno nepopustljivo uveljavili temeljne usmeritve revolucionarnih pridobitev. Prav težave, pritiski in zastoji v našem razvoju pa so nam vedno vlili še novih moči in še bolj strnili naše vrste delovnih ljudi z Zvezo komunistov na čelu, da smo težave premagali in še močnejši, bolj odločni ter oboroženi z novimi izkušnjami in znanjem nadaljevali po zastavljeni poti.

Nikoli nismo trdili, da smo popolna družba, imuna za vse težave s katerimi se srečuje današnji nemirni svet in da tudi sami v našem prizadevanju za čim hitrejši še boljši jutri ne delamo napak.

Prav v tem času se srečujemo s težavami, ki so na prvi pogled morda celo večje kot kdajkoli poprej po letu 1948. Zlasti v vsakodnevnih »razpravah« kljub resnosti situacije vse preradi še bolj črnogledo in brezizhodno, kot je to potrebno, govorimo o prekomernem investiranju, težavah pri proizvodnji hrane, neizpolnjevanju izvoznih načrtov, pomanjkanju surovin in reprodukcijskega materiala in nekaterih proizvodov široke potrošnje, razraščanju administracije in družbene režije nasploh pa o neugodni devizni plačilni bilanci, neupravičenemu dvigovanju cen, zaostajanju rasti realnih osebnih dohodkov in še bi lahko naštevali. Res je, ni malo težav, pa tudi majhne te težave niso. Predvsem pa ne smemo nikoli verjeti, da so takšne, da jih ni mogoče premagati.

Ravno ta praznični trenutek je primeren, da se spomnimo, da smo v preteklih desetletjih uspeli iztrgati našo deželo iz zaostalosti in jo dvigniti na raven srednje razvite industrijske države s preko 2000 dolarji narodnega dohodka na prebivalca. Ne kaže spregledati, da Jugoslavija v svetu zaradi svoje doslednosti na poti neuvrščenosti, uživa nedeljen ugled in spoštovanje. Dokazovali smo in vedno bomo, da se znamo odločno upreti vsem poizkusom zunanjih in notranjih sovražnikov, ki bi želeli ogroziti bratstvo in enotnost ter ozemeljsko celovitost Jugoslavije.

Tudi danes imamo voljo, znanje in sredstva, da težave premagamo. Samo en podatek za ilustracijo: v zadnjih desetih letih smo kupili za 35 milijard dolarjev razne industrijske opreme, tudi najmodernejše. Ta oprema je tu v naših tovarnah, na naših poljih, samo izkoristiti jo moramo.

Imamo pa še nekaj. Imamo ljudi. Tu so velenjski in tuzlanski rudarji, tu so štorski in jeseniški železarji, tu so kmetje s širokih vojvodinjskih polj, pa gradbeniki, tekstilci, kovinarji – delavci iz vrst onih, ki so izbojevali svobodo, njihovi sinovi in hčere, često pa že tudi vnuki, tu so znanstveniki in še...

Vsi ti so porok za prihodnost, za bratstvo in enotnost, za stabilnost Jugoslavije in srečo nas vseh. Saj nas je vse k temu zavezal že Cankar, ko je zapisal: »Vi, ki imate v srcu mladost in v pesti moč – na vas bo slonelo življenje.« V najtežjih trenutkih življenja naših narodov smo dokazali, da smo s partijo na čelu vredni tega zaupanja. Dokažimo to tudi danes.

BORIS ROSINA

DOBJE: DELOVNA ZMAGA

Pred šestimi leti sta se pobratili krajevni skupnosti Dobje pri Planini in Stadion Ljubljana. Ves ta čas so se vezi med njima krepile in se odražale na številnih področjih. Zadnji rezultat sodelovanja med njima je bila ustanovitev mizarske delavnice v Dobju, v okviru Gradbenega podjetja Bežigrad, ki ima prav tako neprecenljive zasluge za razvijanje in utrjevanje bratskih odnosov med obema krajevnima skupnostima. Tako je prav ta delovna zmaga odblesk prisrčnih stikov med krajani iz hribovite, manj razvite krajevne skupnosti in med delovnimi ljudmi iz industrijsko visoke razvite krajevne skupnosti. Prav to pa daje še večji poudarek tej vzajemni zmagi in pomoči. To so v krajevni skupnosti obeležili s slovesno otvoritvijo mizarske delavnice, ki je bila včeraj ob 12. uri na Dobju.

Mizarska delavnica, čeprav majhna, predstavlja za krajane Dobjega veliko pridobitev, pa ne samo z vidika dodatnih možnosti zaposlovanja, ampak predvsem zato, ker je le-ta postala prvi obrat v krajevni skupnosti.

MP

VIRŠTANJČANI NA REFERENDUMU

V krajevni skupnosti Virštanj so imeli za nedeljski referendum o podaljšanju samoprispevka pripravljeno samo eno glasovalno mesto, ki so ga postavili v dvorano doma krajanov. Kljub temu, da udeležba občanov v dopoldanskem času ni bila ravno velika, je v končnem seštevku dosegla zavidljiv odstotek: kar 91,5% glasovalnih upravičencev se je udeležilo referenduma, za uvedbo samoprispevka pa je med njimi glasovalo nad 72% ljudi.

Foto: DS

ŠMARJE PRI JELŠAH IN LAŠKO

ZA – A S PREUDARKOM!

Samoprispevka potrjena, zdaj na delo!

Delavci in občani šmarske občine so v nedeljo z referendumom izglasovali podaljšanje tretjega samoprispevka. Od 21.528 ljudi se jih je referenduma udeležilo 91,7%, med njimi pa je za uvedbo podaljšanega samoprispevka glasovalo 83,4% občanov (dokončne uradne podatke o odstotku glasov »za« samoprispevek bomo zapisali v naslednji številki NT).

Izid referenduma po posameznih krajevnih skupnostih šmarske občine pa je bil takšen: v krajevni skupnosti Bistrica ob Sotli je za uvedbo podaljšanja samoprispevka glasovalo 87,6% občanov, ki so se udeležili glasovanja, v Bučah 87,6%, v Dobovcu 78,2%, na Donački gori 84,8%, v Kostrivnici 82%, v Kozjem 82,7%, na Kristan vrhu 91,5%, v Lesičnem 82,9%, v Mestinju 87%, v Osredku 89,4%, v Podčetrtku 76,6%, v Podsredi 76,8%, v Polju ob Sotli 77,7%, v Pristavi 91,8%, v Rogaški Slatini 82,1%, v Rogatcu 81,1%, na Sladki gori 84,9%, v Stojnem selu 89%, v Šentvidu pri Grobelnem 83,7%, v Šmarju 84,6%, v Tinskem 88,3%, na Vinskem vrhu 75,6%, na Virštanju 72,4%, v Zagorju 88% in v Zibiki je za samoprispevek glasovalo 86,7% glasovalcev. Z udeležbo na glasovalnem mestu pa so se znova najbolj izkazali občani krajevne skupnosti Osredek, saj so se do 10. ure dopoldne prav vsi udeležili referenduma.

Delovni ljudje in občani v občini Laško so v nedeljo ponovno izglasovali samoprispevek. V zadnjih desetih letih se je solidarnost, tokrat že tretjič, izkazala na preizkušnji.

Tretji samoprispevek v laški občini bo tako v naslednjih petih letih znatno doprinesel k hitrejšemu reševanju problemov na področju osnovnega šolstva, v krajevnih skupnostih pa omogočil, ob hitrejšem reševanju infrastrukturnih oziroma komunalnih objektov, tudi hitrejši razvoj in lepše pogoje za življenje.

Na 53. glasovalnih mestih je bilo v nedeljo živahno že v zgodnjih jutranjih urah. Tako so v zaselku Gorelce, v krajevni skupnosti Vrhovo, že do osme ure zabeležili stoodstotno udeležbo glasovalnih upravičencev, in v krajevni skupnosti Jagnjenica, kjer so krajani do 12. ure opravili svojo dolžnost. V vseh krajevnih škupnostih, razen v Brezah, pa je do 15. ure glasovalo preko 80 odstotkov upravičencev, zgleden odnos do skupnega reševanja nalog v občini pa so pokazali še občani v krajevnih skupnostih Radeče, Zidani most, Svibno, Vrhovo in Sedraž, kar je bilo, glede na skupni program občine, pričakovati.

Žal pa je bil skupni odstotek glasov **za** precej nižji od odstotka udeležbe občanov na referendumu: Od 94,03 odstotne udeležbe je za samoprispevek glasovalo 69,29 glasovalcev. To pa so številke, ki ne prenesejo razlage o zmanjšanju zavesti občanov, ampak govore o sedanjem gospodarskem trenutku, ki tare tudi občanov žep.

izotal
termoizolacijski pod

IZOTAL je nov toplotno-zvočni izolacijski izdelek, namenjen za izdelavo izolacijskih tlakov. Nanj lahko polagamo katerikoli zaključni pod (parket, topli pod, keramiko itd.). Vgrajujemo ga v debelini 4–5 cm.

IZOTAL pripravimo tako, da ga premešamo s cementom v razmerju 6 : 1. Poraba po m² je okrog 50 kg.

Informacije: Ljubečna Celje, telefon (063) 25-800.

Ljubečna Celje

KAJ JE DOMOVINA?

Zame je domovina vse, kar vidim, slišim in otipam.
Bobera Andreja, 5. a

Ko sem bila majhna, mi je bila domovina stajica, potem soba, hiša in ko sem bila že večja, je bila domovina igrišče in šola. Ko bom odrasla, bom spoznala, da je moja mala domovina zelo lepa in meni koristna.
Antlej Ksenija, 5. a

Domovina je moj dom, dvorišče, na katerem se igram in tudi ves svet, ki ga poznam.
Diaci Marko, 5. a

Domovina je naša najljubša mati, za katero je v vojnah žrtvovalo svoje življenje mnogo ljudi. Zato jo spoštujmo in varujmo, da si je kdo ne prilasti.
Mihelca Zdolšek, 5. a

Domovina je nekaj lepega, kar se z besedami ne da povedati.
Karmen Žagar, 5. b

Moja domovina je cvetoče polje, po katerem se vsak dan sprehajam in uživam v lepem svobodnem življenju.
Marko Žohar, 5. b

Domovina je svobodna, če je mir, tovarištvo med ljudmi, žvrgolenje ptic, šumenje gozdov in moj dom.
Kaučič Tanja, 5. b

Domovina je zaklad, v katerem živim, in ko sem bila majhna mi je bila domovina zibelka, v kateri sem se zibala.
Sergeja Gjuran, 5. c

Domovina je naše čudovito morje, gore, gozdovi, travniki, polja, naša samoupravna socialistična ureditev, v kateri živimo svobodni in zavedni državljani Jugoslavije. Domovina je naše največje bogastvo in zato smo zanjo pripravljeni žrtvovati vse.
Alenka Zalošnik, 5. c

Sestavili učenci COŠ Štore

CELJSKI KOMUNISTI O PREOSNOVI GOSPODARSTVA

VSE ZA DOBRE PROGRAME

Dokument o razvoju bo pripravljen do leta 1983

Ocena dosedanjega družbenoekonomskega razvoja občine Celje in naloge Zveze komunistov pri oblikovanju in sprejemanju dolgoročne razvojne vizije – to je bila osrednja tema razprave na zadnji seji Občinske konference Zveze komunistov Celje, ki je bila v delovni organizaciji Emo. Komunisti so torej razpravljali o dolgoročnem planu razvoja občine in ob tem seveda o preosnovi celjskega gospodarstva. Dejstvo je namreč, da je celjska občina že vrsto let po vojni uvrščena med deset najbolj razvitih občin v Sloveniji, kljub temu pa to še zdaleč ne pomeni, da ta stari industrijski center nima velikih gospodarskih problemov. Pa najsi gre za neskladja med posameznimi področji družbene reprodukcije, primarne delitve in porabe, za ekonomske odnose s tujino ali energetsko in surovinsko situacijo – vse to terja preosnovo gospodarstva.

Na seji Občinske konference so komunisti izčrpno in kritično opozarjali na nekatere probleme v zvezi z nadaljnjim razvojem celjskega gospodarstva, uvodno oceno pa je podal sekretar komiteja Aleš Ilc. Poudaril je, da mora Celje dobiti dokument o dolgoročnem razvoju, ki bo opredeljeval ključne razvojne cilje. V razpravi pa je sodeloval tudi član predsedstva CK ZKS Štefan Korošec. Naglasil je, da mora dolgoročno načrtovanje prostorskega, gospodarskega in socialnega razvoja temeljiti na sprotnem sodelovanju delavcev in drugih občanov. In ker delamo načrte za boljše življenjske razmere ljudi, bodo delavci nedvomno radi podprli dobro zasnovane predloge strokovnjakov. Naloga komunistov pa je, je dejal Štefan Korošec, da jih v okviru dejavnosti družbenih in samoupravnih mehanizmov k temu pritegnejo.

Dolgoročno vizijo razvoja celjske občine bo pripravila posebna delovna skupina do leta 1983, je bilo rečeno na seji Občinske konference ZKS. Ker bo to dokument, ki bo vključeval preosnovo celjskega gospodarstva, bo moral zasledovati tudi cilj, da pride celjsko gospodarstvo do novih, atraktivnih izdelkov, s katerimi se bo lahko uveljavil tudi na tujem trgu. Temu cilju pa mora slediti tudi ustrezna naložbena politika, ki bo vključevala združevanje sredstev v korist zanimivih programov. Večja skrb pa bo morala biti namenjena tudi zaposlovanju ljudi na zahtevnih delovnih mestih, pa podpora znanstveni in izumiteljski dejavnosti. Razvoj gre namreč dalje in tudi Celje bi moralo s svojimi 300 strokovnjaki dokazati, da je na nekaterih področjih sposobno uspešno tekmovati, če se dobro organizira.

DS

25-LETNICA DOMA NA GOLOVCU

V domu na Golovcu smo imeli 17. novembra velik dan – proslavili smo 25. obletnico ustanovitve.

Pred 4. oktobrom 1956 leta je bila v tej zgradbi bolnišnica za otroke. Ko so se odpirali v Celju oddelki posebne šole, je bil potreben tudi dom, kjer bi živeli otroci, ki jim domače okolje ne zagotavlja ugodnega telesnega in duševnega razvoja. Takšne otroke so vključili v življenje v domu, v njegovo oskrbo in vzgojo. Živahni so, prisrčni in navihani. Velika družina nas je in lepo nam je, čeprav za uspešno delo še marsikaj potrebujemo. Toda, imamo mnogo dobre volje in optimizma ter lepo okolje in imamo se radi.

Na proslavo smo se skrbno pripravili. Predstavili smo kulturni program in razstavo naših izdelkov in polizdelkov. Veseli smo bili, ker so se našemu vabilu odzvali naši nekdanji delavci, sodelavci in predstavniki družbenega življenja. Zbrane je pozdravila ravnateljica doma profesorica Lidija Hrnčič-Tominšek, razvoj ustanove pa je orisala tovarišica Milica Bizjak.

Na prireditvi smo najzvestejšemu zunanjemu sodelavcu, specialistu pediatru dr. Marjanu Vebru, podelili priznanje za 25-letno sodelovanje, priznanje pa smo podelili tudi Miri Zakovšek, ki že 23 let pripravlja slastne obroke hrane.

Takšnih srečanj in obiskov si še želimo. Radi bi, da bi se občasno v naše delo vključevali zunanji sodelavci, da bi se okolica zanimala za naše težko in odgovorno delo.

Srečni smo, da smo lahko praznovali srebrni jubilej organizirane skrbi za »ptičke brez gnezda« v naši regiji. Vsem, ki ste nam pomagali pri delu in tistim, ki ste nas ob jubileju obiskali, se zahvaljujemo.
LIDIJA zahvaljujemo.

LIDIJA HRNČIČ-TOMINŠEK

MOZIRJE: PROSLAVE V VEČJIH KRAJIH

V počastitev 29. novembra, dneva republike, pripravljajo krajevne konference SZDL v mozirski občini proslave, ki bodo v vseh večjih krajih v Gornji Savinjski in Zadrečki dolini. Prireditve bodo te dni, sicer pa tik pred praznikom. Programe bodo s svojimi nastopi dopolnjevali člani domačih prosvetnih društev in šolski otroci s pevskimi in recitacijskimi točkami. MB

NA POLZELI IN V PREBOLDU

Osrednja proslava v počastitev Dneva republike bo v žalski občini letos na Polzeli, kjer bodo v soboto, 26. novembra odkrili spomenik 59 žrtvam fašističnega nasilja. Spomenik je delo akademskega kiparja in grafika Janeza Boljke iz Ljubljane. V kulturnem programu bodo sodelovali člani Svobode in osnovne šole s Polzele, osrednji govornik pa bo član predsedstva SR Slovenije Tone Bole. Pred osnovno šolo v Preboldu pa bodo v petek odkrili doprsni kip narodnega heroja Slavka Šlandra. JANEZ VEDENIK

ODPRTA NOVA BLAGOVNICA V ZREČAH

V Zrečah so v torek odprli novo blagovnico, uspeh sodelovanj Emonine delovne organizacije Merkur oziroma trgovske hiše Maximarket, krajevne skupnosti Zreče ter delovnih organizacij Unior in Comet Zreče.

Sodobna blagovnica premore 2366 m² skupnih površin, od tega 1381 m² prodajnih površin, njena vrednost pa je okoli 104 milijone dinarjev.

Blagovnico, ki so jo odprli ravno na dan, ko je pred desetimi leti pričela z delom trgovska hiša Maximarket, je odprla predsednica delavskega sveta temeljne organizacije Jana Smodiš.

MBP

PLANINCI IN BORCI NA POHODU

Prejšnjo soboto je PD Zabukovica organiziralo pohod ob spomenikih NOB v Savinjski dolini. Planinski društvi iz Zabukovice in s Polzele namreč že drugo leto zapored organizirata pohode k posameznim spomenikom z željo, da bi sčasoma obiskali vse spomenike na obrobju doline. Sobotni pohod se je pričel pri spomeniku NOB v Migojnicah, udeležilo pa se ga je 90 pohodnikov iz Griž, s Polzele, iz Prebolda, Litije in Ljubljane. Tam jih je v imenu občinskega odbora ZZB Žalec pozdravil Rado Cilenšek. Žal pa med udeleženci pohoda ni bilo članov OO ZSMS Griže, krajevnih in občinskih funkcionarjev. Planinci se mnogokrat sprašujemo, če smo edini, ki ob pomoči borcev organiziramo in vodimo mlade k pomnikom naše revolucije. Kje so ZSMS, SZDL in Zveza komunistov? Kolona pohodnikov je v soboto obiskala spomenik I. Štajerskega bataljona v Grižah ter nadaljevala pot preko Matk na Hom. Na Homu je bila svečana podelitev transverzalnih značk.

FRANCI JEŽOVNIK

OBRAZI

FRANC PODMENINŠEK

Eden izmed tistih, ki se je zapisal lesno predelovalni industriji, ki živi z lesom, tako značilno surovino Gornje Savinjske doline, ki živi z gozdom in svojim okoljem. Tako v Nazarjah, kjer dela in na Ljubnem ob Savinji, kjer je doma.

Franc Podmeninšek ima za seboj že triindvajset let dela. Zdaj je skladiščnik v temeljni organizaciji Žagarstvo delovne organizacije Gorenje – GLIN. Dela tam, kjer se zbira žagan les, in od koder ga pošiljajo v lastne obrate v nadaljnjo predelavo in seveda tudi drugam. Da, celo v izvoz.

Mojster na svojem delovnem mestu, človek, ki budno spremlja vse, kar se dogaja okoli lesa in z njim. Vodi odpremo lesa.

»Zdaj so se razmere nekoliko izboljšale. Več je lesa kot smo ga imeli. Sicer pa je naše delo težko. Tudi zaradi pomanjkanja delavcev. In ne samo zaradi tega. V naši enoti je tudi več starejših delavcev, celo invalidov. Tudi ženske. Naše delo pa je vezano tudi na fizično prenašanje in skladanje lesa. Celo v precej visoke kupe. To pa je za nekatere kar preveč.«

Živahen v pogovoru. Tudi tedaj, ko beseda nanese na ljubenski nogomet. Tudi sam se je podil na igrišču za žogo. Kaže, so takrat bili zlati časi ljubenskega nogometa. Z zdajšnjim položajem in kakovostjo ni zadovoljen. Sicer pa ga privlačijo tudi gore. Živi sredi njih. In vabijo. Le kdo bi se mogel upreti njihovemu vabilu!

Devetinštiridesetletni Franc Podmeninšek je tudi član delavskega sveta delovne organizacije, torej centralnega organa samoupravljanja v Glinu.

»Menim, da delamo dobro. Pred vsako sejo se pogovorim s svojimi sodelavci o vsem, o čemer potem tudi razpravljamo in odločamo. To so najbolj pristni stiki. Debata brez zadržanosti. Preprosta in odločna beseda. S takimi stališči je potem lažje prihajati pred samoupravni organ.«

V kolektivu ga cenijo in spoštujejo. Zaradi zavzetega dela, zaradi odnosa do dela in delovnih obveznosti. Prav zato je letos prejel tudi Red dela s srebrnim vencem. Ponosen je na to visoko družbeno priznanje. V njem je tudi obveznost.

In ko je beseda na koncu nanesla tudi na Ljubno, se je spet razvnel in dejal, da bi morali v tem kraju že enkrat za vselej urediti avtobusno postajo. Zdajšnje postajališče je več kot neprimerno, tudi nevarno.

M. BOŽIČ

ODPRLI NOV VRTEC

V prostorih stare osnovne šole v Braslovčah bo poleg krajevnih družbenopolitičnih organizacij našel svoj prostor tudi otroški vrtec. Takoj ko se je osnovna šola preselila v novo poslopje, so v Braslovčah pričeli z obnovo starega. Sedaj so dela končana in v nedeljo, za Dan republike, bo slovesna otvoritev. Prav gotovo bodo tega najbolj veseli najmlajši, saj je bil vrtec doslej v povsem neprimernih prostorih in še premajhen.

T. TAVČAR

CELJSKO DRUŠTVO DIABETIKOV PRIDOBILO SVOJE PROSTORE

Želja in potreba Društva diabetikov v Celju se je uresničila: pridobili so dva poslovna prostora v Celju na Zidanškovi ulici 1 v prvem nadstropju.

S prvim decembrom bo v prostorih društva dežurna služba, in sicer ob ponedeljkih, torkih, sredah in petkih od 9. do 11. ure in od 14. do 16. ure. Dežurni bo vpisoval nove člane, pobiral članarino, odjave, sprejemal prošnje in pritožbe. V novih prostorih pa bo dvakrat mesečno tudi predavanje, ki ga bodo vodile višje medicinske sestre.

V.D.

TRNOVLJE: VOLILNE KONFERENCE

Konec oktobra je bila v Trnovljah volilna konferenca ZZB NOV, na kateri so izvolili v odbor nove člane in delegata v občinski odbor. Udeležba na seji je bila 90 odstotna, borci pa so se dogovorili za še boljše sodelovanje z vsemi DPO in krajevno skupnostjo.

Skupna volilna seja OO ZK in sveta ZK je bila 10. novembra. Udeležba je bila 80 odstotna, na njej pa sta bila tudi predstavnika Medobčinskega sveta ZK Kristian Hrastel in Karel Seme.

V.D.

CELJE: NOVA IMENOVANJA

Delegati zborov celjske občinske skupščine so na zadnjih ločenih sejah, v torek, 17. novembra, potrdili tudi nekatere predloge komisije za volitve, imenovanja in kadrovske zadeve.

Tako so imenovali nov 35-članski svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, ki mu bo tudi vnaprej predsedoval Igor Belle. In tudi tajnik, Leopold Sović, bo še nadalje opravljal svoje dolžnosti.

Razen imenovanj predstavnikov družbene skupnosti v organe upravljanja nekaterih šolskih in drugih kolektivov, so imenovali tudi občinsko volilno komisijo. Njen predsednik je Marjan Belle, predsednik Temeljnega sodišča v Celju, tajnik Ivan Mravlje, sekretar izvršnega sveta občinske skupščine, člani pa Vlado Ramor, Dušan Šega in Janko Obrez.

MB

NALOŽBA V VITALU V MESTINJU

KONCENTRATI TUDI V IZVOZ

V Vitalu bodo pričeli z montažo strojev v decembru

Slovinova temeljna organizacija Vital iz Mestinja je po številnih zapetljajih končno dobila od pristojne republiške komisije zeleno luč za naložbo, ki bo omogočila sodobno predelavo jabolk in drugega sadja ter skladiščenje matičnih sokov in koncentratov. Sedaj opravljajo predstavniki Vitala le še zadnje razgovore z izvajalci del pri naložbi, vendar pa menijo, da bi lahko kljub vsemu pričeli s prvimi deli pri montaži opreme že v decembru. Kajti ohišje naložbe – proizvodna hala – je že postavljena, tako da bo v njej potrebno opraviti le inštalacijska dela in montirati opremo.

Naložba, ki jo pričenjajo v Vitalu, ni plod trenutne odločitve. Že vrsto let, posebej pa od tedaj, ko je postal Vital del sestavljene organizacije Slovin, je bilo vseskozi v ospredju vprašanje, kako naj teče prihodnji razvoj te temeljne organizacije. Posebej zato, ker ima sedež v prostoru, ki ima velike možnosti pri razvoju sadjarstva. Odločitev o naložbi v Vitalu pa je zrasla tudi iz gospodarskih razmer, ki terjajo vse večji izvoz in manjši uvoz. Prav Slovin, ki je eden največjih proizvajalcev gaziranih brezalkoholnih pijač pri nas, pa potrebuje pri proizvodnji teh pijač uvoženo surovino. Le-to pa naj bi Vital v prihodnje nadomestil s tem, ko bi proizvajal matične sokove in koncentrate prav za izdelavo naravnih sokov in gaziranih pijač. Kako pomembna je Vitalova naložba za celoten Slovin, pa priča tudi dejstvo, da je zanjo združilo sredstva kar petnajst temeljnih organizacij.

Z novo naložbo pa Vital ne bo zgolj nadomestil sedaj uvoženo surovino z domačo, temveč bo okoli petdeset odstotkov proizvodnje matičnih sokov, posebej pa koncentratov, usmeril v izvoz. Seveda pa je jasno, da se ta temeljna organizacija kar čez noč ne bo mogla vključiti na tuje tržišče, zato si že letos prizadeva, da bi nekaj jabolčnih koncentratov – pridobila jih bo ob delnih uslugah nekaterih drugih organizacij – izvozila. Ob tem, ko bo uvedel novo proizvodnjo, pa bo Vital tudi v prihodnje ostal proizvajalec naravnih sadnih sokov. Z novo naložbo bo torej stopil le še za stopnico višje v procesu predelave vseh vrst sadja.

V Vitalu so seveda ponosni, ker so kljub dolgotrajnim pripravam vendarle pripeljali naložbo tako daleč, da je zanjo zasvetila zelena luč. Ob tem pa pravijo, da je veliko delo pri tem opravil magister Tone Tepeš, ki je kot svetovalec nosil breme zbiranja vse potrebne dokumentacije za naložbo. Kakorkoli že, v Vitalu delavci trdno verjamejo, da bo naložba krepko pognala kolo bodočega razvoja njihove temeljne organizacije ter ob tem prispevala pomemben delež tudi k razvoju celotne šmarske občine.

DAMJANA STAMEJČIČ

ODMEVI

JE PARTIZANSKA PESEM MANJ VREDNA?

H kritiki Območne pevske revije v Velenju

V 46. številki Novega tednika sem prečitala kritiko profesorja Egona Kuneja z naslovom »Območna pevska revija«. V njej je razložil namen revije ter kronološko opisal programe in nastope vseh zborov, povezano z lastno kritiko. O strokovnosti kritike sama ne morem soditi, vendar me je močno prizadel stavek, v katerem je zapisal, da je Mešani pevski zbor »Prešeren« (France?) kot tretjo skladbo zapel Partizansko kolo, ki je po njegovem mnenju »čudna mešanica partizanskih pesmi, ki je še najbolj primerna za politične manifestacije«.

Ker sem pevka MPZ France Prešeren tudi **čutim,** kaj pojemo v tej skladbi, ki zajema resnično partizanske pesmi večine jugoslovanskih narodov. Te pesmi so se rojevale med ljudstvom, v naših narodih, prav tako kot ostale narodne pesmi. Vemo, da so pesmi jugoslovanskih narodov izredno raznolike in tako je tudi Partizansko kolo. Naš zbor je to pesem s ponosom zapel že tudi izven meja naše domovine in odločili smo se – mi pevci in pevke – da jo zapojemo tudi v Titovem Velenju. Zato, ker je bila pevska revija v času, ko slavimo 40-letnico vstaje naših narodov in ker smo želeli počastiti našega gostitelja – Titovo Velenje. Tako smo storili, saj je za nas partizanska pesem primerna tudi za takšne prireditve. Pa še to – mar so politične manifestacije pevsko in kulturno manj vredne prireditve?

T.K.

SLOVENSKE KONJICE: BOGATA MLADOST

Prireditev mladost v pesmi, besedi in spretnosti, ki je bila 21. novembra v Slovenskih Konjicah, je izredno uspela. Na njej so sodelovale osnovne mladinske organizacije osnovnih šol, združenega dela, krajevnih skupnosti in Garnizije v Slovenski Bistrici.

V pismenem delu je tekmovalo 10 ekip, najbolje pa so se uvrstili v prvi skupini ekipa Osnovne šole Dušana Jereba, v drugi skupini Garnizije Slovenska Bistrica in v tretji skupini ekipa Osnovne šole Edvarda Kardelja.

V kulturnem sporedu pa je sodelovalo pet ekip iz občine in ekipa Garnizije iz Slovenske Bistrice.

Prireditev, ki je bila v Domu teritorialne obrambe, je uspela tudi po številu udeležencev, saj je bilo prvič skoraj premalo prostora za vse.

MBP

30 LET SAVINJSKEGA MAGAZINA

V soboto je bila v Šempetru slovesnost, na kateri so proslavili 30 let Savinjskega magazina. Ob tej priložnosti so pregledali razvojno pot te trgovske delovne organizacije iz Žalca ter najstarejšim delavcem, tistim torej, ki so že 30 let pri Savinjskem magazinu, podelili posebne plakete.

JANEZ VEDENIK

DRUŠTVO ZA VZGOJO IN VARSTVO PTIC

ZVEZNI IN SLOVENSKI VRH

27. zvezni šampionat in 6. slovensko prvenstvo

Predvsem ne bi izgubljali besed o družbenem in tudi gospodarskem pomenu delovanja društev za vzgojo in varstvo ptic. Tistim, ki mislijo, da gre samo za ljubiteljstvo, za hobi ali celo za mučenje živali, samo to, da so društva klubaško raven že zdavnaj presegla.

Celje je svoje društvo dobilo pred 21. leti in je bilo med prvimi v Sloveniji in državi. Članstvo aktivnih gojiteljev ptic se je močno povečalo, ob večji zavesti o nujnosti varstva narave pa tudi število nevčlanjenih skrbnikov pernatega rodu narašča. Tudi kakšna družbena pomoč sem in tja, pride predvsem pa Gozdno gospodarstvo z vsemi TOZD pri tem najbolj izstopa.

Za celjsko društvo je brez dvoma laskava pohvala in priznanje, da mu je bila zaupana organizacija 27. jugoslovanskega šampionata (ornitološkega) in 6. slovenskega prvenstva. Prireditvi bosta med 2. in 6. decembrom v objektih ŠRC Golovec. Hkrati s prvenstvi bo v prostorih hale Golovec tudi razstava, ki bo odprta po dveh tekmovalnih, oziroma ocenjevalnih delih v petek 4. decembra ob 9 uri dopoldne, zaprta pa v nedeljo 6. decembra popoldne.

Pokrovitelj zvezne in slovenske prireditve je Skupščina občine Celje, ki daje s tem dogodku tudi ustrezno družbeno težo in pomen.

Med trajanjem razstave bodo tudi posvetovanja, kot na primer konferenca harceristov (gojiteljev pevske vrste kanarčkov), v nedeljo pa bo tudi skupščina zveze društev za varstvo in vzgojo ptic SR Slovenije.

Manifestacija je razširjena tudi na mlade. Tako bodo v okviru razstave ptic imeli še oni svojo razstavo likovnih del, ki bo bržčas povezana z naravo. Najboljšim bodo podeljena priznanja in prav tako njihovim mentorjem.

Bilo bi zelo prav, če bi v času tako izbrane in vrhunske prireditve občani, predvsem pa šolarji, izkoristili priložnost. Redkokdaj je na ogled takšna zbirka živih ptic, predvsem in izbranih vrst iz domačih in tujih logov. Brez dvoma bo dovolj poučnega gradiva za vse, ki jim je narava blizu, zlasti pa pernati prijatelji, ki spričo vse hujšega onesnaževanja, uporabe strupenih zaščitnih sredstev v kmetijstvu.

Slovenci smo od nekdaj prijatelji ptic. Od nekdaj so nas učili graditi krmilnice, valilnice, se boriti proti uničevalcem gnezd itd. Danes je tega morda celo manj kot nekoč, brez dvoma pa ob ogroženosti ptic, veliko premalo.

J. K.

SLOVENSKE KONJICE

1577 DELEGATOV

Evidentirali v združenem delu

Priprave na skupščinske volitve potekajo v konjiški občini kvalitetno. Doslej so v združenem delu skupno evidentirali 1577 možnih delegatov, izvoljenih pa bo predvidoma 1218. Za zbor združenega dela so evidentirali 528 možnih delegatov, od tega 203 ženske, 13 pripadnikov drugih narodov, 124 mlajših od 27 let, po izobrazbeni strukturi pa največ kvalificiranih delavcev. Za skupščine samoupravnih interesnih skupnosti pa so evidentirali 1049 možnih delegatov, od tega 479 žensk, 11 pripadnikov drugih narodov, 300 mlajših od 27 let, po izobrazbeni strukturi pa prav tako največ kvalificiranih delavcev.

Občinski svet Zveze sindikatov Slovenske Konjice je s pripravami pričel že v letu 1980 z ustanavljanjem koordinacijskih odborov za volitve. V maju 1981 so na posvetu s predsedniki obravnavali vsebinske priprave ter opredelili naloge posameznih organizacij in organov ZSS. V juniju so delovne organizacije prejele program priprav in ostalo gradivo. O poteku evidentiranja in vsebini priprav so razpravljali ob obiskih v posameznih delovnih organizacijah, konec septembra, pa so že ocenili vsebinske priprave na volitve v posameznih okoljih in opredelili, katere naloge je še potrebno opraviti.

MBP

POGLED V SVET S kovinotehno

ZAČETEK VELIKEGA DIALOGA

Piše: JOŽE ŠIRCELJ

Prve sodbe pa mnenja o včeraj končanem obisku sovjetskega predsednika Leonida Brežnjeva v Bonnu so razumljivo zadržano optimistične, pri čemer pa ne gre prezreti, da je tudi ameriški uradni predsednik govoril o »zmernem optimizmu«. Gostitelj Brežnjeva, zahodnonemški kancler Schmidt je ob koncu povedal, da so bili to »posveti o ohranitvi miru«. Tudi Brežnjev je v sklepni izjavi poudaril, da je »potrebno okrepiti skupna prizadevanja za utrditev miru in obnoviti ozračje popuščanja in zaupanja«. K temu je Schmidt pripomnil: »Lahko pritrdim vsakemu stavku, ki ga je izrekel tu gospod Brežnjev.«

Prva, pretežna, prevladujoča mnenja bi lahko strnili v stavek: bonsko srečanje se vsekakor ni ponesrečilo, čeprav ni prineslo senzacionalnega preobrata; slednjega noben količkaj realističen presojevalec tudi ni mogel pričakovati.

Kaj je torej prineslo?

Recimo tole: srečanje je bilo močno na očeh javnosti, ta je bila sproti obveščana o poteku pogajanj, tajne diplomacije je bilo očitno malo ali nič. Sobesedniki na obeh straneh so torej čutili, da bi skrivalnice ob vprašanju, ali mir ali vojna, ali popuščanje napetosti ali hladna vojna samo vznemirile evropsko javnost in utrdile nezaupanje v njej. Ta javnost pa, kot vemo, ni ravnodušna množica, ki se ne meni, kako ravnajo državniki z mirom: o tem pričajo množična in močna mirovna gibanja. Resda je taka relativna javnost pogovorov v Bonnu merila z obeh strani tudi na propagandne učinke, toda obenem je dobro, da so ti merili na dokazovanje, da sta obe strani za mir, za popuščanje napetosti, za dialog, pogajanja.

Zvezna republika Nemčija je v osebi kanclerja Schmidta nastopala kot vpliven politični dejavnik sodobne Evrope, obenem pa kot prevodnik stališč Zahoda nasploh in ZDA še posebej. S tem se je specifična teža Bonna v svetu, pa tudi v odnosu do partnerjev v NATO vsekakor povečala. Obenem ni naključje, da je Schmidt spregovoril tudi o »gospodarskih odnosih kot dejavniku popuščanja napetosti«. Tik pred prihodom predsednika Brežnjeva sta namreč ZR Nemčija in Sovjetska zveza podpisali »kupčijo stoletja«. Na podlagi le-te bodo letno iz Sibirije dobavljali Zahodni Evropi 40 milijard kubikov zemeljskega plina. Kupčija je vredna kakih 400 milijard mark, stvar je dolgoročna, segajoča tja v 21. stoletje. Kdo bi sklepal take kupčije, če ne bi bil trden v domnevi, da bo posel potekal v ozračju vsaj relativnega miru? Tako je »kupčija stoletja« postala nekakšno jamstvo prepričanosti na obeh straneh, da se bo dalo kupčevati v miru, saj v vojni take reči odpadejo.

Sadovi bonskega srečanja in »zmernooptimistične« reakcije iz Washingtona zbujajo upanje, da se bodo 30. novembra sovjetsko-ameriški pogovori v Ženevi o omejevanju jedrskega orožja ne samo začeli, marveč tudi nadaljevali. Ne zlahka, razumljivo, toda po močni ohladitvi odnosov med obema supersilama je to že samo po sebi dobro znamenje.

Prav tako ni več stvar ugibanja, marveč dovolj resna domneva in možnost, da bi naslednje leto utegnilo prinesti sestanek med ameriškim predsednikom Reaganom in sovjetskim predsednikom Brežnjevom.

Če preskočimo dokaj zapletene nadrobnosti in odtenke predlogov o raketah srednjega dosega v Evropi, pa zapišimo, da se je dialog o oboroževanju, se pravi o utrditvi omajanega miru, o obnovi popuščanja napetosti naposled spet začel. Dialog pa je boljši od hladne ali še kakšne druge vojne.

NOVI tednik 35 LET

TOPER DELA S POLNO PARO

»ŠPICE« STARIH GREHOV

Pa ga vlečejo v likvidnostne težave

Naš renomirani proizvajalec športne opreme prvega razreda v svetu, celjski Toper se prav sedaj ubada z velikimi težavami okrog likvidnosti, saj mu prav zaradi starih grehov, tudi prejšnjega vodenja in organiziranosti, po mnenju generalnega direktorja **Zvoneta Dežnaka**, primanjkuje sape pri likvidnostnih sredstvih za odplačevanje dolgov.

Pri tem je potrebno posebej podčrtati, da je Toper ves čas poleg dobro zastavljene ozdravitve notranjih razmer izpolnjeval in celo presegal vsakršne izvozne naloge, da je saniral tudi razmere v Pliberku na avstrijskem Koroškem pri svojem Topsportu, da prodaja praktično vse sproti, kar naredi in zmore narediti, in da mu ne primanjkuje ne surovine, ne reprodukcijskega materiala, s čimer se dandanes lahko pohvalijo le redki v združenem delu.

Pravkar so na novo oblekli smučarske reprezentante, vso konfekcijo Eleganta preusmerili v izdelovanje športne konfekcije, izvedli vse mogoče notranje premike, pa vendar se trgovci s športno opremo na domačem tržišču pritožujejo, ker Toprovih izdelkov iz zadnjega programa ni dovolj v trgovinah. V Topru delajo vse proste sobote in s polno paro, vendar povpraševanja domačega tržišča še ne morejo zadovoljiti. Pri tem so jih potegnili s slabo kakovostjo in neizvršenimi roki še domači kooperanti, pri katerih imajo trenutno najmanj 50.000 kosov športne konfekcijske opreme.

Po mnenju **Zvoneta Dežnaka** se prav sedaj še kako pozna razdružitev nekaterih nekdanjih Toprovih temeljnih organizacij združenega dela, saj dela skoraj 260 odcepljenih delavcev v utečeni proizvodnji ni bilo mogoče nadomestiti v letošnjem letu. Prav zato so spet oživeli razgovori o tem, kako je z razdruževanjem tozdov po določilih zakona o združenem delu. Pri tem seveda ne gre za kakšna načelna nestrinjanja o tem, ampak za razmišljanja o razmerah, v katerih se odcepijo tozdi od delovne organizacije. Toprova razmišljanja so seveda zelo konkretna, čeprav vemo, da je razdružitev tozdov samo ena od postavk starih grehov. Seznam le-teh je seveda daljši: od iskanja napačnih proizvodnih programov, internih reorganizacij, ki so povzročile rast nepotrebne režije, slabšega povečevanja produktivnosti, nepovezanosti med tozdi do dajanja denarja in najemanja posojil za naložbe, ki niso dale pričakovanih učinkov.

Ob sedanjih likvidnostnih težavah sega pač spomin nazaj, med stare grehe, v katere sta bila vpeta tudi odcepljena tozda oziroma je bilo tudi na njun račun v obdobju sedmih debelih krav najetih precej več posojil, kot pa jih sedaj sam Toper prenese, kljub temu, da dobro izvaža in dobro prodaja zlasti svojo športno konfekcijo. In, da ne bomo govorili na pamet, se spomnimo, da je bila največja investicijska naložba v letih 1973–1976 namenjena v višini 450 milijonov za proizvodno konfekcijsko dvorano in mislinjski Prevent ter 422 milijonov za šoštanjski tozd. Seveda ne gre, da bi se sedaj v Topru trkali po prsih, češ toliko in toliko skupnega denarja s posojili vred je bilo namenjenih odcepljenim tozdom, saj smo že poudarili, da je seznam starih grehov daljši. Pa vendar se ob pomanjkanju likvidnostnega denarja spomin spet izgubi v časovni razdalji preteklosti...

»Zaupajo naj nam in potrpijo, pa bomo z realizacijo že do marca dokazali, da zmoremo vse,« nam je v pogovoru zatrdil **Zvone Dežnak,** čeprav se bo posebej morala iskati rešitev tudi za novo nastale težave v Toprovem pliberškem Topsportu, saj to ni samo v Toprovem interesu, ampak tudi slovenskem in širšem jugoslovanskem.

V Topru se tudi dobro zavedajo, da le z večjo proizvodnjo lahko poberejo denar, ki je skoraj na cesti, se pravi, v trgovini s športno konfekcijsko opremo. In še adut, ki ga mnogi tekstilci in konfekcionarji ta čas nimajo v rokah: Toper ima dovolj surovine oziroma materiala za predelavo!

MITJA UMNIK

CELJE: DENAR ZA PREMOG

Prizadevanja trgovcev, v našem primeru celjske Kovinotehne, da zagotovijo zadostne količine vseh vrst premogov tudi za naslednja leta, so velikokrat pogojena s sovlagateljskimi deleži za povečanje proizvodnje, za njeno rekonstrukcijo v rudnikih itd. Tako tudi v primeru rudnika Kolubara – Lazarevac.

Zato je tudi izvršni svet celjske občinske skupščine soglašal z odločitvijo Kovinotehne, da podpiše samoupravni sporazum o združevanju sredstev za rekonstrukcijo sušilnice premoga, lignita, v tem rudniku. Tako bo Kovinotehna plačala milijon dinarjev, denar, ki ga je za te namene določila občinska skupščina. Sicer pa je treba ugotoviti tudi to, da je sodelovanje Kovinotehne s tem rudnikom v redu.

MB

IZ KONJIŠKE KRAJEVNE SKUPNOSTI

Izvršilni odbor Krajevne konference SZDL Slovenske Konjice se je 19. novembra sestal s predstavniki uličnih odborov v krajevni skupnosti.

Spregovorili so o delu, ki so ga že opravili pri evidentiranju možnih delegatov. Doslej so evidentirali že 142 možnih delegatov, od tega 7 mlajših od 27 let, 126 v starosti do 55 let in 3 starejše od 55 let.

V krajevni skupnosti se že pripravljajo na programsko volilno sejo, ki bo 10. decembra. Na njej bodo pregledali opravljeno delo v preteklem obdobju, aktivnosti v krajevni skupnosti, organih krajevne skupnosti, v družbenih organizacijah in društvih, spregovorili pa bodo že o pripravah na referendum, ki bo prihodnje leto, ko preneha sedanji samoprispevek.

MBP

ZRCALO

RIŠE: BORI ZUPANČIČ

CELJE

TRI INGRADOVE PLAKETE

Za Jožeta Marolta, Silvo Črepinšek in Franja Čevnika

V Ingradovem kolektivu že nekaj let zapovrstjo slavijo dan republike s slavnostno sejo delavskega sveta in podelitvijo jubilejnih nagrad delavcem, ki dosežejo v tem letu deset in večletni delovni staž. Letos je bilo okoli štiri sto jubilantov, proslava pa je dobila tudi pečat jubilejnega leta vstaje naših narodov in narodnosti. Bila je v soboto dopoldne v veliki unionski kinodvorani.

Na slavnosti sta o delu, uspehih in nalogah govorila predsednik delavskega sveta delovne organizacije Stane Gorjup in glavni direktor dipl. inž. Marjan Prelec.

Ingradov kolektiv bo kljub težavam, ki so ga spremljale, zaključil letošnje leto pozitivno. O tem govorijo tudi rezultati devetmesečnega dela. In ko se je letos maja tej delovni sredini priključilo še okoli 600 delavcev ljubljanskega Megrada, so postali kolektiv, ki sodi med pet največjih pri nas. Zdaj ima 3750 članov.

Pa tudi sicer se ponašajo z mnogimi lepimi rezultati. Tako so pridobili nove proizvodne in druge obrate: V TOZD Mehanizacija halo za vzdrževanje strojev in avtomobilov, v TOZD Industrije gradbenega materiala v Medlogu so dogradili železokrivski obrat ter proizvodne zmogljivosti za izdelavo težkih gradbenih elementov, v Rogaški Slatini je stekla proizvodnja betonskih trafopostaj in tudi gradbena operativa v Ljubljani je prišla do novih proizvodnih in skladiščnih prostorov. Tu pa je še nov poslovni center na Lavi, ki bo tudi prinesel zboljšanje v organizaciji dela, zatem na področju avtomatske obdelave podatkov in podobno.

In ne samo to, kolektiv se z največjo odgovornostjo vključuje v stabilizacijska prizadevanja in pripravlja na čas, ki bo prinesel zmanjšanje obsega naložbenih del. Tako se vključuje v dela na širšem jugoslovanskem prostoru in ne nazadnje tudi sprejema dela v tujini. V zadnjem času v Iraku.

Slavnost so sklenili s podelitvijo jubilejnih nagrad delavcem in treh plaket. Tokrat so jih prejeli: Jože Marolt, predsednik celjske občinske skupščine za sodelovanje pri obravnavanju in reševanju vseh Ingradovih vprašanj v zadnjih osmih letih, Silva Črepinšek za vzorno opravljanje del vodje računovodstva polnih dvajset let in Franjo Čevnik, pomočnik glavnega direktorja, za življenjsko delo v Ingradu in gradbeništvu sploh.

M. BOŽIČ

PREOBRAZBA CELJSKEGA GOSPODARSTVA

ŽIČNA MED LEŽAJI

Veliki načrti in neizkoriščene zmogljivosti

Žična Celje med krogličnimi ležaji svoje nove preusmeritve, bi lahko imenovali sedanje gospodarske, naložbene in razvojno-tehnološke razmere v tej celjski delovni organizaciji.

O tem smo se pogovarjali z direktorjem **Antonom Jelenkom** in skušali izvedeti, ali so se stvari okrog nove naložbe v proizvodnjo krogličnih ležajev po zadnjih razgovorih v okviru celjske občine, izvršnega sveta in občinske konference ZKS ter slovenskih železarn kaj premaknile.

Vsekakor je dejstvo, da Žična Celje nadaljuje s pripravljanjem kompletne naložbene dokumentacije, čeprav ima zaenkrat v rokah otipljivo le soglasje kovinsko predelovalnega združenja v Sloveniji, prav tako se je tudi finančna konstrukcija za izvršitev prve faze preusmeritve in z izgradnjo nove proizvodne dvorane na Spodnji Hudinji v Celju, ustavila na regijskem naložbenem rešetu. Sicer ima naložba skoraj vse potrebne sedanje aktualne politične in ekonomske prilastke: da gre za prestrukturiranje celjskega gospodarstva, da bo skoraj v celoti usmerjena v izvoz, še posebej v začetku, da je življenjskega pomena za sedanji 460-članski delovni kolektiv Žične in njegovo socialno varnost, ter, da niti v sedanjem trenutku, ko jim na vseh koncih in krajih primanjkuje surovine in reprodukcijskega materiala, niso med tistimi, ki poslujejo z izgubami.

Tako niti ne bo ob koncu leta, pa čeprav prav sedaj delajo s komaj 43-odstotno izkoriščenimi proizvodnimi zmogljivostmi, varilna linija, letos montirana in ena izmed najmodernejših, pa jim celo že dva meseca stoji.

Kaj veliko navdušenja za temeljito preusmeritev Žične niti ne kažejo v SOZD Slovenske železarne, saj se slovenska črna metalurgija ubada z velikimi gospodarskimi tekočimi nalogami in nekaterimi okrog novih jeklarskih in drugih naložb.

V Žični kljub vsemu niso črnogledi, čeprav nimajo malo razlogov za takšno gledanje, še posebno če upoštevamo zvrhano mero nelojalne domače konkurence na zunanjem tržišču, konkretno v Zvezni republiki Nemčiji, kotder se pogovarjajo o sovlaganju za novo tovarno krogličnih ležajev.

MITJA UMNIK

TRIJE JEKLARJI IZ ŠTOR – MAKEDONCA IN BOSANEC

V jeklarni železarne Štore smo se srečali, od leve proti desni Dragan Kedero, Blagoje Pavlovski in Milorad Šulić, in podpisani. Kaj hitro smo bili v živahnem pogovoru o tem, kako se kot domači »zdomci« počutijo med nami Slovenci.

Kedero, Makedonec: »Tu sem že leto in pol in se dobro počutim. Ne glede na narodnost se mladi dobimo skupaj, gremo na športno igrišče ali v Celje zaradi zabave. Ostal bom zagotovo še nekaj let. Sicer pa se še ne ve, kako bo...«

Pavlovski, Makedonec: »Deset let sem že v železarni in tukaj sem si ustvaril tudi družino. Edini problem je stanovanje in, če tega ne bom rešil, se bomo vrnili v Makedonijo.«

Šulić, doma iz okolice Banja Luke: »Včasih slišim tudi kakšno neprijetno, češ, kaj boš ti, ki si bil brez kruha in si prišel sem. Ampak v glavnem nimam problemov. Slovensko še ne znam, saj sem komaj leto dni v Štorah.«

MITJA UMNIK

Elkroj

Izdelke Elkroja lahko kupite v vseh sodobnih prodajalnah, velika izbira pa je tudi v industrijski prodajalni v Nazarjah. Prodajalna je odprta vsak dan in tudi ob sobotah dopoldne.

Elkroj vam nudi izdelke, ki so v vrhu svetovne mode

– smučarske hlače za odrasle in otroke
– podložene tople hlače iz jeansa in žameta

OB ROJSTVU LJUDSKE OBLASTI V GORNJI SAVINJSKI DOLINI

SVOBODNA REPUBLIKA SREDI NEMŠKEGA RAJHA

Takoj za tem, ko so partizanske enote osvobodile Gornjo Savinsko dolino septembra 1944. leta, je izvršilni odbor OF Slovenije sklenil poslati na ta predel osvobojene Štajerske posebno skupino političnih delavcev pod vodstvom Franca Leskoška-Luke, ki bi naj prenesla izkušnje o oblikovanju organov ljudske oblasti iz drugih delov Slovenije, predvsem iz Bele krajine, tudi semkaj.

V krajevnih odborih OF so takoj začeli izbirati kandidate za narodnoosvobodilne odbore, ki so postali del ljudske oblasti. V tesnem sodelovanju s Pokrajinskim komitejem, ki ga je takrat vodil Aleš Bebler, so tekle priprave na prve svobodne volitve.

Politično vodstvo osvobodilnega gibanja je dobro vedelo, da bo treba za novo porajajočo se oblast pripraviti ljudi – odbornike. Zato so postavili posebno skupino predavateljev, ki so na upravno političnih tečajih usposabljali bodoče funkcionarje. Tečaj je na Ljubnem septembra 1944. leta vodil Stane Kovač. Imeli so ga v gostilni Šerbela. Med predavatelji so bili: Zoran Polič, inž. Jože Levstik, prof. Kocbek in drugi odgovorni ljudje iz OF. Iz ohranjenih listin, ki so v arhivu Kulturne skupnosti v Mozirju, je razviden učni načrt teh tečajev, ki so imeli tudi namen, da bi udeležencem pojasnili razlike med nekdanjo in novo oblastjo. Pripomniti velja, da so mnogi od takratnih tečajnikov potem še desetletja dejavno sodelovali v različnih telesih ljudske oblasti, oziroma so bili zadolženi za odgovorne politične naloge.

V dolini so bile prve svobodne volitve v drugi polovici septembra 1944. leta. Pred tem so bili volilni zbori, tako na Ljubnem 8. septembra, na Rečici ob Savinji 15., v Mozirju 20. in 23. septembra vnovič na Rečici. Na teh zborih so med drugimi govorili: Zoran Polič, Aleš Bebler in Franc Leskošek-Luka.

MARTIN GOLOB je na prvi seji okrajne skupščine med drugim dejal: »... tuji ljudje so prihajali občudovat lepote naše lepe krajine še predno smo se jih sami dodobra zavedali. Prav to, narodno bogastvo in položaj naše širše domovine, je bilo tudi vzrok pohlepa tujca. Kot žrtve tega pohlepa bi padli naši gozdovi, naš največji ponos, da ni prišel človek – partizan in ukazal stoj – to je naše! Tako so ostali naši gozdovi neokrnjeni in čakajo nalog, ki jim jih bo določil v prihodnosti domač, naš človek! Prvenstvena naloga naših gozdov je, da dajo kruha našim ljudem...«

Če upoštevamo ohranjeno volilno gradivo za nekatere kraje v Gornji Savinjski dolini, potem lahko z gotovostjo trdimo, da so bile volitve v Gornjem gradu 17. septembra. Iz kandidatne liste pa razberemo, da je bila sestavljena na predlog Mestnega odbora OF.

Dne 8. oktobra 1944. je bilo prvo zasedanje Okrajne narodnoosvobodilne skupščine Gornji grad. Zasedanje je začel Sergej Kraigher, kulturniška skupina IV. operativne cone pa je pripravila kulturni sored. Navzoči so bili odposlanci narodnoosvobodilnih odborov iz vseh krajev v dolini.

Za prvega predsednika takratnega gornjegrajskega okraja je bil izvoljen Martin Golob, odposlanec z Ljubnega.

Martin Golob je pred kratkim praznoval svoj osemdeseti življenjski jubilej. Prav rad razglablja po bogatih spominih iz tistih dni. Še danes hrani zapis govora, ki ga je prebral na prvi seji skupščine. Hrani tudi vse zapiske s tečaja na Ljubnem. Sam pravi, da so ga najbrž že na samem tečaju predlagali za poznejšega predsednika okraja. S ponosom je prevzel odgovorno nalogo. Vsak dan se je s kolesom vozil »v službo« z Ljubnega v Gornji grad. Seveda je bilo delo takrat vezano na mnoge težave. Pomisliti je treba, da so bili okrog osvobojenega ozemlja povsod številni nemški vojaki, ki seveda niso mirno gledali na razvoj partizanske republike v nemškem rajhu. Nevarnosti so prežale na vseh koncih. Toda, delo je navzlic temu teklo požrtvovalno naprej. Novi okrajni narodnoosvobodilni odbor je kmalu dobil vse potrebne odseke. Nalog ni manjkalo. Te pa spričo požganih kmetij, izropane dežele in številne vojske niso bile niti najmanj enostavne. Takratna sekretarka okraja Milena Vršnik je požrtvovalno urejala zahtevne naloge organizacijske in druge vsebine. Okraj je imel v Gornjem gradu prostore v gostilni »Na škarpi«.

Ko so Nemci v prvi polovici novembra 1944. leta z velikimi enotami udarili preko Črnivca v Novo Štifto, so na okraju hitro organizirali preskrbo partizanskih enot, ki so se upirale močnejšemu sovražniku in ga končno spet pognale nazaj čez prelaz na Kranjsko. Ko pa so Nemci v decembru 1944. leta z vseh strani napadli osvobojeno ozemlje, je okraj začasno prenehal z delom.

Prva ljudska oblast v Gornji Savinjski dolini je vznikla v izredno težkih razmerah in ob odločnem sodelovanju prebivalcev. Zato je glede na razmere na takratnem Štajerskem nekaj posebnega. Zoran Polič je o tem napisal:

»Mislim, da bi morali pojavu, kakršnega predstavlja osvobojeno ozemlje v Gornji Savinjski dolini, posvetiti v bodoče mnogo več pozornosti. Dejstvo, da je lahko sredi »nemškega imperija« zrasla sicer skromna, toda vendarle svobodna »republika« z vsemi atributi ljudske oblasti, govori tako o moči gibanja OF, kakor tudi o zavesti ljudi, ki so takšno OF sprejeli kot svojo, jo branili in se zanjo tudi žrtvovali.«

A. VIDEČNIK

Udeleženci prvega zasedanja okrajne narodnoosvobodilne skupščine v Gornjem gradu (Iz arhiva Kulturne skupnosti Mozirje)

SLOVENSKE ZASTAVE V JUTRU...

Že v oktobru 1941. leta so v mnogih krajih in vaseh v Gornji Savinjski in Zadrečki dolini nastali prvi odbori OF. Tako tudi v Bočni, oziroma v Kropi. Razgibano je bilo njihovo delo. Politično, propagandno, skrb za borce, za otorke v družinah, kjer so Nemci zaprli starše in še in še.

Veliko in za tisti čas drzno akcijo so izvedli aktivisti v Kropi in z njimi vsi v obeh dolinah na velikonočno soboto 1942. leta. Akcijo sta vodila prvoborca domačin Ivan Žmavc-Mrazek in Albin Vipotnik-Strgar. O njej je pripovedoval Tone Marovt.

Popoldne tisti dan so se v Marovtovi žagi v Kropi sešli Tone Marovt ter Čeplakova in Zavolovškova mama. Namesto, da bi zapela žaga, so se lotili belega, modrega in rdečega papirja. Začeli so izdelovati in lepiti slovenske in jugoslovanske trobojnice. Velike tudi pol metra in večje. Delo je teklo hitro, tiho. Vsak je bil v mislih pri sebi. Ni bilo časa za pogovore, šale...

Ni naključje, da so izbrali velikonočno soboto. Računali so, in imeli so prav, da bodo Nemci ta dan najmanj budni. Veliko bolj kot na ljudi in njihovo početje so mislili na hrano in pijačo. In to se jim je maščevalo.

Ko so v žagi zlepili po nekaj deset zastav, so jih po navodilu odnesli v skedenj in položili pod veliko tnalo. Niso spraševali, kaj bo z zastavami za tem.

Toda, zastave niso ostale pod tnalom. Semkaj, pod skedenj, so skoraj neopazno prihajali in prav tako, da niso vzbujali posebne pozornosti, odhajali ali se vozili s kolesi nekateri domačini in ljudje, ki bi jih domači ne poznali. Prihajali so člani trojk, ki jih je bilo tisti čas v Gornji Savinjski in Zadrečki dolini veliko. Trojke so bile namreč tisti čas operativna telesa krajevnih odborov OF. Tako so delali zaradi konspiracije. Med seboj so se poznali le člani ene takšne skupine. Za druge niso spraševali.

Tako so ti aktivisti odnašali iz Marovtovega skednja papirnate slovenske in jugoslovanske trobojnice in jih zatem še tisto noč razobesili, pritrjevali po vsej dolini ob gornjem toku Savinje in ob Dreti.

Naslednje jutro je bilo čudovito. Slovenske in jugoslovanske trobojnice so pozdravljale domačine, Nemce pa... Saj veste, kako so se počutili in kaj so počenjali. Po dolini so dirjala njihova vozila in vojaki so trgali zastave in jih odstranjevali. Toda, to delo ni bilo lahko. Več kot presenečen je bil stražar na žagi v Nazarjah, ko je nad svojo glavo zagledal slovensko trobojnico! Precej se je moral potruditi, da jo je snel. Le kdo in kako so jo obesili, mu je spreletavalo po glavi. Tudi drugim.

Dosti težav so imeli Nemci z odstranitvijo zastave, ki je plapolala na drevesu nad strmo skalnato pečino v soteski med Kropo in Gornjim gradom. Do drevesa se niso mogli povzpeti. Le kako so to strmino premagali aktivisti? Zato so vzeli puške v roke in streljali v zastavo tako dolgo, da so jo razcefrali. Tudi to delo ni bilo lahko in vzelo jim je precej časa. Tudi streliva.

Ko so domačini vse to opazovali, so se smehljali, muzali... Bilo je čudovito nedeljsko jutro, polno vedrine in upanja.

Akcija je uspela, da bi bolje ne mogla. Bila je pripravljena tako, da niti brata nista vedela, da sta v njej sodelovala, da je eden zastave lepil, drugi pa jih raznašal in obešal.

Bilo je delo, ki je povezalo vse ali skoraj vse aktiviste v Gornji Savinjski in Zadreški dolini, delo, ki je vnovič potrdilo, da tu živijo ljudje, ki so se uprli nemškemu zavojevalcu in mu napovedali boj do končne zmage.

M. BOŽIČ

tednikov intervju

KOLIKO IZVOZA JE RES NAŠEGA?

Glavnega direktorja Metke, tekstilne tovarne in konfekcije, Celje dipl. ing. tekstilne tehnologije **VLADA SIMONIČA** sem za tale naš pogovor skoraj dobesedno iztrgal iz obrata oziroma tozda proizvodnje tkanin. Prav zato sva bila že na začetku pogovora v bistvu temeljnih problemov. Takoj sem ga spomnil, da sve imela zadni pogovor pred mesecem, ko je močneje škripalo pri oskrbi s prejo. Tedaj je stalo tudi precej statev, imeli so izredno sejo delavskega sveta delovne organizacije skupaj z vodstvi družbenopolitičnih organizacij, in prav težko je bilo priti do njega.

V. SIMONIČ: Res je! Obstalo je za tri dni 70 statev, teden dni sta delali le dve izmeni, kajti domače preje nismo imeli dovolj, prav tako nismo mogli priti do že uvožene preje, ki je bila na carinskem skladišču na Reki. Ko smo dobili dovoljenje za uvoz – dobili pa smo ga samo na osnovi dobrega in preseženega izvoza – smo začeli delati s polno paro. Posebej želim poudariti, da so bili naši delavci in delavke ob zadostnih količinah preje takoj pripravljeni poprijeti tudi ob prostih sobotah in še drugače.

NT: Dobro, preje je trenutno dovolj. Dovoljenje za uvoz vse količine tudi imate v rokah. Kako pa se za dobro oskrbo s surovino pripravljate sedaj, tako za prihodnje leto kot še bolj dolgoročno?

V. SIMONIČ: Dva načina sta se v letošnjem letu uveljavila. Prvi je tudi devizna participacija nas tkalničarjev v predilnicah, ko smo se v okviru poslovnega združenja tekstilne industrije Slovenije dogovorili za devizno participacijo, na primer za česano prejo tri dolarje in za navadno 1,6 dolarja za kilogram. Po slovenskem zgledu so tako začeli urejati stvari tudi v drugih republikah. Kljub splošnemu pojavu trganja reprodukcijskih verig pa vsaj za našo tekstilno panogo vseeno lahko trdim, da ta pojav vendarle ni bil tako zelo izrazit in pereč, kljub občasnim težavam. Na vsak način predilnice ne bi smele izvažati za vsako ceno, kajti logično je, da bomo dosegli večji izvozni učinek, če bomo izvozili tkanino ali celo konfekcijo kot pa samo prejo.

NT: Omenili ste prvi način – participacijo. Kaj pa drugi način, s katerim si obetate boljšo preskrbljenost s surovino. Končno vi niste zaokrožena tekstilna tovarna, ki bi imela še svojo predilnico?

V. SIMONIČ: Točno! Nimamo svoje predilnice, pa tudi mnoge druge tovarne v svetu je nimajo, pa se vendar gredo lahko dobro utečeno tekstilno industrijo. Drugi način, od katerega si obetamo boljšo oskrbo s surovino je neposredno sovlaganje v proizvodne predilniške zmogljivosti. Tako se skupaj s Tekstilno tovarno Prebold dogovarjamo o sovlaganju v predilnico Biograd, pančevsko predilnico Trudbenik, v bistvu pa gre za širšo, republiško akcijo, s katero bi denar za nerazvite usmerili na primer v tekstilno industrijo Makedonije.

NT: Ste dobri izvozniki, svoj načrt izvoza ste presegli celo za preko dvesto odstotkov. Tudi v prihodnje računate z večanjem izvoza. Kako je to združljivo s popolnoma zastarelim in odpisanim strojnim parkom, v tkalnici?

V. SIMONIČ: To najbrž res ni preveč združljivo in tega se prav dobro zavedamo tudi mi, saj imamo zaradi zastarele strojne opreme že sedaj dosti izpada proizvodnje: lani milijon kvadratnih metrov tkanine, letos 700.000 in vprašanje je, kako bomo sproti krpali naše proizvodne zmogljivosti. Prav zato smo kar precej razočarani, da svoje naložbe v predračunski vrednosti 25 milijard starih dinarjev nismo spravili čez regijsko rešeto. Res, da smo računali na izgradnjo nove zgradbe, vendar bi vanjo vstavili 40 tkalnih strojev, snovalni in barvarski stroj. Vsekakor bomo na vse načine poskušali postopoma modernizirati našo strojno opremo, sicer nam v določenem času lahko vse odpove... Kar tiče izvoza smo realni pod pogojem, da preje ne bomo čezmerno izvažali in ga bomo v letu 1982 poskušali realizirati dvakrat več kot je bil letošnji načrt.

NT: To so vsekakor pogumni načrti, pa tudi nekaj »političnih delnic« si boste na ta način priskrbeli. V katerih proizvodno-prodajnih usmeritvah pa vidite svojo prihodnost

V. SIMONIČ: Na osnovi realnih sedanjih pogodb se bo znašlo naše kakovostno posteljno perilo na konvertibilnem trgu Zvezne republike Nemčije, kjer se nam v letu 1983 celo odpirajo nove možnosti, prav tako v Franciji in Nizozemski. Na osnovi dobrega sodelovanja z Aerom – smo edini proizvajalec tkanin za pisalne trakove – si želimo izpopolniti svojo ponudbo še na področje kompjuterskih trakov, seveda ob novih strojih! Drugače pa so naš »šlager« posteljnina, modne tkanine, predvsem za športni način oblačenja, še posebej karo tkanine za srajce in tkanina za letne hlače.

NT: Kakšno novoletno željo imate tovariš Simonič, ne v zasebnem smislu, ampak v funkciji direktorja Metke?

V. SIMONIČ: Najbrž bi jih veliko lahko naštel. Nekaj sem jih tako že izrekel v tem pogovoru. No, ampak vseeno: kot dobri izvozniki si želim za Metko, da bi vsaj leto dni vnaprej vedeli, koliko našega izvoza je res našega!

MITJA UMNIK

POSVET PRIKAZOVALCEV FILMOV

DENAR MORA BITI ZAGOTOVLJEN

Za film moramo pridobiti mladega človeka

»Filmsko predstavo moramo vrednotiti kot kulturni dogodek,« je ena temeljnih misli, ki je bila izrečena na posvetovanju prikazovalcev filmov, ki je potekalo, v ponedeljek 16. 11. v dvorani Kinogledališča. Posvetovanje, s skupnim nazivom »Kulturna plat filmskega sporeda«, je pripravil Organizacijski odbor TDF v soorganizaciji z GZS, TOZD Kinematografija. Pred splošno razpravo so Franc Šegedin, kinematograf iz Novega mesta, Peter Milanovič-Jarh, strokovni sodelavec ZKOS in Aleksander Peršolja, upravnik kinematografa iz Sežane podali osnovna izhodišča iz svojih referatov. Le-ta so kasneje v razgovoru kritično ovrednotili in dopolnili ter odprli številna vprašanja, ki v referatih niso bila zajeta.

Pokazalo se je, da moramo takrat, kadar govorimo o kinematografiji, najprej razmejiti središče od periferije, občino od krajevne skupnosti, društvene kinematografe od kinematografov, ki so delovne organizacije in da sta v naši kinematografiji še vedno dva osnovna problema. In sicer problem financiranja ter problem neusrtezne filmske vzgoje oziroma slabo vzgojene filmske publike. V zvezi z vzgojo zapišimo le to, da je filmska vzgoja dobila pravo možnost šele z usmerjenim izobraževanjem. Glede financiranja pa, da je končno potrebno ovrednotiti filmsko predstavo kot kulturni dogodek. Tako se bo našel denar tudi za društvene kinematografe. Financiranje se lahko uredi na več načinov. Alternativne možnosti so v povezovanju društvenih kinematografov z občinskimi Kulturnimi skupnostmi in z ZKO ali pa v povezovanju društvenih kinematografov s kinematografi, ki so delovne organizacije.

NEENOTNA TERMINOLOGIJA IN NEUSTREZNA ORGANIZACIJA

Kot nerešeno vprašanje se je pokazalo tudi vprašanje terminologije, ki je neenotna in za katero ni izdelanih ustreznih kriterijev. Oznake kot so pornografski film, komercialni film in podobne so neustrezne in neizdelane. Zato jih je potrebno zamenjati z oznakami bolj ali manj kvalitetni filmi oziroma umetniški ali neumetniški filmi.

Iz razprave moramo povzeti vsaj še pomen organizacije, ki je velikokrat neustrezna. Premalo je povezovanja, premalo je samoiniciative, predvsem pa se vse premalo sprašuje o izpolnjevanju dolžnosti in delovnih obveznosti posameznih filmskih delavcev v okviru Kulturnih skupnosti in drugih družbenih organizacij. Razpravo o organizacijskih vprašanjih je zaokrožil Štefan Žvižej, tajnik ZKO Celje, ki je dejal: »Če nas ne jemljejo kot kulturne delavce, svojih problemov v Kulturni skupnosti ne moremo enakopravno reprezentirati. V Celju nam je uspelo, da smo si pridobili osem delegatskih mest. To pa že nekaj pomeni, vendar moram poudariti, da nam ni bilo ničesar podarjeno. Iz naše izkušnje sledi, da mora vsak najprej urediti odnose znotraj lastne kinematografske organizacije.«

Razgovor je bil v celoti kvalitetno pripravljen, imel pa je tudi svoje pomanjkljivosti. Pokazale so se predvsem v tem, da so bili na posvetovanju prisotni le nekateri prikazovalci filmov iz perifernih in manjših društvenih kinematografij ter v tem, da ni bilo izdelane analize, ki bi pokazala dejansko stanje in razmejila regije glede na kvalitetno oziroma nekvalitetno prikazovanje filmskih programov. Posledica le-tega je, da se govori splošno in da se jemljejo pavšalni rezultati, ki marsikomu delajo krivico.

VILI EINSPIELER

ULICA 29. NOVEMBRA V CELJU

DVE PODOBI CELOTE

Povabim te, prijatelj, na kratek jesenski sprehod po Ulici 29. novembra. Ubrala jo bova po ravni cesti, dolgi kakšen kilometer in prisluhnila uličnemu utripu.

Zakaj in od kdaj natančno nosi ta ulica ime po datumu rojstva naše republike? Menda so jo tako krstili že kar v prvih letih naše svobode, v letih komunalnega urejanja naših mest, ko so domala vse ulice in trgi dobili nova imena: Titov trg, Trg V. kongresa, Šlandrov trg, Ulica 29. novembra.

Začela bova sprehod po spodnjem delu ulice, ki se začenja s križiščem pred nekdanjo II. osnovno šolo, sedanjim Pedagoškim šolskim centrom z gimnazijo pedagoške smeri, vzgojiteljsko srednjo šolo in šolo za varuhinje. Le nekaj korakov dalje, na desni, stoji nova, moderna stavba, šolski center za blagovni promet. Pred njegovo izgradnjo je na tem mestu stal kip matere božje, postavljen v letu 1591, na tedanjem spodnjem Lanovšu. Kip je bil z obrazom obrnjen vstran od celjskega mestnega jedra. Mati božja se je menda takrat zaradi nespodobnega obnašanja Celjanov raje obrnila vstran kot pa da bi bila priča tolikšni pregrehi.

Zanimive družinske hiše na levi. Vile, zgrajene v starinskem nemškem slogu, postavljene v prvih desetletjih tega stoletja.

Že sva pri naslednji šolski zgradbi na desni, kjer se vzgajajo naši bodoči gostinski kadri in pred pionirskim domom Cvetke Jerinove ter dijaškim domom, kjer ulica prvič zaživi v sproščenem vrvežu mladine.

Tukaj končujeva pot po spodnjem delu Ulice 29. novembra. Lep je ta del, tih in miren. Ljudje, ki tukaj žive, so v večini starejši občani, upokojenci, ki z ljubeznijo urejajo vrtove okrog hiš.

Ulica 29. novembra je preklana na dva dela: spodnji in zgornji. Loči ju železniška proga, po novem pa še varnostni betonski zid, ki ga je postavil SOZD Merx, ki ima v nekdanjem internatu svoje prostore za delavce skupnih služb. Pa ta umetna pregrada ne zaleže kaj dosti, in občani še vedno ubirajo pod po bližnjici čez progo. Malce nagajiva bi bila primerjava tega zidu s tistim v Berlinu, ki loči mesto na dva dela, je pa res, da je tudi Ulica 29. novembra s tem, oziroma zaradi proge, nehote nepovezana, oba dela pa sta med sabo odtujena.

Utrip življenja je v gornjem, ali točneje, srednjem delu ulice, živahnejši. Že sva pred dolgim blokom z udomačenim imenom 107, kjer domuje tudi vrtec, enota VVZ Zarje. Veliko ljudi, veliko družin, usod pod isto streho. Največ je upokojencev in vdovcev, le malo mlajših ljudi. Razveseljivo je vedeti, kako so ti stanovalci med sabo tesno povezani, kako se lepo razumejo, si drug drugemu pomagajo in skupno rešujejo tekoče zadeve. Presenetljiva je tudi čistoča na hodnikih. Pravi zgled! Živahnejšo podobo tega dela ulice daje gotovo tamkajšnji gospodinjski nakupovalni center v krajevni skupnosti Dolgo polje s Centrovo samopostrežno trgovino in bifejem. To je kraj za kratek postanek, pomenek. Trgovina je vedno dobro založena, pravijo krajani.

Od križišča z Ulico Moše Pijade živahnost ulice ponovno zatone. Spet sva na delu ulice, ki je z obeh strani obdana z urejenimi družinskimi hišami, v katerih domujejo v večini večini upokojenci spoštljive starosti, ponekod v sožitju z družinami potomcev. Mir do 14. ure, ko ga prekinejo kolone voznikov, ki so si ta del ulice »izbrali« za obvoznico v izogib bližnjemu semaforiziranemu križišču. Potem pa zopet mir. Tukaj pa se tudi ulica in najin sprehod konča.

Takšna je Ulica 29. novembra danes. Tiha pod drevoredom brez, med vilami in šolami, živahnejša v kratkem predelu preko proge, pa zopet tiha in mirna do konca ulice. Pretiha in preveč mirna. Zaradi tiste peščice mladih, ki bi ji lahko dali živahnejši pečat, da bi bilo življenje v njej še bogatejše.

MARJELA AGREŽ

V BESEDI IN SLIKI

DOM KRAJANOV

V Vrbju, ki je šele od lani samostojna krajevna skupnost, so se lotili dela z vso zagnanostjo. Med drugim si želijo čimprej obnoviti dom krajanov, kjer se bodo lahko sestajali in gojili tudi druge dejavnosti. Kot povsod, tudi njim zelo primanjkuje denarja, zato so se odločili, da bodo kar največ napravili z udarniškim delom. Doslej so delali prostovoljno že kakih tisoč ur, delo pa bi radi dokončali drugo leto.

T. TAVČAR

AMATERJI RAZSTAVLJAJO

V Savinovem likovnem salonu so v petek odprli razstavo likovnikov amaterjev občine Žalec. Na njej razstavljajo: Bogdan Potnik, Franc Šeler, Nande Lesjak, Roman Zelič, Karel Zelič, Aco Marković, Stane Petrovič-Čonči, Veronika Svetina, Franci Ratej, Milan Lamovec in Slavko Slapnik. Razstava bo odprta do 28. novembra.

T. TAVČAR

NOV STANOVANJSKI BLOK

V Dobrteši vasi nadaljujejo z gradnjo družbenih stanovanj. Doslej so tukaj zgradili večji stanovanjski blok, potrebe pa so pokazale da potrebujejo še več stanovanj. Nov blok gradi Ingrad, v njem pa bo dobilo stanovanje 35 družin.

T. TAVČAR

NIČ NI NEVERJETNO

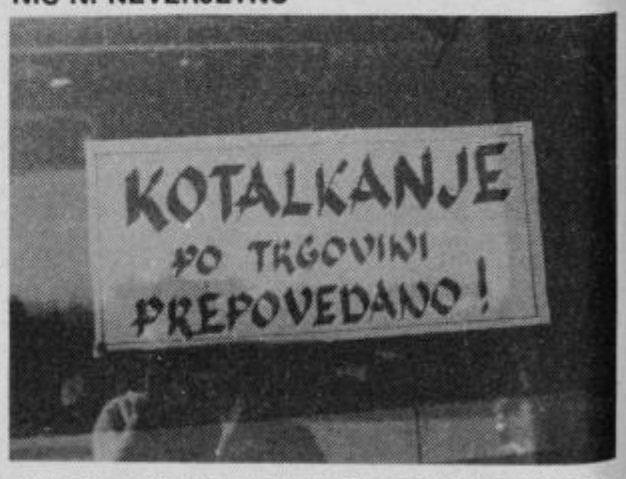

Pa naj še kdo reče, da zaostajamo za hitrim tempom na Zahodu. Tale prepoved v žalski Nami priča, da se je kotalkanje iz zgolj športne in rekreacijske discipline tudi pri nas preselilo na ulice, v diskoteke, parke in očitno tudi v trgovine. V slednjih, kot priča napis, niso preveč navdušeni za kotalkarsko stikanje med policami. Zato pozor, preden stopite v trgovino, snemite kotalke! Morda bodo v bližnji prihodnosti naredili še kak primeren parking za vaše osemkolesne konjičke.

VVE

BOGDAN LAMUT, 46, je doma iz Zreč, vodja čela, zdaj stanuje v Velenju in dela v velenjskem rudniku že 26 let!

SEAD ŠEŠIĆ je star 23 let iz Živinice v občini Tuzla v BIH, v Velenje pa je prišel leta 1975!

SENAID ALIĆ je star 27 let, po rodu je iz občine Lukovac, v Velenje v rudnik pa je prišel leta 1974!

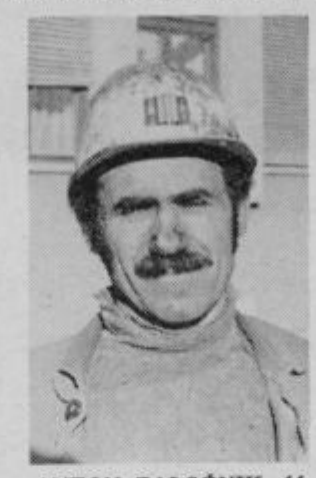

ANTON ZALOŽNIK, 44, sicer iz Vitanja, vodja čela, v velenjsko jamo je prišel leta 1962!

RADO BRITOVŠEK, 47, iz Škal pri Velenju, je prišel v velenjski rudnik že leta 1953, trenutno pa je vodja čela!

TONE RIBARIČ skrbi za to, da v velenjskem rudniku informiranje najbolje poteka, pri tem pa mu pomagajo tudi drugi!

OB REKORDU VELENJSKIH RUDARJEV

SRČNOST PREMAGALA GORLJIVO TEMO

Velenjski rudar pozna celo teden brez »nedelje«

Velenjski rudarji so zaradi svojega izjemno vestnega dela (ko bi bili vsi takšni, ne bi imeli sedanjih težav ali vsaj manj, kot jih imamo!!!) ponovno na pragu velikega uspeha: ne da bodo samo izpolnili letni delovni plan, temveč ga bodo tudi presegli! Za prvi plan so si v začetku leta zastavili izkop premoga v višini 4,7 milijona ton, kar so v prehodu v drugo polletje zaradi širših potreb povečali na 4,836 milijone ton! Višek 136 tisoč ton naj bi pridobili z delom ob sicer prostih sobotah!

Dosedanji razplet dogodkov pa je takšen, da bo verjetno tudi spremenjeni letni plan (na višje!) še enkrat presežen. Velenjski rudarji (teh je trenutno nekaj nad 4700) DELAJO! Niso aktivni samo v jami, temveč tudi drugod, kajti tudi tam je treba iskati rezerve za kasnejše boljše delovne rezultate.

Vsi ti dobri dosežki (mnogo boljši kot lani!) so nas znova napeljali na idejo, da velenjske rudarje obiščemo. Da smo z njimi in med njimi! Ko smo se pred Dnevom republike, 29. novembrom, z njimi pogovarjali, je bil pogovor pravzaprav skromen. Tih! Težko gredo besede iz rudarja o sebi in svojem delu, ni pa problema, ko je treba delati, »pljuniti« v roke in z njimi ter stroji zmetati na plan črno ali velenjsko rjavo zlato!

Za mizo, kjer nas je sprejel Tone Ribarič, so sedeli: Bogdan Lamut, Sead Šešić, Senaid Alić, Anton Založnik in Rado Britovšek. Šest vrlih fantov izmed tistih (vseh) 4700 in več – preprosto povedano – DELA! Ni časa za razmišljevanja, pogovore, nepotrebne sestanke in postanke. Treba je v jamo, ker rabimo rudo iz te jame!

Kdo so fantje, ki jih danes predstavljamo kot člane kolektiva, ki bo kljub vsem težavam dosegel svoj doslej največji delovni uspeh?

IZ ZREČ DO TITOVEGA VELENJA

Bogdan Lamut je sicer iz Zreč, zdaj pa stanuje v Velenju. Najprej je hodil v Rudarsko šolo v Trbovljah, nato pa se je vrnil nazaj v Zreče, kjer je ostal nekaj več kot leto dni. Januarja leta 1955 je »zašel« v Velenje, v rudnik, in tu ostal. 26 let je v rudniku, zdaj dela na avtomatiziranem odkopu Dawty. Je poročen, žena dela na Rudarskem šolskem centru v Domu učencev. Imata dva otroka – hčerko, ki hodi v drugi letnik trgovske in sina, ki obiskuje 8. razred osnovne šole. Bogdan pravi: »V jami bom ostal do konca.«

SEAD JE POSTAL RUDAR

Bilo je leta 1975, ko se je Sead Šešić, star 23 let, doma iz majhnega kraja Živinice v občini Tuzla odločil, da bo zapustil rodni kraj in je odšel v Velenje! V rudnik! Zdaj stanuje v Šoštanju, je poročen in ima sina starega štiri mesece! Tudi njegova žena je iz Živinice! Seadova družina tako poganja svoje življenje in delo v Titovem Velenju. Sicer pa je Sead kvalificirani kopač (klasični!)! Sead: »Kar tako sem se odločil in šel, za mano pa tudi brat. Tako je bilo: najprej sem doma delal v gradbenem podjetju, potem sem šel v vojsko, po vojski pa je bilo težko najti zaposlitev. Odšel sem v Velenje, se prekvalificiral in verjemite, tu bom ostal.«

SENAID JE KVALIFICIRAN KOPAČ

Komaj 27 let je star, poročen, tudi njegova žena je iz bližine njegovega kraja, Lukovca. Leta 1974 je prišel v velenjski rudnik! Stanuje v bloku v Velenju! Kvalificiran kopač rudar! Senaid: »Naša norma? 30 ton izkopa premoga dnevno pri kompletno mehaniziranem čelu ali okoli 13 ton poprečno na osebo ročno!«

JE KAR V RUDNIKU ZAČEL

Rado Britovšek, ki je star 47 let, je prišel v rudnik leta 1953! To mu je bilo prvo delovno mesto in kot pravi verjetno tudi zadnje. Začel je v jami, v starem jašku, kot voznik! Delal je na nočnem odkopu! Tri mesece! Potem je odšel na klasično čelo in tam ostal skoraj celo leto. Po odsluženi vojski se je vrnil v rudnik, ponovno na klasično čelo. 1957 leta je delal izpit za učnega kopača, leta 1959 za kopača, leta 1962 pa je prvič nastopil delo vodje čela! Leta 1965 je napravil izpit za strelca! Rado: »Zjutraj se zberemo, gremo v jamo, skupina se v glavnem skupaj drži. Sam pregledam varnost na delovišču in vse uskladim, kam naj kdo gre. TO NI TOVARNA! KO PRIDEŠ, VSAK DAN DELAŠ NEKAJ NOVEGA!«

SINOVA PO OČETOVI POTI

Anton Založnik je tudi vodja čela, v jamo pa je prišel leta 1962. Začel je v Tovarni usnja v Slovenskih Konjicah, kjer se je izučil za usnjarja. Njegov oče je padel v partizanih in za njim so doma dobili spomenico. Mati mu je umrla, ko je bil star dve leti in pol. Težka začetna pot ga je vodila v še težje – v rudarski poklic. Anton: »Sem poročen in imam dve hčerki in dva sina. Prvi obiskuje tretji, drugi pa prvi letnik Rudarskega šolskega centra. TAKO OBA OSTAJATA ZAPISANA JAMI, RUDNIKU, KJER DELAM SAM! PONOSEN SEM NA TO!«

Kot pripis: takšnih zgodbic bi lahko zapisali več kot 4700! PA SREČNO VELENJSKI IN VSI OSTALI RUDARJI! Naš napotek: poskušajmo iti vsak na svojem mestu po njihovi poti!

Tekst: TONE VRABL
Foto: TONE VRABL
LOJZE OJSTERŠEK

IZKOP PREMOGA V VELENJSKEM RUDNIKU

(primerjava med meseci v letu 1980 in 1981)

JANUAR	419000 ton	424000 ton
FEBRUAR	375000 ton	416000 ton
MAREC	288000 ton	409000 ton
APRIL	384000 ton	388000 ton
MAJ	359000 ton	410000 ton
JUNIJ	335000 ton	430000 ton
JULIJ	186000 ton	364000 ton
AVGUST	388000 ton	385000 ton
SEPTEMBER	448000 ton	429000 ton
OKTOBER	462000 ton	463000 ton
NOVEMBER	407000 ton	328100 ton

Opomba: lanski nizki dosežek v juliju je zaradi takratnega kolektivnega dopusta, ki pa so ga v letošnjem letu zaradi boljše organizacije dela odpravili in rezultati (dobri) so že vidni. Novembrski izkop v letošnjem letu pa je samo do vključno 23. novembra, ko so velenjski rudarji delali 18 in eno tretjino delovnih dni. Še zanimivost: v letošnjem letu je sploh manj delovnih dni kot lani, vendar so velenjski rudarji zaradi izjemnega odnosa do dela in dela ob sobotah na takšni poti, da bodo do konca leta nakopali več premoga, kot so načrtovali v začetku letošnjega leta. Zaradi garaškega in udarniškega dela ter velikega razumevanja do skupnih potreb bo za velenjske rudarje letošnje leto rekordno!

V letošnjem letu so kljub določenim težavam velenjski rudarji lahko takole nasmejani, kot trojka na posnetku. Nasmeh pa je posledica njihovega dobrega, vestnega dela in odličnih delovnih rezultatov!

SLOVENSKA FILMSKA USTVARJALNOST NI V KRIZI

SPORAZUM – IZHODIŠČE ZA PRAKSO

Na posvetu v Celju ni bilo predstavnikov VIBE

Organizacijski odbor TDF in Društvo slovenskih filmskih delavcev sta, v torek 17. 11. pripravila posvetovanje na temo: »Položaj slovenske filmske proizvodnje in perspektive«. Potekalo je v veliki dvorani Doma JLA. Udeležba je bila skromna, kljub temu, da je bilo razposlanih preko sto vabil. Razpravljalci so najbolj pogrešali predstavnike Viba filma, ki bi lahko konkretno prikazali, kako daleč je sanacija, kakšni rezultati so doseženi in kaj si lahko obetamo v prihodnje. Edini prisotni predstavnik Viba filma Miro Polanko je lahko zagotovil le to, da bo program, ki ga je zastavil začasni organ družbenega varstva, izveden.

Posvetovanje so pričeli: Vladimir Koch, član upravnega odbora DSFD, Milenko Vakanjac, filmski kritik in Franci Slak, ča DSFD, ki so podali osnovna izhodišča iz svojih referatov.

Vladimir Koch si je v svojem referatu zastavil naslednja vprašanja: Kaj hočemo s filmom doseči, v kakšnem obsegu si zamišljamo filmsko produkcijo in koliko smo pripravljeni prispevati za modernizacijo filmske tehnologije. Razgovor ni dal odgovora na ta vprašanja. Franci Slak pa si je zastavil vprašanje, kaj je v tem trenutku filmska proizvodnja in kaj nas je privedlo v takšen položaj. Po njegovem mnenju je trenutne situacije kriva visoka stopnja birokratizacije programskih in filmskih svetov. Dejal je še, da slovenska filmska ustvarjalnost ni v krizi, temveč da je v krizi le Viba film, oziroma produkcija profesionalnih filmov. Vse premalo se danes upošteva, da med slovenske filme sodijo tudi pionirski, mladinski in študentski filmi, kjer ustvarjalnost ni v krizi. Da je temu tako, dokazuje prav Teden domačega filma. Zaključil je, da v tem trenutku filmska proizvodnja ne bo stekla, ker ni kadra, ki bi omogočil profesionalno proizvodnjo in da je celoten sistem filmske vzgoje in kulture na točki nič.

NOSILEC FILMSKE PROIZVODNJE MORA BITI ZDRUŽENO DELO

Anica Lapajne je nasprotovala ugotovitvam, da je vse zbirokratizirano in da smo na točki nič. Menila je, da je osnovni problem v tem, ker nosilci filmske proizvodnje niso filmski delavci in združeno delo. Dejala je še: »Sklepi se niso spoštovali. Kadrovska zasedba je bila neustrezna. To smo vedeli vsi. Nihče ni ničesar ukrenil, torej smo za trenutno stanje krivi vsi«.

V razgovor se je vključil tudi Toni Tršar, predstavnik televizije, ki je podprl Francija Slaka v njegovi misli, da je filmska ustvarjalnost široko razvejana in da to ni le profesionalna produkcija ter dejal, da je potrebno podpirati avtorske scenarije, kajti drugače bodo filmski ustvarjalci ponavljali le pretekle uspehe, gledalcem pa ne bodo ponudili ničesar novega. Filmski scenarij, ki mu služi kot osnova naše nacionalna literatura, je namreč po njegovem mnenju, že izčrpal svoje možnosti.

SAMOUPRAVNI SPORAZUM ŠE NE SPREMENI LJUDI

Nadalje je pogovor stekel o vlogi programskih svetov. Razpravljalci so ugotovili, da le-ti svojih nalog niso opravljali zadovoljivo. Vendar je film kolektivno ustvarjalno dejanje, zato mora avtor gledati, da naredi dober in gledljiv film. Pri tem pa je pomembno sodelovanje s programskim svetom. Tone Frelih, telvizijski novinar in filmski delavec, je ob tem dejal, da morata avtor in direktor filma sprejeti odgovornost tako za umetniški kot finančni uspeh filma.

Kritično je bilo ovrednoteno tudi sprejemanje samoupravnega sporazuma med avtorskimi skupinami in Viba filmom, ki poteka prepočasi. V zvezi s tem je Marika Milkovič, član DSFD, dejala, da samoupravni sporazum še ne spremeni mentalitete ljudi in da so v zmoti tisti, ki menijo, da se bo kaj spremenilo. Odgovor na to stališče se je glasil, da mentalitete preko noči ne moremo spremeniti, vendar je samoupravni sporazum prvi korak, ki ga bo dopolnila praksa.

VRTENJE V KROGU ABSTRAKCIJ

V razpravi niso sodelovali ljudje, ki bi lahko na vprašanja konkretno odgovorili. Milenko Vakanjac, predsednik sekcije kritikov in publicistov pri DSFD je s tem v zvezi dejal, da se na podobnih razpravah vedno abstrahira, nihče pa na vprašanje ne odgovori in ne prikaže, kaj je bilo že narejenega za premostitev krizne situacije. Tako je bilo postavljeno eno bistvenih vprašanj posveta in sicer vprašanje, kako doseči, da bo imelo to in tem podobna posvetovanja svoj smisel in konkretno korist.

Izvajanje Miljenka Vakanjca je komentiral Jože Volfand, predsednik odbora za kinematografijo pri Kulturni skupnosti Slovenije, ki je dejal, da je smisel razprave v tem, ker so svoja mnenja povedali tisti, ki so za usodo slovenskega filma življensko zainteresirani in ker je nenehno opozarjanje na napake koristno. Zaključil je:

– v kratkem se moramo sestati in poiskati odgovor na vsa danes postavljena vprašanja. Od vseh odgovornih moramo zahtevati delovno poročilo. Pobudo za to srečanje mora dati Republiški komite SZDL.

– Ker na posvetovanju ni bilo predstavnikov Viba filma, mora na to ostro reagirati tako organizacijski odbor Tedna domačega filma kot Društvo slovenskih filmskih delavcev.

VILI EINSPIELER

DOBOJČANI VRNILI OBISK

Te dni je bil na obisku pri trnoveljski Zarji dvajsetčlanski kolektiv amaterskega gledališča 17. april iz Doboja. Vrnili so obisk trnoveljski Zarji, ki je letos gostovala v Doboju in je to bilo že četrto srečanje dveh amaterskih gledališč, oziroma gledaliških skupin. Sodelovanje je vezano na širše oblike dela, ne zgolj na izmenjavo posamičnih predstav iz tekočega repertoarja. Tako so bili letos v Doboju za občinski praznik Zarjani in sodelovali pri svečani akademiji.

Tokrat so se v gosteh pri nas Dobojčani izkazali z znano komedijo Pera Budaka Klopčiča, ki jo poznajo tudi slovenski, zlasti amaterski gledališki odri. Prvo

predstavo so igrali v Titovem Velenju pred polno dvorano kulturnega doma, v tem mestu so si ogledali tudi grad in imeli razgovor z delavci, ki so prišli iz SR Bosne in Hercegovine in so zaposleni v Titovo Velenju. Srečanje je pripravil občinski svet Zveze sindikatov Velenje. To je bilo v petek, v soboto pa so obiskali Roglo in imeli zvečer predstavo v kulturnem domu v Trnovljah. V Trnovljah so goste iz Doboja pozdravili predstavniki celjske občinske skupščine in družbeno političnih organizacij, v njihovem imenu jih je pozdravil predsednik občinskega sveta zveze sindikatov Celja Franci Vrbnjak. Gostje so dobili za spomin tudi lična darila in knjigo dr. Ivana Stoparja Stare upodobitve Celja. V času svojega obiska v Sloveniji so položili tudi venec k grobovom talcev na Frankolovem.

D. M.

5. REVIJA LIKOVNIH SKUPIN SLOVENIJE: CELJANI NISO OB STRANI

Likovni ljubitelji sodijo med tiste kulturnike, ki v vrstah Zveze kulturnih organizacij Slovenije že dalj časa poznajo organizirano obliko delovanja. Mednje sodijo tudi člani Društva likovnih amaterjev Celja, ki kljub svojemu geografsko opredeljenem naslovu združujejo člane iz drugih občin celjskega območja. V slovenskem merilu že petič preverjajo svoje delo na skupni razstavi, ki je letos v Mariboru v razstavišču Sinagoga in bo trajala še dobršen del meseca decembra.

Likovna dejavnost je na široko in v najrazličnejših odtenkih vsebine pa tudi kakovosti razvejana med ljubitelji, pa tudi sicer nas obkroža v vsakdanjem življenju v vseh pogledih. Že zaradi tega bi bilo napak, če bi bili do nje ravnodušni. Vsakoletno preverjanje dosežkov na tem področju je vznemirljivo dejanje, saj se na ta način lepo izkazuje počasno a vztrajno napredovanje likovnih amaterjev, ki so že dodobra spoznali prvine kakovostnega likovnega upodabljanja, vnašajo pa v svoje delo tudi vedno več elementov samobitnosti in lastnega izraza. To velja tudi za celjsko društvo, ki ga letos na skupni slovenski razstavi (strokovni žiriji je predsedoval dr. Cene Avguštin) predstavljajo slikarji Stane Petrovič, Jure Šarlah, Dani Brglez, Branko Wudler in kipar Alojz Pongrašič. Vsak po svoje predstavljajo tisto smer likovnega ljubiteljstva, ki išče izpovedne in izvedbene trenutke v takšni obliki, da ni prostora za koketiranje s komercialno všečnostjo, ampak je v ospredju resno delo. To je tudi trden porok za nadaljnji razvoj ljubiteljskega slikarstva.

D. MEDVED

SLIKE, PLES IN GLASBA

V petek 20. 11. je bilo v prostorih Centra za klubsko dejavnost precej živahno. Razstavo risb in grafik, ki bo odprta do 26. tega meseca, mlade likovnice Marlenke Ovčarič, je pričela skupina za izrazni ples Akt s Pedagoškega šolskega centra.

Sledil je koncert skupine »Begnagrad« iz Ljubljane. Fantje igrajo izvirno progresivno glasbo; jazz na podlagi narodne glasbe. Mladina se je očitno začela prebujati, saj je bila dvorana nabito polna.

Poslušalci, ki sprva niso bili navdušeni nad njihovo glasbo, so se proti koncu razživeli, tako da je bil nastop skupine »Begnagrad« za ljubitelje sodobne alternativne glasbe prava poslastica.

S.J.

ESPERANTO

ZAČETNI TEČAJ (8)

Današnjo lekcijo bomo začeli z obiskom v restavraciji in se pogovorili o jedeh, ki jih tam dobimo.

Ni estas en la restoracio, ĉar ni estas malastaj. – Smo v restavraciji, ker smo lačni. Ĉar pomeni »kaj«. Beseda »maltasaj« pomeni »lačni«. Sestavljena pa je takole: koren besede je SAT – sit. Predpona MAL pa označuje nasprotje. A je končnica pridevnika, J je končnica, ki označuje množino. Torej: mal-sat-a-j. Kelnero staras apud la tablo, kaj montras manĝoliston. – Natakar stoji poleg mize in pokaže jedilni list. Namesto »manĝolosto« bi lahko rekli tudi menukarto. Kelnero – natakar. Montras, li montras – kaže, on pokaže. Manĝolisto je sestavljena beseda iz korena MANG (mi mangas – jem) in iz samostalnika LISTO (list, seznam). Ker se pri sestavi te besede nagrmadijo kar trije soglasniki, ki jih skupaj težko izgovorimo »ngl« – manglisto, vrinemo med eno in drugo besedo samoglasnik »o« – mangolisto.

Najprej so na jedilnem listu – sur la manĝolisto »menuoj« – menuo, menuo. Kompletno kosilo z že določenimi jedili. Nato sledijo supoj – juhe. Juha, v katerim se kuha meso, je buljeno. V jedilnem listu so nato označena še razna pripravljena jedila, dalje hladna jedila – malvarmaj manĝajoj. Nato so jedila po naročilu. Kaj boste jedli? Ĉu supon kun rizo, aŭ euponkun pastaĵe? Juho z rižem ali juho s testeninami? KUN je predlog, ki pomeni »s« oz. »z«. Rizo – riž. AŬ je veznik, ki pomeni ali.

Lačna sva. Dogovoriva se, kaj bova jedla. Mi velas supon kun rizo. Jaz hočem juho z rižem. Mi velas – hočem.

Kian supon vi volas? Kakšno juho hočete vi? Ĉu supon kun pastaĵo. Pastaĵo – izdelek iz testa, testenine.

Mia supo estas bona. Ĉu ankaŭ via? Moja juha je dobra, ali tudi vaša. Jes, ankaŭ mia supo estas bona. Da. Tudi moja juha je dobra.

Mi deziras al vi benan apetiton. Želim vam dober tek.

Danken. Hvala.

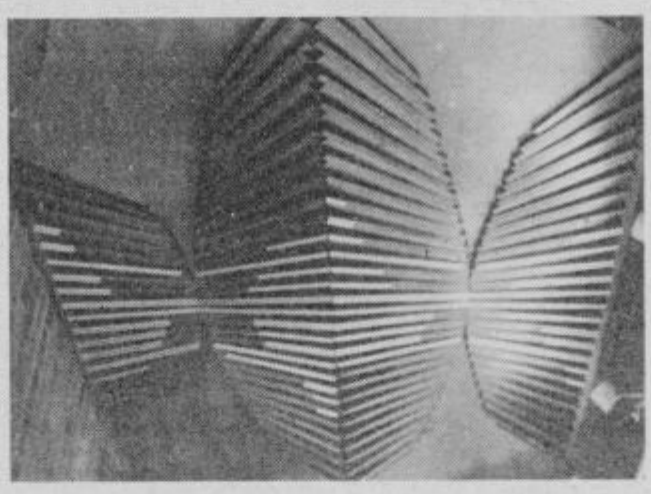

SAVINJSKA DOLINA V RELIEFU

Že večkrat smo pisali o pomembnosti likovne opreme javnih prostorov. Mednje sodi gotovo tudi nova blagovnica Name v Levcu, kjer tudi niso zanemarili takšnih pomembnih vizualnih komunikacij kot je likovna oprema velikega restavracijskega prostora v zgornji etaži blagovnice. Pozornost vzbuja velik relief, delo akademskega kiparja Vasilija Četkovića-Vaska, ki je sicer v širšem celjskem prostoru znan kot pronicljiv iskalec simbolnih prenosov v sodobno skulpturo. Sodobno kiparsko gledanje ga tudi tokrat ni izdalo pri izdelavi reliefa, ki ponazarja tipičnost likovnega ritma Savinjske doline. Relief je izdelan iz lesa in alumunija, meri 4,5 m krat 3 in pomeni žlahtno poživitev prostora, kjer se srečuje dnevno nekaj tisoč ljudi.

Savinjska dolina je podana v osnovnem elementu reliefa, to je v nakazanem pregibu posameznih sklopov, ki predstavljajo kvadrirana polja hmeljskih nasadov. Stilizirana oblika navidezno pušča svobodo razmišljanja, temeljitejši vpogled v strukturo in zunanjo izraznost reliefa pa v bistvu zelo zožita možnost vsebinskega meditiranja in gledalca prisili v istovetenje s panoramskim razčlenjevanjem pokrajine. Nepregledni hmeljski nasadi, brazde številnih obdelovalnih polj, prepletanja rečnih strug in potokov, vse to je združeno v strogo stilizirani in prečiščeni formi, ki ne dopušča nobenega odvečnega dodatka. Gre skratka za smelo redukcijo najznačilnejših simbolov doline.

D. MEDVED

RŠC VELENJE

Program elementov za podstrešna stanovanja

- *podstrešna stanovanjska okna – Pural*
- *line za izhod na streho – Alina*
- *podstrešne stopnice*
- *antenski preboj*
- *strešni zračniki*

Izkoristite podstrešje za novo udobno stanovanje

- najcenejše stanovanjske površine
- najhitrejša ureditev stanovanjske površine – adaptacija podstrešja

RŠC Program elementov za podstrešna stanovanja RŠC Velenje

Odgovor na zahteve našega časa

SREČANJE Z VLADO SIMČIČ-TIRANOVO ZA DAN REPUBLIKE

SREČA NI DOMA V IZOBILJU

Dramska umetnica, članica nekdanjega partizanskega gledališča in letošnja dobitnica Borštnikovega prstana Vladoša Simčič je ena redkih partizanskih korenin enainsedemdesetih let, ki je ostala čila in mladostna. Kot nekdanja ilegalka in članica partizanskega gledališča je brez dvoma tudi ona prispevala delež, da proslavljamo dan republike v svobodni in neodvisni Jugoslaviji. Pogovor z njo o partizanščini je bil živ in slikovit. Nikoli ne bo pozabila na primer zimskega dne, ko so ameriška zavezniška letala odvrgla pisana padala z orožjem, da je nebo v soncu nenadoma zacvetelo kot pisana greda rož. Iz teh barvnih padal so v partizanih izdelovali oblačila. Prav tako živo se naša sogovornica odziva tudi na sodobne teme iz našega sveta. Njene primerjave med nekoč in danes pa so poučne.

Igralsko pot je začela v Mariboru, kamor se je umaknila družina po zasedbi Primorske, kajti rojena je bila v Trstu. Že v sezoni 1935/36 je debitirala v Drami Narodnega gledališča. V zadnjih predvojnih letih, ko je bila na gostovanju v Ljubljani opažena s Cankarjevo Nino iz »Kralja na Betajnovi«, so se ji odprla vrata osrednjega slovenskega dramskega gledališča, v katerem je dobila, po izpopolnjevanju v Berlinu, vloge. Igrala je v dramah Ferda Kozaka. Bila je nesrečna Edwiga v »Šestem nadstropju«, Emanuela, ki jo je upodobila skupaj s Stanetom Severjem v znameniti predstavi Mauriacovega »Asmodeja« itn. Vojna leta so zavrla razvoj te priljubljene članice ljubljanskega dramskega ansambla. Še pred italijanskim razsulom je med prvimi umetniki, skupaj z možem Jožetom Tiranom, zapustila Ljubljano.

Po nastopih v partizanskem gledališču je postala članica prvega ansambla Slovenskega narodnega gledališča na osvobojenem ozemlju. Ob uprizoritvi »Školjke« dr. Lojza Kraigherja, v kateri je igrala Pepino, ji je avtor posvetil nameravano novo knjižno izdajo drame z naslednjim priznanjem: »Vladoši Simčič, ki je z globokim čustvom in z vsem svojim bistvom doživljala Pepino na ljubljanskem odru ter dokazala, da je herojinja naše drame, se hvaležno in s spoštovanjem klanja avtor.«

* * *

– Je bila odločitev za v partizane težka in materi dopadljiva?

Vladoša Simčič: »Mama mi ni branila odhoda v partizane, a bila je v skrbeh za mojo pot v negotovost. Tudi sama sem spočetka oklevala rekoč: »Nisem zdravnica, ne bolničarka, pa tudi streljati ne znam, kaj bom jaz tam!« V partizanih pa sem vendarle nosila orožje.«

– Za nas, ki smo toplo oblečeni in obuti si je težko predstavljati, kako ste prišli med vojno do obutve in oblačil?!

Vladoša Simčič: »V partizanih smo bili za današnje razmere zelo bedno napravljeni. Tudi mož Jože Tiran je imel na primer kmalu docela strgane čevlje. Iz samega sebe se je norčeval, češ, da je bog Merkur, saj ima perutnice na čevljih. Z nami je bil tedaj že tudi Kanadčan Pavle, po rodu Hrvat. K nam je doskočil s padalom, ko so nam zavezniki metali orožje. Pavle je Tiranu podaril čevlje, ker je imel rezervne, meni pa hlače. Darila sem se razveselila bolj kot daril in rož, ki sem jih dobivala včasih na odru.«

– Znano je, da ste pred leti nastopili z umetniškim večerom tudi v Celju. Kakšna je bila pot do izvedbe?

Vladoša Simčič: »Začela sem ga študirati v največji stiski po moževi smrti. Izbrala sem odlomke iz Cankarjevih del, ki so bile Jožetu drage, vključila pa sem tudi odlomke iz svojih vlog. Škoda, da sem imela samo 5 ali 6 nastopov. Enkrat sem nastopila v Trstu.«

– Kljub začetnim tegobam po vojni ste se poleg igranja v gledališču uveljavili tudi na RTV in filmu. Ali se morda spomnite odkrhka snemanja filma »Družinski dnevnik«, kjer ste igrali mater?

Vladoša Simčič: »To je bil moj filmski krst. V spomin se mi je vtisnil prizor, ko smo sedeli za mizo, režiser Jože Gale pa je hotel posneti naše obraze. Mizo so odstranili in na njeno mesto postavili kamero, ki je krožila po obrazih. Takšnih prijemov iz gledališča nisem poznala. To je bilo novo. Presenetil me je tudi debitantski krst. Po snemanju vsakega novinca oblijejo z vodo.«

– Letos ste bili vse dneve Borštnikovega srečanja na nogah, zvečer pa ste bili vedri in vitalni bolj kot marsikatera mlada igralka, čeprav ste imeli čez dan naporne nastope na terenu z Gledališčem ljudske vstaje. Je to plod vztrajnega urjenja?

Vladoša Simčič: »Nekaj moram priznati. Imam energijo. Sama se je niti ne zavedam. O njej mi govorijo drugi. Najbrž je prirojena.«

– Najbrž ste živeli tudi bolj zdravo kot živi današnja mladina?

Vladoša Simčič: »To je resnica.«

– Pravijo, da presit človek ne more študirati, da ne dočaka starosti, četudi so debeluhi, pravijo, srečni ljudje?

Vladoša Simčičeva: »Nekateri pravijo, da so tisti ljudje, ki so vse življenje stradali, ostali umsko in telesno bolj čili. Pa ni samo to. Energijo smo prinesli že iz partizanov. Vsa ta energija se je grmadila v meni že med vojno – z vsemi težavami, lakoto, napetostjo. Zato so mladi danes bolj nervozni kot smo bili v njihovih letih mi, pa tudi prej se utrudijo. Moj sin mi večkrat reče: »Mama, kam tako hitiš! Jaz sem starejši človek, pa ne morem tako hitro kot ti!« Najbrž ta rod danes zares ni tako trden in odporen kot je bil naš. Ali pa smo izjeme.«

– Neki modus vivendi, ki ga mi danes ne poznamo, a vas je napajal kot napaja elektrika žarnico, vendarle je!?

Vladoša Simčič: »Nekoč smo imeli majhna veselja, ki so bila za nas velika. To, da si dobil pomarančo za Veliko noč, je bilo neizrekljivo veselje. Danes je za otroke vsak dan nedelja. Zato si razbijamo glavo, s čim naj jih še razveselimo. Spominjam se še, s kakšnim žarom smo otroci spravljali sleherni dinar, ki smo ga dobili, da smo kupili čokoladni obesek na novoletni drevešček. Vsak otrok je spuščal čez leto drobiž v zapečateno škatlico, ki jo je pred božičem odprl. To je bilo veliko doživetje. S čim pa lahko danes pričaramo otrokom podobno razpoloženje? S helikopterjem?«

– Najbrž so danes otroci za marsikaj prikrajšani?

Vladoša Simčič: »Da. Poglejte, če pomislim na tiste majhne stvari za majhna doživetja, majčkene srečice, ki so se skrivale v enem samem jabolku, svinčniku ali v novih rokavicah pozimi, je bilo to silno lepo. Ali na primer zaljubljenost v doraščajočih letih. Samo bežen poljub pred hišnimi vrati, na skrivaj, je bil prelepa sladkost. Danes tega ni več.«

– Ugotavljava, da imajo otroci vsega dovolj in preveč, četudi negodujemo zaradi draginje. Je to oddaljevanje od sreče, od duhovnosti?

Vladoša Simčič: »Najbrž je res. Danes se lažje zasluži kot včasih. A ljudem še zmerom ni zadosti. Hočejo še več. Zato tudi garajo. Zato ni časa za otroke. Tako hirajo duhovne vrednote... Roko na srce, tudi že delavec hoče danes imeti najprej avtomobil. To je danes kot nekoč kolo. Potem poišče priložnost, da sezida hišo. Tudi to ga odvrača od duhovnih dobrin. Velikokrat ne zida hiše, kakršno potrebuje zase. Zgradi večnadstropnico. V tej preobremenjenosti ne utegne uživati duhovnih vrednot. Poleg redne zaposlitve dela še honorarno, da bi lahko pripeljal na primer iz Trsta kristalne lestence itn. Ko pride žena iz službe, teče po otroke v vrtec, a je samo z enim očesom ob njih.«

– Ali bi lahko temu rekli delna materialna pokvarjenost?

Vladoša Simčičeva: »Kar krepka pokvarjenost. Za knjigo pri tem sploh ni časa. Danes ni pri hišah niti MOHORJEVK več. Neki vodovodni inštalater mi je dejal, da ga je pokidal, ker je zgradil dvonadstropno hišo. Zdaj pa ne ve, kaj naj z njo. Ve samo, da ne mara stanovati s starši, tako bo najbrž tudi z njegovimi otroci. Tako veliko hišo je zgradil, ker ima tudi sosed veliko, on pa ne more imeti manjše, saj bi bil to greh.«

– Veliko jih je že spoznalo, da je materialnost premalo. Zatekajo se k iskanju česa duhovnega.

Vladoša Simčičeva: »Blagor njim, ki niso zakasnili.«

– Vse življenje ste iskali duhovna bogastva, da bi oplemenitili sebe in občinstvo. Dolga leta ste na odru ohranili izjemen posluh za občutljive, od hrupnega sveta odmaknjene, skorajda dekliške odrske postave, skozi katere ste iskali zrelost. Ko vas je tudi kritika priznala in ste se uveljavili v Drami Slovenskega narodnega gledališča, ste to gledališče zapustili in se priključili mlademu ansamblu. Zakaj?

Vladoša Simčič: »V mladi ansambel Mestnega gledališča ljubljanskega, ki je šele začel oblikovati svojo pot, me je gnala želja po odkrivanju novih razsežnosti, novih vrednot. Mestno gledališče se je tedaj šele bojevalo za prva priznanja. To je bila neke vrste gledališka partizanščina.«

* * *

Vladoša Simčičeva je prešla v svet zrelih dramskih likov. Igrala je Hano v »Gogi«, Gonway v Priestleyevi drami, Campbellovo v igri o Bernardu Shawu itn. Vse prehitro je dala odru slovo, ko je šele dodobra odrsko dozorela.

Življenje je treba čuvati, dokler ga še imamo. Ob Dnevu republike prisrčno stisnimo Vladoši roko in ji zaželimo, naj še dolgo sodeluje ob Borštnikovem srečanju z »Gledališčem ljudske vstaje«, ki jo vrača v mladost, da je tudi sama mlada!

MIROSLAV SLANA – MIROS

VSTAJA NA CELJSKEM OBMOČJU 1941

IZDAJA PRI »RU-GO« IN VDOR GESTAPA V ORGANIZACIJO OF V CELJU

Okupator je dobro vedel, da organizacijo osvobodilnega boja vodi na Štajerskem Pokrajinski komite KPS za Štajersko, dolgo pa ni mogel ugotoviti, kdo so organizatorji osvobodilnega boja. Šele izdaje, ki so se pričele septembra 1941 so mu omogočile vdor v vrste osvobodilnega gibanja.

7. avgusta 1941 je gestapo postavil zasedo v Kolodvorski ulici št. 4 v Mariboru, v stanovanju Mare Čepič. Tu je bila javka PK in eno središč osvobodilnega gibanja, za celotno Štajersko. Gestapo je vršil preiskavo zaradi ilegalnega dela sinov Mare Čepič, ker pa so našli v stanovanju njim sumljiva Rada Iršiča in

Piše:
JOŽE VURCER

Bojana Ilicha, prišel pa je tudi Bogdan Špindler so vse aretirali, jih odpeljali na Gestapo, v stanovaju pa postavili zasedo. V zasedo so nato padle Sonja Oman, Liza Kanić kurirki PK in Slava Klavora, okrožni sekretar Skoj in članica PK KPS za Štajersko. Ko so nato odvedli aretirano Klavoro na sedež gestapa, jo je poskušal rešiti Slavko Šlander, ki je napadel gestapovce. Bil pa je še sam ujet. Tako je padel v roke gestapa vodilni organizator oboroženega boja na Štajerskem, sekretar KP KPS za Štajersko in član CK KPS. Nemci pa kljub strahovitemu mučenju Slavka Šlandra v Mariboru in Gradcu niso mogli od njega ničesar izvedeti čepravo so domnevali, da ima visok položaj v odporniškem gibanju. 24. avgusta 1941 so ga s tovariši ustrelili na dvorišču Sodnih zaporov v Mariboru pod imenom Franz Weber, ker Šlander svojim mučiteljem ni povedal niti svojega priimka.

Po Šlandrovi aretaciji je vodstvo pokrajinskega komiteja prevzel Leo Novak. 19. septembra 1941 ga je gestapo aretiral v Radvanju pri Mariboru na javki v gostilni Pšunder skupaj z vodjem pokrajinske tehnike Borisom Pečetom. Po strahovitem mučenju je bil Leo Novak 30. oktobra 1941 ustreljen v Mariboru.

V vodstvu PK KPS za Štajersko sta ostala Blaž Röck-Biba/Silvo, ki je prevzel posle sekretarja PK in Miloš Zidanšek-Vencelj, kateri je vodil Vojaški komite PK KPS za štajersko in bil vodilni organizator partizanskih čet na Štajerskem. Ker je gestapovsko preganjanje v Mariboru bilo čedalje hujše, je PK začasno konec septembra in v oktobru 1941 svoj sedež prenesel na celjsko področje v mesto Celje.

27. septembra je gestapo po izdaji Ervina Vebra v Wattovi ul. v Mariboru aretiral Alojza Zorka-Tončka, sekretarja okrožnega komiteja KPS Maribor. Prav tako je bila 27. septembra ponovno aretirana Sonja Oman-Dunja, kurirka PK KPS za Štajersko, ki je bila po aretaciji pri Mari Čepič 7. avgusta izpuščena. Oba, Zorko in Omanova, sta postala izdajalca in tako omogočila gestapu, da je zadal hude udarce osvobodilnemu gibanju, večje v Mariboru in manjše v Celju. Mnogo članov partije in OF je bilo aretiranih, mučenih, ustreljenih in odgnanih v koncentracijska taborišča.

Najpomembnejša javka PK KPS za Štajersko v Celju je bila v slaščičarni »RO-GO«, lastnika Rudofa Goleža, danes »NA-NA« v središču mesta, komaj kakšnih 100 m od sedeža celjskega gestapa v današnji Ljubljanski banki... Javko je po nalogu Miloša Zidanška vspostavila Milica Gabrovec-Lenka. S prodajalko Anico Brlisk se je dogovorila za javko in za geslo, da je vse v redu. »Ali imate sveže baklave?« in odgovor »Ne, svežih baklav nimamo, pač pa imamo drugo sveže pecivo.« Po tem geslu je bila nato zveza vzpostavljena.

Oktober 1941 je čas velikega razmaha oboroženega boja na Štajerskem. Po združitvi partizanskih čet je Štajerski partizanski bataljon napadel in zasedel Šoštanj, izvedel številne akcije, vodil veliko bitko na Črneti in se odpravil na »Brežiški pohod«, da prepreči izseljevanje slovenskega prebivalstva z obmejnega področja. Ta razmah oboroženega boja na področju celjskega okrožja je tudi opozoril gestapo na to, da je postal Celje center osvobodilnega gibanja na štajerskem z močno ilegalno organizacijo. S pomočjo izdajalcev Zorka in predvsem Omanove, ki je kot kurirka PK KPS za Štajersko osebno poznala Zidanška, Röcka ter javke in postojanke KP in OF v Celju je gestapo načrtoval udar proti osvobodilnemu gibanju v Celju. Prvenstveno pa je želel dobiti v svoje roke člana PK KPS za Štajersko, Zidanška in Röcka.

29. oktobra 1941 so se na javki PK KPS za Štajersko sestali kurir Štajerskega bataljona Ivo Polančič-Ubo, člana PK Miloš Zidanšek in Blaž Röck-Biba in kurirki PK Greta Rancingerjeva in Hilda Kraljeva. Ker je bil to sestanek s kurirjem Štajerskega bataljona, ki je odhajal na pohod na Kozjansko in zato potreboval zveze z odbori in aktivisti OF na Kozjanskem za varen prehod bataljona in prehrano, so se sestanka verjetno udeležili še celjski organizatorji OF predvsem sekretar okrožnega komiteja KPS za Celje Tone Grčar-Johan in še kdo.

Ko so se udeleženci sestanka že razhajali, je stopil iz ozadja slaščičarne, ki je bilo ločeno od ostalega lokala z zaveso, Ivo Polančič k pultu v ospredju slaščičarne, da bi plačal. V tem hipu so vdrli gestapovci v slaščičarno, z njimi pa je bila Sonja Omanova. Gestapovci so planili na Polančiča in ga prijeli z vzklikom: Miloš, Hände hoch!« V splošni zmedi je zaklicala Omanova, da to ni Zidanšek, Zidanšek pa je medtem že zbežal skozi vrata v ozadju slaščičarne in se preko sosednje gostilne rešil. Gestapovci so Polančiča odpeljali iz lokala, med vrati pa se jim je iztrgal in pričel bežati. Preden pa je utegnil zaviti za prvi vogal, ga je pokosil rafal.

V Celju se je sprožil val aretacij.

JAJCE – 38 LET POZNEJE

ZAKLADNICA SPOMINOV

V očeh naključnega popotnika je Jajce vedno enako – večno in nespremenljivo.

Pa vendar, vsakokrat drugačno.

Vsakokrat se obiskovalec začudi in se presenečen vpraša:

»Mar je mogoče, da tega zadnjikrat nisem opazil?«

Vsakokrat si znova dokazujemo, da so tu prelamljala zgodovinska obdobja, da se tu vsakodnevno srečujeta preteklost in sedanjost, da ti dve časovni nasprotji, kakor se že to upira logiki, živita družno, ne da bi se izključevali.

Tu naletite na starodavni kultni hram boga Mitra, malo dalje na turško Medved-kulo in na trdnjavo, na stasit stolp cerkve sv. Luke iz 15. stoletja... Vendar so tu še številnejša znamenja, ki spominjajo na našo novejšo borbeno preteklost; na drugo zasedanje AVNOJ 29. novembra 1943, na bivanje Tita in Vrhovnega štaba, na prisotnost CK KPJ in CK SKOJ, na zavezniške vojne misije, na ustanovitev TANJUG in še in še...

Ko da je tu vsaka hiša, vsaka ulica, vsako drevo in vsak kamen živ spomin na ljudi na minule čase.

DVA MILIJONA OBISKOVALCEV

– V tej dvorani je vse, kot je bilo tisto zgodovinsko noč 29. novembra 1943, ko je nastala nova Titova Jugoslavija, pripoveduje Ljuban Jarčev, kustos muzeja drugega zasedanja AVNOJ v Jajcu.

– Spominska stavba, nekdanji sokolski dom, je obogatena z novimi dokumenti, fotografijami in drugimi razstavnimi predmeti. Treba je namreč vedeti, da je Jajce v času narodno-osvobodilnega boja bilo svobodno 400 dni, da je samo 1943 leta maršal Tito bival v tem mestu okoli 200 dni in je od tu vodil okoli 300.000 borcev-partizanov v vseh jugoslovanskih pokrajinah. Od tu je šla v svet novica o ustanovitvi nove Jugoslavije, o prepovedi vrnitve kralja in izdajalske vlade do konca vojne, o enotni volji vseh odposlancev, da tovariša Tita proglasijo za maršala, novica o sklepih kako svobodna naj bo nova Jugoslavija, bratska, demokratična...

Kustos Jarčev brska po nekih papirjih, nekaj zapisuje in potem sešteva.

– Od 1953 leta, ko je bil muzej Drugega zasedanja AVNOJ ustanovljen in odprt, ga je obiskalo okoli dva milijona ljudi iz vseh delov sveta. Da, iz vseh delov sveta. Pripadniki vseh ras, ver, barve kože, družbenega položaja... V nečem pa so si bili vendarle enaki: Vsi so bili »romarji« naši zgodovini, končuje svojo pripoved Ljuban Jarčev.

DEVET TITOVIH OBISKOV

Kadarkoli se mu je ponudila priložnost je Tito obiskal Jajce in se oglasil tudi v muzeju Drugega zasedanja. Takih obiskov je bilo devet.

Vse je imel na umu, o vsem je skrbel.

Ob obisku 29. novembra 1968, je predsednik Tito poleg drugega v knjigo vtisov zapisal tudi tole:

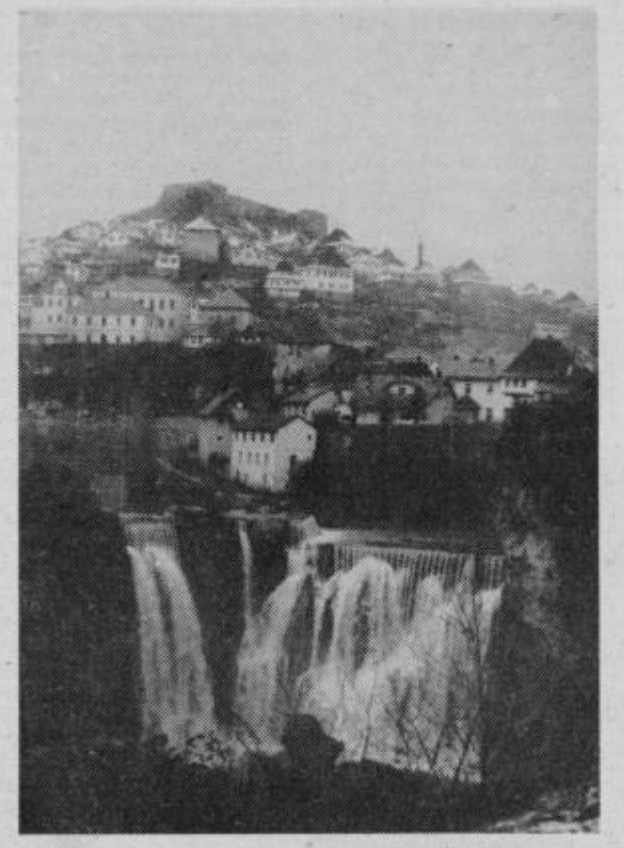

Mislim, da bi bilo mogoče poiskati še dovolj dokumentov, ki sodijo v ta Muzej. Rojstna hiša nove Jugoslavije mora biti popolnejše opremljena zaradi današnjih in bodočih generacij.

Zapisane so ostale tudi njegove besede, ki jih je izrekel ob proslavi tridesete obletnice drugega zasedanja AVNOJ:

– Veliki datumi v zgodovini, so kot večne baklje, ki v srcih naroda dramijo ponos na dosežene svaritve, ki prižigajo nov ogenj, nova plemenita stremljenja prihajajočim rodovom.

V občinski konferenci socialistične zveze steče pogovor s predsednikom Mahmutom Kapetanovićem.

– Jajce je zgodovinskega 1943. leta imelo 4.000 prebivalcev in mogoče kakšnih pet do šeststo zaposlenih. Največ tedaj edinemu industrijskemu obratu – »Elektrobosni«. Danes v tem mestu živi okoli 12.500, a v občini 41.000 občanov. Poleg »Elektrobosne« so se razvili še številni delovni kolektivi: Pliva, Šedinac, 25. september, Elektrovrbas, Peva, Vrbas, rudnik boksita »Borac«... V tega delovnih organizacijah je zaposlenih 8.500 delavcev. Zelo popombno pa je, da gospodarstvo naše občine posluje zelo uspešno... Danes imamo dva in polkrat več dijakov kot srednješolcev, kot je bilo leta 1943 vseh prebivalcev v Jajcu. Letos smo imeli blizu sto tisoč turističnih nočitev, zato ob industriji in kmetijstvu vidimo v turizmu in gostinstvu našo veliko priložnost, pravi Kapetanović.

IN ŠE ZAPIS NEKEGA ODPOSLANCA

Večer je. Na mestnem korzu je nabito mladih; brezbrižno obgovarjanje, ogovarjanje in nagovarjanje.

Nedaleč proč žubori bistra Pliva; v njej se leskeče tisočero luči... Potem se ta čudovita reka neustavljivo, nepovratno in gromovito ruši v Vrbas.

Popotnik se tedaj težko otrese spomina na že davno napisane besede iz dnevnika nekega odposlanca na drugem zasedanju:

– Dani se, a mi smo še vedno zbrani. Nekje v daljavi grmijo topovi. So naši ali fašistični? Ali morda pozdravljajo novega Maršala, ali mu grozijo? Vseeno, kajti to naše grmenje, ki od zarana odmeva iz Jajca po vsem svetu, je močnejše od vsake kanonade.

JOVAN BABIĆ

V imenu organizacijskega odbora je pri obeh koncertih izrekel toplo dobrodošlico tistim v dvorani in nastopajočim predsednik odbora in predsednik domače Svobode Darko Šuler. Svoje misli je zaključil z vabilom na jubilejno, 10. revijo, ki bo predzadnjo nedeljo novembra prihodnje leto!

9. REVIJA V LIBOJAH

VEČ KOT 150 NASTOPAJOČIH!

24 ansamblov, dve vokalni skupini in štirje posamezniki!

Deveta libojska revija narodno zabavnih ansamblov je za nami! Ne bomo se spuščali v strokovno oceno kvalitete revije, lahko pa zapišemo, da je v vseh pogledih uspela! Nastopilo je 24 ansamblov, dve vokalni skupini in štirje posamezniki ali skupaj 158 godcev in pevcev! Dvorana je bila obakrat polna kot ribja konzerva in tudi znoja je steklo toliko, kot je olja v ribji konzervi! Vse to pa ni oviralo poslušalcev, da ne bi »trmasto« vztrajali dvakrat po tri ure (!), kolikor sta trajala posamezna koncerta.

Imeli pa so vsi, ki so imeli srečo dobiti vstopnice (te so bile razprodane že deset dni pred revijo!), kaj videti in slišati. Oba koncerta so začeli tako kot že nekaj let nazaj člani libojske godbe na pihala. Po uvodnih nagovorih pa je sledila plejada ansamblov in pevcev iz vse Slovenije. Vrtiljak je bil takšen: začeli so Potepuhi iz Titovega Velenja, nadaljevali pa Trio Šabec iz Ljubečne pri Celju, Veseli Štajerci iz Štor, Leopold Tratnik iz Socke, Hmeljarski instrumentalni kvintet iz Velike Pirešice, Trio Tineta Stareta iz Vira pri Domžalah, Ivan Orlač iz Izole, Oktet Lokvanj iz Vojnika, Terezija Zabukovšek iz Bukovžlaka pri Celju, Primorski fantje iz Pirana, Vojniški instrumentalni kvintet iz Vojnika, Ansambel Vinka Cverleta iz Šentjurja pri Celju, Podkrajski fantje iz Titovega Velenja, Rudi Zagode iz Brežic, Ansambel kulturnega društva iz Dobja pri Planini, Ansambel Planika iz Šoštanja, Savinjski instrumentalni kvintet iz Galicije, Vokalni kvartet Frankolovčani iz Frankolovega, Ansambel Braneta Klavžerja iz Štor pri Celju, Šaleški fantje iz Titovega Velenja, Savinjskih 7 iz Liboj, Ansambel Francija Zemeta iz Vojnika, Veseli hmeljarji iz Žalca, Ansambel Francija Lipičnika iz Kamnika in Ansambel Vikija Ašiča iz Celja.

Prišli niso trije najavljeni ansambli (brez opravičila!!!): »Miličniki« iz Ljubljane, Stane Škoda iz Izole in Ivan Smeh iz Rogaške Slatino, prišel pa je nenajavljen in nepovabljen odlični ansambel VITA MUŽINIČA iz Ljubljane, ki je trenutno prav gotovo v samem kvalitetnem vrhu te zvrsti glasbe v Sloveniji!!! Njegovo sodelovanje (žal samo na drugem koncertu!) je bilo priznanje tudi organizatorjem revije, da delajo prav in da ansambli radi prihajajo v Liboje! 9. revija je uspela, na svidenje na jubilejni, 10. reviji, 23. novembra 1982!

Tekst: TONE VRABL
Foto: TONE TAVČAR

Terezija Zabukovšek iz Bukovžlaka se je prijavila kar sama. Na reviji je bila že lani pa ji je bilo tako všeč, da je prišla še letos. Kljub visokim letom (76) še vedno kmetuje, po večerih pa za veselje raztegne harmonikarski meh!

Izredno so navdušili z ubranim petjem člani mešanega okteta Lokvanj iz Vojnika pri Celju, v katerem prepevajo Anica Lipičnik, Jožica Žibret, Dragica Gregorc, Milena Marguč, Ivan Lipičnik, Milan Leber, Alojz Vinder in Marjan Adamič, ki je tudi vodja okteta. Upamo, da jih bomo v Libojah še kdaj slišali!

Iz Dobja pri Planini je prišel ansambel tamkajšnjega domačega kulturnega društva, ki ga vodi Franc Salobir (harmonika). Že lani so pripravili melodijo o Libojah, prav tako pa tudi letos. Če bodo tako nadaljevali bo to ansambel, ki bo o Libojah napisal melodij za celo ploščo. Lepo bi bilo, če bi se jim pridružili še drugi.

KOROŠKE RAZGLEDNICE

ROŽ, PODJUNA, ZILA

ni dobra pesem, ker je cagava

STREŽICE KOT LASTAVICE

Ena lastovka še ne prinese pomladi. Najbrž res ne.

V Pliberku je na napisih Blažejevih trgovin strešica nad z najbrž res v precejšnji meri tudi reklamni izobesek za kupce, ki pri Holmcu prestopijo mejo. V Žepni Kapli je med izveski, kot je Pleschounig, pa Paulitsch, tudi na primer Majdič.

Na pokopališču v Železni Kapli nema govorica marmornatih spomenikov. Novejši datumi smrti vse pogosteje spreminjajo »sch« in »tsch« v š in ž. Strešice se vračajo v slovenska imena in priimke. Spomeniki na pokopališčih pa niso reklamni izveski nad »štacunami« maloobmejnega prometa, so nekaj drugega – v boju za izpolnitev »člena 7« okrepljene narodne zavesti – tudi v javni rabi.

Torej je vse več takih, ki izpovedujejo svojo narodnostno pripadnost javno, ne le v varstvu društvenih prostorov in v zasebnosti domačega ognjišča.

V Železni Kapli je sredi starega mesteca arhitektonsko prilagojen moderen hotel »Obir«, katerega zajeten delničar je škofjeloški »Jugotours«. Tu sta recimo oba jezika enakopravna, oba pod to streho odmevata enako močno, oziroma glasno, kar v bližnjem rotovžu najbrž ni primer. Tu in tam ti povedo, da se je prenekateremu pozabljivcu vrnil smisel za jezike, zlasti če jih vzpodbudi trgovski interes, ali pa okrepljeno prepričanje, da je strešica nad črkami s, c in z predznak pogumnih in osveščenih ljudi, čeravno za mnoge še vedno Feindeszeichen (predznak sovražnika) v pomenoslovju Heimatdiensta.

Z ‚DAN' IN ‚TAG' ČEZ VRTČEV PRAG

V Šemprimžu blizu Klopinjskega jezera igra eno prvih violin narodnostno mešanega vaškega sožitja Janez Wutte-Luc, predsednik Zveze koroških partizanov, ki ima na robu vasi kar čeden pension, v katerem se poleti tare počitničarjev, ki jim je všeč kmečki turizem. Tu v Šemprimožu so Slovenci trdni in opazni tudi zato, ker so ekonomsko čvrsti. Zato so v svoji vasi Slovenci vzeli pobudo v roke. V soseščini pred letom dograjenega kulturnega doma z zvenečim imenom »Danica«, se ob cesti beli »Posojilnica«, za kulturnim domom pa malo bolj od prometnega vrveža otroški vrtec. Vse to je poleg Blažejeve trgovske izpostave, kot večina hiš v vasi – novo. Rekli bi od včeraj.

Menda res ni ganljivejše pesmi od Kernjakove – Rož, Podjuna, Zila, venec treh dolin...

In vendar med koroškimi Slovenci onkraj meje ni bolj sporne pesmi, ob kateri se malone vselej razvnamejo razprave, kadarkoli zazveni, zazveni pa zelo pogosto.

Pravzaprav je krhka otožnost melodije in še bolj besedilo iztočnica za debato, za pogovor, pojasnjevanje, za diferenciacijo. Ob tej pesmi krvavijo prenežno ubrana srca, zaiskri pa se tudi kapljica v očesu pod košato obrvjo navzven robatega možaka.

Nihče ne pravi, da ni lepa, v zavest in srce segajoča, da ni blagozvočna in otožna, nekam podčrtano slovenska, toda hkrati se mnogi, predvsem mlajši otresajo njene sporočilnosti, nekega prikritega obupa, vdanosti v neizbežnost – skratka, imajo jo za cagavo, ki da se ne odreka boja, vendar pa naj bi bil to boj žrtvovanja; ...ko bo konec tega boja, bodi še moj grob!

Čez prag vrtčevih vrtnih vrat pribrenčijo otroci. Lepo vzgojeni pozdravijo strica, ki si tišči fotoaparat k očesu. Eni pozdrav skrajšajo v »dan«, drugi v »tag«. Vrtec je sicer v slovenskih rokah, obe »vrtnarici« sta Slovenki in sta študirali v Sloveniji, vendar pa enako dobro obvladata nemščino in njuni varovanci v živahni slogi in brez vsake prisile čebljajo ne vsak svoje, marveč vsak oboje. Četudi za začetek nekaj besed, kar je še vedno več kot nič.

Res škoda da otroci zrastejo...

KOTMARAVES POD GURAMI

Zahodno od Celovca je hribovski hrbet Plešivc, ki se na severni strani prepadno spušča v dolino proti Hodišam in Reavškem jezeru. Tostran na prisojni južni strani je Kotmaraves, ki ji z nemalim ponosom pripisujejo, da bi mogla biti lastnina in domači kraj kneza Hotimira (Prešernovega Kajtimarja) v osmem stoletju.

Prosvetno društvo, v letošnjih koroških kulturnih dnevih gost Laščanov, je v začetku jeseni imelo v gosteh pevce iz Rimskih Toplic. Le-ti niso najbolj verjeli, da so vabljeni na pohod po »plešivški magistrali«, pa so jim prišli koncertno opravljeni na obisk. Nič ni pomagalo. Pot pod noge, kot vsi, ki so prišli od blizu in daleč prezračit pljuča in dušo, pretegnit noge, splest nova in okrepit stara znanstva.

Na pečeh, na prepadnem robu Kozjaka pesem, pogovor in spet pesem. Pesem tudi med potjo. Imena kmetij, mimo katerih vodi pot, so slovenska, naselij tudi. Kdo bi jih našteval?

Potlej v gostilni ob zaseki in drugih dobrotah vsem Slovencem od Kolpe do Zilje ljuba Bachusova kapljica razmoči grla za pesem.

Silimo vanje. Zapojte Pavla Kernjaka otožno himno »Rož, Podjuna, Zila«. Zapojo. Lepo ubrano, otožno. Potem staknemo glave:

– Kakor je lepa, pesem ni dobra!

– Zakaj?

Povedo zakaj. Pomislim na strešice na izveskih trgovin in novejših nagrobnikih, na oživela društva, nove kulturne domove, na sobesednike, ki mislijo, da je petje, oblačenje in muziciranje brez ekonomske krepitve slovenske manjšine v Avstriji hudo tesna past, če naj bi bila vse, kar naj bi dal sedmi člen.

Razumem.

Pesem naj bi nehala biti otožna alegorija. Naj bi bila samo lepa pesem.

IN VENDAR SMO SI RAZLIČNI

V gostilni mlad fant, koroški Slovenec, na reverju nosi velik jugoslovanski državni grb. Ves vzradoščen in hudomušen pripoveduje, kako z njim bode v oči Heimatdienstovcem. Gruča zasluti v bližini nekam temne poglede. Drugi fant seže po »freitonarici«, raztegne mehe in iztisne iz njih »Od Vardara pa do Triglava«. Ne igra je dobro, niti z občutkom, bolj iz hudomušnosti, nagajivosti, zopernovanja...

Vendarle je Jugoslavija tujina. Svojega »paseporta« se zavedo zlasti, ko prekoračijo Kolpo. Šestdeset let je od plebiscita. Družinskih vezi ne splete ne kri in ne beseda, splete jih skupno življenje.

Omenim to. Da imam prav, reče in doda: Če meje ni moč premakniti, ji je treba čim bolj zmanjšati pomen in učinek.

* * *

Rož, Podjuna, Zila je še vedno pesem, ki rosi očesa. Je pa vedno več očes, za katerimi se solzam upirata razum in zavest z dejanji.

JURE KRAŠOVEC

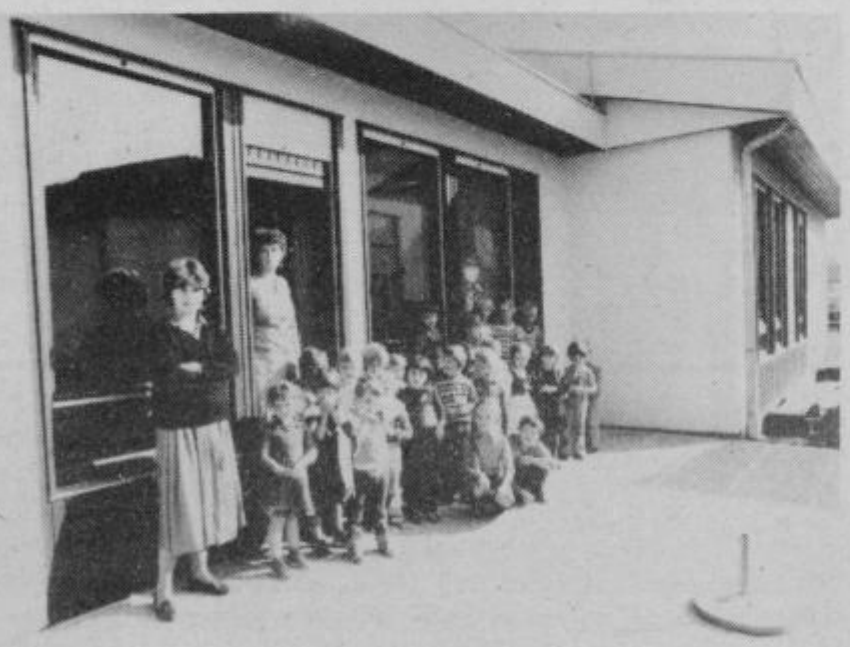

TOVARNA KRUHA V ROGAŠKI SLATINI

SIMBOL BLAGINJE V SMETNJAKIH

Še ni tako dolgo, ko je bil kruh simbol blagostanja, premožništva. Ko je celo košček ali skorja kruha pomenila pravo bogastvo, saj je vlivala v ljudi upanje na boljše čase, ko bo kruha dovolj za vse.

In prišli so tisti časi. Zgradili smo družbo, v kateri si lahko vsakdo s svojim delom in dohodkom nakupi dovolj kruha zase in za svojo družino. Toda – glej! Mi, ki živimo v tej družbi, smo nenadoma zavrgli kruh, ta tolikokrat z upanjem in radostjo opevani simbol blagostanja. Zavrgli smo ga v smetnjake!

Pa nismo s tem zavrgli na smetišče tudi del vrednot in simbolov, s katerimi so rasli naši dedje in očetje in ki so bili zasidrani globoko v zavesti vseh tistih, ki so se lačni in prezebli borili za svobodo, za humanejšo družbo, za boljšega človeka? Ali s tem ne mečemo v smetnjake tudi kos našega dela, našega skupnega bogastva?

Vsa ta vprašanja so mi rojila po glavi, ko sem oni dan odšla med peke. Hudo me je zanimalo, kako oni sami razmišljajo o teh rečeh, oni, ki dan za dnem delajo kruh, ki s prepotenim čelom gnetejo in oblikujejo štruce, hlebce, želje, pecivo. Zdelo se mi je, da prav peki lahko najbolj občutijo grenkobo v sebi, ko gledajo na kruh, zavržen v smetiščnih kantah. Končno pa sem si hotela priti na jasno tudi s tem, kako sploh nastaja kruh v pekarnah, kako teče delovni postopek od trenutka, ko pridejo vreče moke v pekarno pa do takrat, ko pridejo iz peči slastni hlebci. Zato sem obiskala peke v sodobni tovarni kruha – v Merxovi Industrijski pekarni v Rogaški Slatini.

V SEDMIH URAH 6 TON MOKE

Za kruh je seveda potrebno imeti moko. Zato se začne v pekarni delo pri peki kruha najprej s sejanjem moke. V tako opremljeni pekarni, kot je v Rogaški Slatini, teče tudi ta del proizvodnega postopka s pomočjo strojev. Naloga enega samega delavca je le ta, da stresa vreče moke v sipni jašek, kjer se moka preseje in nato po ceveh potuje naprej do kontrolnega sita in nato na avtomatsko tehtnico. Tisti dan je v sejalnici moke delal Marjan Špolja.

»V sedmih urah moram v sipni jašek stresti približno sto vreč različnih vrst moke, kar znese okoli šest ton. Delo se mi ne zdi ne težko in ne dolgočasno, čeprav na prvi pogled ni kaj prida. Zelo moram paziti na to, koliko in kakšno moko bom dal v sipni jašek, zato nimam časa razmišljati o čem drugem. Kajti tudi od mojega dela je še kako odvisna končna kvaliteta našega kruha.«

Avtomatska tehtnica odmeri zaželjeno količino moke, ki bo šla v zames. Pek spusti odmerjeno moko iz kontrolnega sita v mešalni kotel in glede na vrsto moke in kruha, ki bo iz nje spečen, določi

Marjan Špolja

Miha Klančar

Drago Bračun

Zvonko Kostič

Ivan Gajšek

Franc Poznič

Maks Ribič

željeno količino in temperaturo vode. Pek doda v mešalni kotel še vse sestavine, ki so potrebne za zmes testa: kvas, sol, beljakovinske stopnje, vitamin C in ostale dodatke, ki so odvisni od vrste kruha. Tako pripravljena masa gre nato v zames, ki traja približno osem minut. Ta čas se v kotlu avtomatsko mesi 150 kilogramov testa. Pri mešalnem kotlu je tistega dne delal Miha Klančar, ki je pek že 28 let.

LJUDJE BI MORALI KRUH BOLJ SPOŠTOVATI

»Naše pekovsko delo je zelo težko. Pred leti je bilo še huje, ko smo delali v stari pekarni in ko še nismo imeli vseh teh strojev. Delali smo ponoči, v nemogočih razmerah. Danes je nekoliko bolje, saj delamo le popoldne in v del noči. Kljub vsemu pa imam rad ta poklic. Ko gledam, kako nastaja kruh se mi zdi, kot da ustvarjam nekaj živega, saj vem, da gre kruh med vse ljudi. Res, samo veselje me je obdržalo v tem poklicu. Seveda pa sem žalosten, ko vidim, kako ljudje ravnajo s kruhom. Zdi se mi, kot da mečejo stran del mojega dela, velikokrat pa se spomnim na tisoče lačnih otrok po svetu, ki bi jim naš zavržen kruh morda rešil življenje. Ljudje bi morali spoštovati kruh, kot ga spoštujemo mi peki. In zavedati bi se morali, da nam kruh v bistvu pomeni življenje.«

Iz mešalnega kotla strese pek testo v lijak, nato pa se proces nadaljuje z avtomatskim merjenjem teže posameznih štruc. Odmerjeni deli testa potujejo nato v stroj za okroglanje. Vse te postopke nadzira pek Drago Bračun.

»Rad delam v pekarni, čeprav se še zmeraj nisem navadil na stalno popoldansko in večerno delo. Pa tudi nedelje nimamo nikoli proste, saj moramo priti ob osmi uri zvečer že v pekarno, da napečemo kruh za ponedeljek. Toda – delo je delo in najpomembnejše je, da ga človek vestno opravi. In zdi se mi, da smo peki zares take vrste delavci, ki se zavedamo, da je od našega dela odvisna kakovost izdelka. V našem primeru seveda kruha.«

Iz stroja za okroglanje potujejo oblikovane štruce kruha v predfermentacijsko komoro, kjer testo vzaja. Ko je postopek opravljen, gredo štruce skozi stroj Kekec, ki jim da dokončno obliko. Iz njega se štruce odpeljejo po tekočem traku v glavno vzhajalno komoro, kjer prične kruh kipeti. Štruce ostanejo v komori 40 do 45 minut, nato pa dozorele štruce po traku odpotujejo v tračno peč. Na traku pred vzhajalno komoro dela Zvonko Kostič.

»Ko takole delam pri kruhu seveda velikokrat tudi razmišljam o njem. Kdo ga bo jedel, kje bo končal ta kruh, si mislim. Posebej me jezi, ko se zavem, kako trdo delamo v pekarnah in kako z lahkoto nekateri odvržejo kruh v smeti!«

Štruce kruha se v tračni peči pečejo različno dolgo, osnovne vrste kruha kot so beli, polbeli in črni kruh se pečejo 33 minut. Iz peči potuje vroč pečen kruh po tekočem traku v skladišče, kjer se mora šest ur ohlajati. Nato ga delavci razvrstijo, seštejejo in ga pripravijo za pot do trgovin, do gostinskih lokalov in objektov družbene prehrane v delovnih organizacijah, šolah in vrtcih. Sicer pa je za to, da delo v proizvodnem delu Industrijske pekarne v Rogaški Slatini teče gladko in brez zastojev, odgovoren izmenovodja Ivan Gajšek.

»Mi peki se zavedamo, da delamo izdelke, ki jih dobi v roke vsák človek. Vemo, da moramo zadostiti vsem željam in vsem okusom, poleg tega pa moramo dosegati kakovost, ki je pri kruhu še kako pomembna. Zato mora vsakdo, pa naj dela v kateremkoli delu delovnega procesa, opraviti svoje delo natančno in odgovorno, pa še pravočasno povrhu. Kajti vsi vemo, da mora biti kruh že zjutraj na mizah! Nikomur razen nas v pekarni ni mar, da moramo v enem dnevu narediti od osem do devet tisoč kilogramov kruha, devet tisoč žemelj in okoli tisoč pet sto kosov peciva. To je naša skrb, čeprav si včasih želimo, da bi še kdaj kdo pokukal k nam in videl, kako trdo je naše delo.«

NAŠE DELO NI DOVOLJ CENJENO

Sredi proizvodne dvorane, kjer teče v Industrijski pekarni celoten proces pečenja kruha, je velika lesena miza. Pri njej skupina pekov oblikuje in gnete posebne vrste kruha, žemlje in pecivo. Njihovo delo je ročno, brez strojev. Osem kvalificiranih pekov daje izdelkom končno obliko. Med temi peki je Franc Poznič eden tistih, ki je najdlje v tem poklicu.

»Rad imam ta poklic, ki ga opavljam že trideset let. Rad ga imam kljub dejstvu, da naše delo ni dovolj cenjeno in da se spreminja odnos ljudi do kruha, ki smo ga bili mnogi še ne tako dolgo tega lačni. Velikokrat razmišljam, zakaj se do kruha tako obnašamo. Pa se mi vse zdi, da je prepoceni. Sedaj, ko so se vrednote ljudi že spremenile, bi morali vsaj z višjo ceno doseči, da kruha ne bi kar v tri dni zametavali! Če bi bil kruh dražji, bi se marsikdo zamislil, preden bi ga zavrgel v smetnjak.«

Kruh je pečen. Ljudje, ki živijo v šmarski in šentjurski občini, ga bodo imeli naslednji dan na svoji mizi. Se bodo zamislili ob njem tako, kot velikokrat razmišljajo peki v Industrijski pekarni v Rogaški Slatini? In kot razmišlja obratovodja pekarne Maks Ribič.

»Kruh je dobrina, ki jo premalo vrednotimo, do katere nimamo več pravega odnosa. Peki kruh cenimo, morda res zato, ker je v njem vtkano naše delo. Tako kot mi bi ga morali ceniti vsi ljudje, pa ne bi pristajal v smetnjakih! Vendar o tem premalokrat govorimo, tudi sedaj, v času, ko želimo stabilneje gospodariti. Toda prav sedaj je čas, da bi govorili o varčevanju s kruhom. Seveda ne v tem smislu, da bi bili kruha lačni, temveč s ciljem, da bi kruha manj odmetavali. Konec koncev bi se morali zavedati, da za kruh rabimo moko, zanjo pšenico, te pa ne pridelamo doma dovolj. Torej bi kot celotna družba prihranili marsikateri dinar, če bi v tem smislu varčevali s kruhom. Obenem pa bi pri tem znova zrasla naša zavest o tem, da smo kot družba bogati vse dotlej, ko imamo kruha v izobilju doma, ne pa v smetnjakih.«

DAMJANA STAMEJČIČ

Vse posebne vrste kruha, žemlje in pecivo delajo peki pri posebni oblikovalni mizi.

kovinotehna

KMALU V CELJU NAMESTO »RADIA« – GLASBENI CENTER!

To se bo zgodilo že v prihodnjih dneh, ko bo dosedanja prodajalna, imenovana RADIO v Celju, Stanetova ulica 5, ki je v sklopu KOVINOTEHNE, spremenila svoj namen. Nič več ne bo specializirana na to, kar so v njej prodajali doslej, pač pa se bo prostor spremenil v najsodobnejši GLASBENI CENTER! V njem bo možno kupovati vse, kar se novega pojavi na področju vseh zvrsti glasbe! To bo prva tovrstna trgovina v Celju, ki bo specializirana izključno za plošče! Ker se približuje Novo leto bo takšna trgovina že bolj dobrodošla za vse, ki imajo radi dobro glasbo ali želijo prijatelja osrečiti s ploščo!

GLASBENI CENTER v Stanetovi ulici 5 v Celju bo nudil vse, kar se pri katerikoli glasbeni hiši v Jugoslaviji pojavlja novega. Da bi bodočim kupcem resnično ustregli v vseh pogledih pa v GLASBENEM CENTRU pripravljajo tudi nekatere druge novosti, ki pa naj zaenkrat ostanejo še skrivnost.

KOVINOTEHNA tako še naprej skrbi za potrošnika, saj mu želi preko specializiranih trgovin zagotoviti tisto, kar želi in potrebuje!

Takšen primer je tudi s prenovitvijo dosedanje prodajalne RADIO v GLASBENI CENTER! Odslej torej v Celju specializirana prodajalna plošč

GLASBENI CENTER V STANETOVI 5 V CELJU – KDAJ? – JE TIK PRED ZDAJCI!

dan republike
čestita
kovinotehna

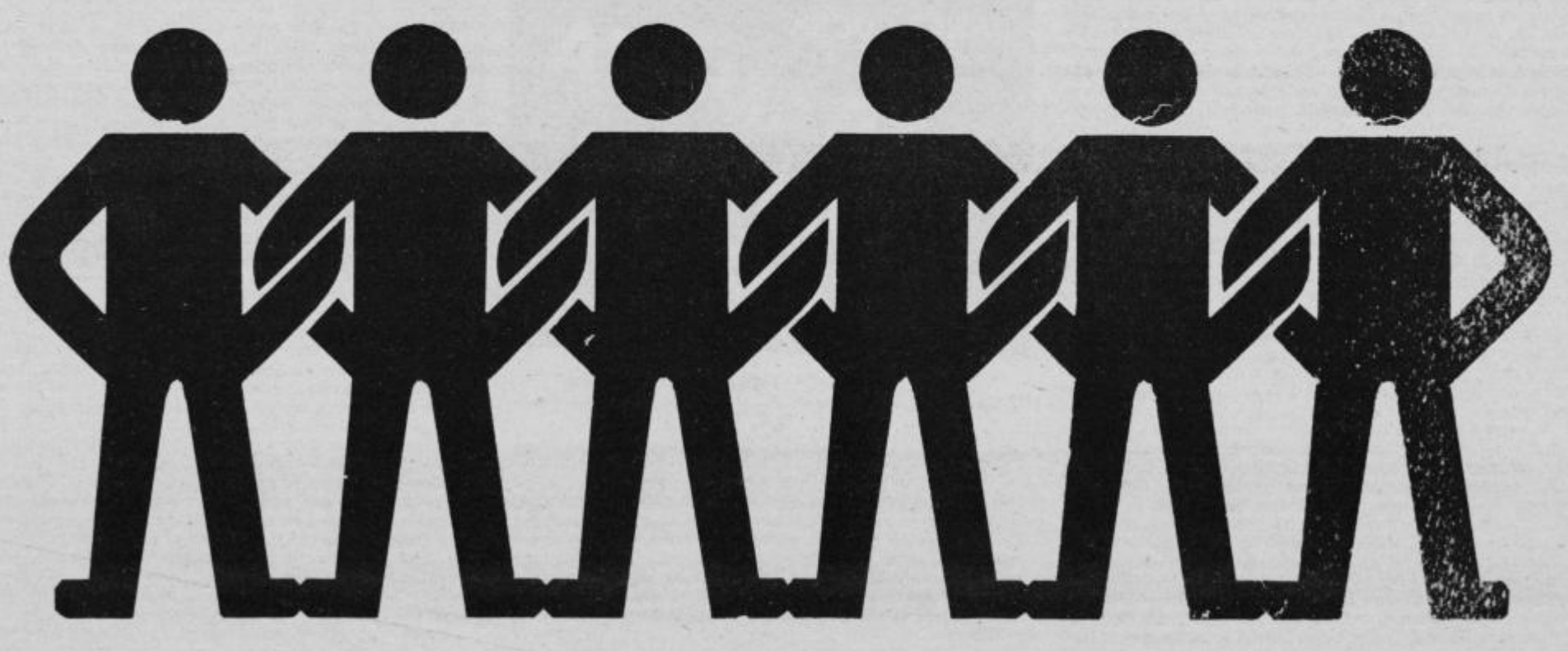

IZ ŽIVLJENJA IN DELA DELAVCEV V OBRTNEM SEKTORJU

KONČANE REGISTRACIJE NOVIH DELOVNIH POGODB

V letošnjem letu so bile končane registracije novih delovnih pogodb, kakor je to zahtevala nova kolektivna pogodba. Žal še 26 obrtnikov te svoje obveznosti ni opravilo, kar pa ne pomeni, da ne bodo njihovi delavci ob morebitnem sporu obravnavani po novi delovni pogodbi. Na podlagi delovnih pogodb je trenutno v Celju zaposlenih 739 delavcev pri 285 obrtnikih, kar znaša v povprečju 2,6 delavca na obrtnika. S tem je sedaj že krepko preseženo povprečje zaposlovanja pri obrtnikih, ta trend pa bo v naslednjem letu prav gotovo še večji. Glede na izobrazbeno strukturo je 172 delavcev nekvalificiranih, 84 polkvalificiranih, 284 kvalificiranih, s srednješolsko izobrazbo jih je 35, z visoko 10 in z višjo 2 delavca. Ta struktura je sorazmerno dobra, saj se zmanjšuje število nekvalificiranih delavcev v primerjavi s preteklimi leti. Od vseh zaposlenih je 238 žensk, kar je približno isto kot v preteklem letu. Povprečna starost zaposlenih je 29 let, kar dokazuje, da se vse več delavcev za dalj časa zaposli pri obrtnikih, k čemur pripomorejo boljši pogoji dela kot tudi sama socialna varnost teh delavcev. Povprečna akontacija znaša 8800 din in se tudi približuje republiškemu povprečju.

Nekaj problemov je nastalo v letošnjem letu z nakupom stanovanj, čeprav so zanje sredstva zagotovljena, a kot je znano, novih stanovanj na tržišču ni veliko. Boljše možnosti se kažejo z nakupi starih stanovanj, oziroma nakupom stare hiše, v kateri bi lahko adaptirali šest stanovanj. S Stanovanjsko skupnostjo Celje je bil sklenjen dogovor, da ponudi vsa prosta in morebiti nezasedena stanovanja v občini Celje.

Letos poteče mandat izvršnemu odboru delavcev, zaposlenih pri obrtnikih. Zdaj tečejo intenzivne priprave na nove volitve članov, ki naj bi izhajali iz vseh obrtniških struktur, saj bi le na tak način imeli tak sindikat, ki bi zastopal vse proizvodne dejavnosti.

Pri Občinskem sindikalnem svetu Celje obveščajo vse delavce, da se za informacije lahko oglasijo pri njih vsak torek od 14,00 do 16,30 ure.

****

VSI OBRTNIKI IN PRI NJIH ZAPOSLENI DELAVCI V OBČINI CELJE ČESTITAJO DELOVNIM LJUDEM IN OBČANOM OB PRAZNIKU REPUBLIKE.

GIBANJE NALEZLJIVIH BOLEZNI

STEKLINA SE ŠIRI

Oktobra črevesna obolenja

Po podatkih [illegible]e za higieno in epidemiologijo Centra socialne medicine in higiene Celje, ki spremlja gibanje nalezljivih bolezni, so oktobra na področju celjske regije prevladovala črevesna obolenja.

26. in 27. oktobra je prišlo do množične zastrupitve s hrano pri delavcih, ki so 26. oktobra zaužili malico, pripravljeno v Motelu Merx v Šentjurju. Od 560 delavcev, ki so malico zaužili, je obolelo 211 delavcev z diarejo, slabostjo in krči v trebuhu. Zastrupitev je bila lažja, saj je zdravniško pomoč iskalo le 15 delavcev in je obolenje trajalo od nekaj ur do dveh dni. Ker vzorca hrane niso izolirali, tudi povzročitelja obolenj niso ugotovili.

Sicer pa se je v tem obdobju množično pojavil infekcijski hepatitis v kraju Kasoze v občini Žalec, proti pričakovanju pa je upadlo število sezonskih otroških virusnih obolenj. Opazen pa je porast kožnih obolenj, zlasti scabiesa.

Steklina pa se med živalmi vztrajno širi, čeprav ni realnih podatkov o razširjenosti, ker dajejo v preiskavo samo sumljive živali, ki so bile v stiku s človekom. Razširila se je najbolj na Kozjanskem, prvi primer so ugotovili v občini T[illegible]ce in v sosedn[illegible] občini [illegible]ko. Steklino s[illegible] ugotovili tudi pri dveh ma[illegible]kah v občini Celje, ki sta r[illegible]nili lastnike. Da steklina r[illegible]sno grozi kaže tudi vel[illegible] obisk antirabične ambula[illegible]te. Do konca oktobra so [illegible]njej obravnavali 689 oseb, o[illegible]tega pa je bilo zaradi neva[illegible]nosti okužbe, oziroma p[illegible] škodbe steklih živali 1[illegible] oseb zaščitno cepljenih.

ŽIČE: KRST NOVE GASILSKE BRIZGALNE

Prostovoljno gasilsko društvo Žiče bo na Dan republike dalo v uporabo novo motorno gasilsko brizgalno. Zanjo je največ sredstev prispevala občinska skupnost za požarno varnost, ostala sredstva pa so zagotovili krajani Žič.

Na proslavi, ki bo v nedeljo v popoldanskem času, bodo sodelovali učenci osnovne šole, člani mladinske organizacije in Prosvetnega društva, saj so pridobitve gasilcev pridobitve vseh krajanov, gasilci pa se lahko pohvalijo z uspešnim delom, za katero so že tudi prejeli številna priznanja in pokale.

FRANC PAVŠER

ŠPORTNE NOVICE IZ LAŠKEGA

V 3. kolu slovenske košarkarske lige-vzhod so košarkarji Zlatoroga doma premagali Litijo 99:94 (40:40). Tekma je bila zelo razburljiva in dokaj kvalitetna, vendar izenačena samo v prvem polčasu, kajti v drugem so Laščani s hitrimi in učinkovitimi protinapadi povedli 80:62 in zanesljivo zmagali.

Končal se je jesenski del laške občinske lige v malem nogometu. V I. ligi vodi Galaksija s 15 točkami, sledijo pa Partizan (Zidani most), Gren in JLA (Rimske Toplice) 11, Cosmos in TIM 9, Vrhovo 8, Rečica 7, Reka 6, Disco 40 3 točke. II. liga: Rimljani 16, Jagnenica 14, Zvezda 11, Metalles 9, Bor 8, Vrh nad Laškim 6, Postaja milice 4, Prevzgojni dom in Huda jama 2.

Po dolgem, sedemletnem zatišju, bodo v Laškem s treningi spet pričeli rokometaši. Nekdaj, pred 20-timi leti tako priljubljen šport, spomnimo se samo RK Rečica Miro Požun in RK TVD Partizan Laško Jure Križnik, Ivan Pečnik, Joško Krašovec, ko sta se ekipi enakovredno kosali s tedanjima celjskima kluboma ŽRK Celje in Partizanom, spet prihaja med laške ljubitelje rokometa. Treningi so vsak torek ob 15,30. v telovadnici OŠ Primoža Trubarja.

Šahovski klub Laško odpira vrata vsem ljubiteljem kraljevske igre na 64 črno-belih poljih ob torkih in četrtkih od 18[h] do 22[h] v jedilnici Kmetijske zadruge Laško (poleg samopostrežbe Merx).

JOŠKO KOKOTEC

KOFIL FILTER
KOFIL FILTER
filter za čiščenje zraka uporablja se za odpraševanje v vseh vrstah industrije
KONUS
Konus Slovenske Konjice

JANEZ ČUČEK

SRAMOTA UMIRA POČASI

SLOVENSKA POLITIČNA EMIGRACIJA

35

Nadaljevanje je precej tipično za razmere v predvojni Sloveniji. Zgodilo se je namreč, da je dr. Lambert Ehrlich s svojo željo trčil ob nekoliko drugačne ideje vodstva »Katoliške akcije«, ki je bila nekoliko manj radikalnih pogledov. Terjal je, naj bi njegova »Straža« postala organizacija ali veja »Katoliške akcije« na univerzi – recimo nekakšna podružnica na ljubljanski visokošolski ustanovi. Hkrati naj bi profesor Ernest Tomec s svojimi »mladci Kristusa kralja« deloval na gimnazijah. Toda osrednje vodstvo »Katoliške akcije« je mislilo drugače in je zaupalo vodstvo pomladka Ernestu Tomcu, »stražarjem« pa dalo le status pomožne organizacije. Nastal je odkrit spor, posledica pa je bila, da so se »stražarji«, ogorčeni in užaljeni, povezali s prav tako klerikalno Gospodarsko zvezo in organizirali »Slovensko dijaško zvezo«. Ta je bila sedaj neka vrsta organiziranega pomladka za vse klerikalne dijake in jih je pripravljala za članstvo v akademski klub »Straža« na univerzi.

Tega nemara niti ne bi bilo treba v takih podrobnostih pojasnjevati, če ne bi bila hkrati ilustracija dogajanj kasneje v emigraciji, ko so se vodstva in organizacije podobno cepila iz približno enakih razlogov.

»Stražarji« so fanatično sovražili vse, kar je količkaj dišalo po naprednem in je bilo demokratično obarvano. Njihovi ideali, ki so jih odkrito oboževali, so bili fašistični režimi Italije, Nemčije, Španije in Portugalske in v njihovi praksi ter ideologiji so iskali navdiha za svoje delo. Kako daleč je to šlo, bo najbrž mogoče prav posrečeno ilustrirati s podatkom, da je dr. Lambert Ehrlich poslal enega svojih najbolj vnetih mladih sodelavcev dr. Cirila Žebota (o katerem kasneje) v Italijo, kjer naj bi v Milanu študiral fašistično ureditev in prinesel v Ljubljano koristne napotke ter izkušnje.

Najbrž po zgledu svojih idealov v Nemčiji in Italiji so bili »stražarji« vselej pripravljeni svoja stališča ne samo braniti, marveč včasih tudi vsiliti drugim – in pri tem tudi s tako nekrščansko metodo, kot so to gole pesti... Naslednja milejša oblika delovanja, za katero pa najbrž tudi niso mogli najti vzora v veri, ki so jo sledili, je bilo ovajanje naprednih študentov ljubljanski policiji. A če nič drugega, so mnogim izkušnje, ki so si jih s tem pridobili, kasneje prav prišle.

Zanimivo pri »stražarjih« je bilo to, da jih ni bilo prav veliko, so pa bili izredno disciplinirani in pripravljeni izvesti sleherni ukaz svojega vodje. Morda so nekatere pri tem gnale tudi osebne ambicije, da bi namreč v bodoči (zamišljeni) državi, avtonomni Slovenci klerofašističnega tipa, zavzeli ključne položaje. Vizija te države je bila, malce grobo rečeno, totalitarni režim s centralno zadružno vodenim gospodarstvom.

Enako zanimiva je tudi usoda dr. Lamberta Ehrlicha, ki je pred okupacijo Jugoslavije sicer hotel zbežati v Anglijo, pa je zamudil priložnost in ostal v domovini – ter kajpak ponudil svoje usluge Italijanom. Ti se ga niso odrekli, so si pa ob tem, kot vse kaže, mislili svoje, saj obstaja o njihovem mnenju tudi pričujoča uradna izjava:

»Stražarji so ultraklerikalni, versko fanatični in nestrpni elementi, ki so pripravljeni za sleherno dozdevno prednost Cerkve prodati najvišje narodne interese. Z Ehrlichom vred stremijo, da bi bila Slovenija pod italijanskim in papeževim protektoratom.« (Dokument iz arhiva divizije »Isonzo«, številka 3576, objavil dr. Makso Šnuderl leta 1944 na strani 26 svoje publikacije »Fašistično-domobransko nasilje«.)

»Stražarji« se niso niti potrudili, da bi prikrili svoje sodelovanje z italijanskimi okupacijskimi oblastmi. Orožje, ovajanje, to so bili njihovi zaščitni znaki, po katerih jih ni bilo težko prepoznati. Varnostno obveščevalna služba je sor[illegible]zmerno kmalu lahko razkrila njihovo dejavnost. Po sklep[illegible] ljudskega sodišča so na osnovi odloka o zaščiti slove[illegible]skega naroda obsodili voditelja »stražarjev« na sm[illegible] Sodba je bila opravljena 26. maja 1942 pred Ljudsko kuh[illegible]njo v Streliški ulici.

Smrt voditelja ni prekinila sodelovanja »stražarjev« [illegible] Italijani, ki se je nadaljevalo do kapitulacije. Ko so priš[illegible] Nemci, so se ponudili novim gospodarjem in skupaj z njin[illegible] doživeli enako usodo. Maja 1945 naposled ni bilo nikog[illegible] več, ki bi mu lahko služili, ostala je samo še ena pot – beg[illegible] tujino.

Tako so se znašli v emigraciji, kjer so se sicer kmal[illegible] razšli z vodstvom »Slovenske krščanske demokratsk[illegible] stranke« in »Narodnim odborom za Slovenijo«, so pa osta[illegible] sovražno razpoloženi do Jugoslavije. Kasneje so ustanovi[illegible] dve novi samostojni neformalni skupini, vmes pa, deln[illegible] tudi v iskanju boljših življenjskih razmer, jim je uspe[illegible] priti v nekatere akademske kroge Združenih držav Am[illegible]rike in drugod.

Novi skupini »stražarjev« sta postali »Gibanje za samo[illegible]stojno slovensko državo« v Združenih državah Amerike i[illegible] »Slovensko državno gibanje« v Argentini. Obe z enakir[illegible] ciljem: odcepitev Slovenije, ki naj postane »samostojna[illegible] država v približno takem slogu kot Španija pod Franco[illegible] ali Nemčija pod Hitlerjem.

Nekaj let kasneje so »stražarji« nekoliko omilili svo[illegible] stališča v zvezi z »bodočim položajem Slovenije«, pač [illegible] skladu s spremenjenim mednarodnim položajem (popu[illegible]ščanje napetosti namesto izrazite hladne vojne) in razpol[illegible]ženjem. V primeri s poprejšnjimi brezkompromisnimi n[illegible]padi na Jugoslavijo in njeno novo družbeno ureditev so [illegible] novem besednjaku nekatere besede zamenjale stare. Tak[illegible] so se porodile ideje o »narodni spravi«, pluralizmu, pol[illegible]centrizmu, izgubila pa se je tudi želja po odcepitvi Slov[illegible]nije in njeni »samostojnosti«.

Precej v skladu z že kar ustaljeno navado v krogih sl[illegible]venske politične emigracije je tudi »Gibanje za samostojn[illegible] slovensko državo« prenehalo obstajati in ga je nadomestil[illegible] nova emigrantska skupina. Nemara je bilo temu krivo, d[illegible] ime stare organizacije spričo spremenjenih stališč ni ve[illegible] ustrezalo ali pa je bilo vmes kaj drugega.

O tem sem slišal toliko mnenj in informacij, da nise[illegible] mogel dognati, kaj se je v resnici zgodilo.

»Pa se vam zdi to zares tako zelo pomembno?« me [illegible] vprašal moj sogovornik, v katerega sem vrtal s podobnin[illegible] vprašanji.

»Ne,« sem rekel odkritosrčno in končal raziskovanje.

VAŠA STRAN

PISMA

V TURISTIČNO PONUDBO SPADA TUDI TELEFON

Jugoslavija je lepa dežela. V njej so zastopane skoraj vse vrste podnebja in s tem povezani rastlinski pasovi – od gorskega z gorsko floro pa do mediteranskega z rastlinjem, značilnim za to podnebje, da ne omenjamo seveda našega Jadrana, ki ga uvrščajo med najlepša morja na svetu. To uvršča Jugoslavijo med najzanimivejše turistične države v Evropi. Zanjo pa se zanimajo tudi turisti iz izvenevropskih držav. Vse to so dejstva, ki so že dolgo znana. Prav tako ali še bolj pa je znano tudi dejstvo, da jugoslovanski turistični delavci teh lepot ne znajo prav izkoristiti.

Na koncu vsake turistične sezone namreč ugotavljamo, da so nas v deviznem izkupičku, iztrženim od turizma, spet prehitele dežele, ki imajo za turizem dosti slabše možnosti od nas in so od Jugoslavije precej manjše. Lep primer za to je Avstrija, ki je lansko leto v turističnem gospodarstvu iztržila kar osem milijard dolarjev, mi pa le 866,5 milijona dolarjev (podatek je za prvih devet mesecev lanskega leta). In kaj je temu vzrok? Turistični delavci ga poznajo, saj ga vsako leto znova ponavljajo in je v tem, da imamo pri nas preveč sicer lepih hotelov, premalo pa imamo razvito zunaj penzionsko ponudbo. In prav tu naši sosedje največ iztržijo. Pri njih se turistična ponudba namreč začne že z izvenpenzionsko ponudbo, ki je sestavljena iz organiziranih obiskov muzejev, oziroma kulturnih znamenitosti krajev, raznih zabav s kulinaričnimi specialitetami, dobro opremljenih igrišč in še bi lahko naštevali. Čeprav na videz majhen del te ponudbe, pa je tudi dobro razvita in organizirana telefonija.

Naša turistična ponudba se žal največkrat konča s hotelsko sobo, ki je bolj ali manj udobna in s tremi obroki bolj ali manj kvalitetne hrane. Nimamo pa tako imenovane turistične infrastrukture, oziroma objektov, ob katerih bi turist, predvsem tuj, lahko potrošil denar, ki ga je planiral za dopust. Med te infrastrukturne objekte sodi prav gotovo tudi telefon.

Ko je leta 1876 Alexander Graham Bell skonstruiral prvi uporaben telefon, si prav gotovo ni mislil, kako se bo ta zvrst tehnike za prenos informacij, oziroma človeškega glasu, razvila. Danes si modernega življenja brez telefona skoraj ne znamo več predstavljati. Rabimo ga na delovnih mestih pa tudi v zasebnem življenju. Ker smo se telefona tako navadili, je kot na dlani, da ga želimo uporabljati tudi na počitnicah. To vedo tudi načrtovalci novih hotelov (vsaj tisti višje kategorije), saj so jih opremili z dragimi, včasih tudi uvoženimi hišnimi centralami, v sobah, oziroma nadstropjih pa namestili telefone. Toda, kot se žal zdi, so to storili le zato, da lahko v prospektih hotela navedejo med podatki tudi to, da ima gost med ostalimi ugodnostmi na voljo v vsaki sobi telefon. V veliki večini primerov ti telefoni ne delajo ali pa je treba na vzpostavitev zveze čakati tako dolgo, da se gost, pa naj bo še s tako veliko mero potrpežljivosti, pogovoru raje odreče. S tem pa seveda ostane turistu denar, ki ga je nameraval plačati za telefonski pogovor. Takih primerov se nabere kar precej in se največkrat nanašajo na tuje goste, ki žele klicati domov (v tujino torej), kjer velja v telefonskem prometu višja cena. Za države, ki mejijo na Jugoslavijo, traja en impulz – plačilna postavka – minuto, za države pa, ki ne mejijo na Jugoslavijo pa le pol minute.

Drugi znatno bolj sramoten podatek je v tem, da velika večina recepcij nima svojih telefonov opremljenih s števci impulzov, ki jih po minimalni ceni izdelujemo doma, a jih pošta nerada montira, ker pri montaži menda premalo zasluži. Zato se dogaja, da bolj ali manj prijazni receptorji stojijo ob gostu, ali kar je še slabše, računajo pogovore po lastni presoji. O pravilnosti takih računov govori naslednji primer: nek nemški turist je pri istem telefonu, na isto številko in za enako dolg razgovor plačal dva različna zneska.

Po zanimanju potovalnih agencij in posameznikov za letovanje v naši državi na zadnji turistični borzi v Berlinu, se nam tudi v prihodnje obeta velik obisk tujih gostov in prav bi bilo, da bi odšli od nas z lepimi vtisi. Tako se bodo ponovno vračali in s seboj pripeljali tudi prijatelje, znance. Prav v turizmu namreč najbolj velja pravilo, da se dobro blago samo hvali.

MATJAŽ GALJOT

UREDNIŠTVO: Vaša razmišljanja so dobra, toda, le na splošno. Mar to, kar pišete o telefonih in hotelih, velja za vse? Najbrž ne. Zato bi večja konkretnost ne bila odveč. Potem bi lažje ukrepali, svetovali, tudi kritizirali, tako pa je težko, če mečemo vse v en koš. Navzlic temu smo pa v resnici, spet na splošno, še daleč od tistega, kar bi naj imeli. Zanima nas, kaj bodo na vaše mnenje o montiranju števcev za merjenje impulzov rekli na podjetju za ptt promet v Celju? Radi bi njihov odgovor in zanj tudi prosimo.

ŠE ENO DIVJE SMETIŠČE!

Pravzaprav nič novega. Četudi veliko govorimo in pišemo o hortikulturnem urejanju delovnega in življenjskega okolja, zaradi človeka, ne zato, da bi gradili kulise, taisti človek ustvarja in nenehno gradi nova odlagališča smeti, odpadkov... Nastajajo tam, kjer bi človek najmanj pričakoval. Tudi ali zlasti v gozdovih, v okolju, ki bi naj bilo zmeraj lepo in čisto.

Eno takšno divje odlagališče je tudi ob Partizanski cesti, tik preden se cesta povzpne do rekreacijskega prostora Na gričku v Celju. Velik kup papirja in druge navlake. Med odvrženim papirjem tudi bančni izpiski. Nekaj smo jih dobili v uredništvo in jih hranimo. Naslovljeni so na človeka, ki stanuje v Stanetovi ulici 2 v Celju.

Vprašujemo, kako so ti izpiski, tudi del šolskega zvezka, prišli na to smetišče? Ali nam lahko tovariš SP pomagate razrešiti uganko?

UREDNIŠTVO

NI PROSTORA NA »POGODBENIH« AVTOBUSIH!

Ko vam pišem to pismo, prosim tudi za vaše sodelovanje.

Gre za pogodbena avtobusa Izletnika Celje za prevoz delavcev Cinkarne in Železarne v Štorah. Avtobusa vozita na relaciji: Celje–Rogatec–Nova cerkev in Štore–Rogatec–Sv. Jurij. Bilo je že govora, da krajani KS Donačka gora nimajo zadovoljivih prevoznih storitev. Tukaj mislim predvsem na sobote, nedelje in praznike, kadar javnega prevoza do Rogatca sploh ni. Vozita pa ta dva avtobusa, ki pa ne vzameta morebitnega potnika od Rogatca za Donačko goro in naprej za Žetale. Lahko povem to, da v teh dnevih sploh nista polno zasedena, zato bi lahko brez nadaljnjega sprejemala še druge potnike v to smer ali nazaj za Rogatec. Zato je tudi KS Donačka gora uredila parkirišče in obračališče za avtobusa v Štore in Sv. Jurij–Stojno selo–Rogaška Slatina (šolski prevoz), vendar iz tega ni nič, čeprav je bilo prej dogovorjeno, da bosta oba avtobusa tam tudi parkirala. Za to so bila porabljena večja finančna sredstva, ki so tako »vržena« v prazno (izjema šolski prevoz). In to se dogaja v času, ko toliko trkamo na solidarnost.

Delegati KS so se že pozanimali glede teh prevozov in avtobusov, vendar so dobili odgovor, da je to pogodbeni prevoz samo za delavce in da ta avtobusa ne smeta sprejemati drugih potnikov.

Tisti, ki tako govorijo, še menda zadovoljivo gospodarijo, kaj pa takrat, ko zaškriplje?! Takrat pa je rešitev v širši družbeni skupnosti, tudi solidarnosti. Zdaj pa ne vedo, kako je ljudem, ki morajo peš tudi pet in več kilometrov v lepem in slabem vremenu, mimo njih pa peljeta skoraj prazna avtobusa, v katerih zanje ni prostora. Čudne razmere in pojmovanja!

Ali ste ljudje, ki odločate o tem, kdaj čakali na avtobus, zato prezebali, oziroma pešačili od avtobusne postaje po nekaj kilometrov? Če ste, potem veste, kako je s tem, in najbrž niste pozabili, da ste se takrat jezili!

JOŽEF KORES
Rogaška Slatina

UREDNIŠTVO: Naše sodelovanje je tu. Dobro razumemo problem in vemo, kako je, če mimo človeka pelje prazen ali skoraj prazen avtobus, ti pa ga samo gledaš in svoje misliš. To je problem in v vašem konkretnem primeru prav tako. Zato je vaše vprašanje tudi naše. Prosimo pristojno temeljno organizacijo pri Izletniku, ki skrbi za avtobusne prevoze, da pove, kako je s to rečjo in ali res ni mogoče sprejeti na »pogodbene« avtobuse tudi druge potnike, ki bodo seveda plačali voznino po uveljavljenem ceniku.

niro podjetje za urejanje voda celje

- proizvodnja gradbenega materiala in gradbenih elementov
- izvajanje vseh vrst objektov vodnih in nizkih gradenj
- vodnogospodarska dejavnost
- študijsko-projektivna dejavnost
- proizvodnja in montaža čistilne tehnike
- montažna dejavnost
- namakanje
- projektantski inženiring

ISKRENO ČESTITAMO OB DNEVU REPUBLIKE

NE SAMO DEBEL KROMPIR...

Da, ne samo debel krompir, letošnja jesen je dobro obrodila tudi na drugih poljih. Tako je Vinko Ograjšek iz Šmartna v Rožni dolini izkopal med jedilno repo več kot deset komadov po tri kilograme težke plodove. Največji in najtežji med njimi pa je tehtal tri kilograme in 73 dekagramov (na sliki).

PRIREDITVE

POKRAJINSKI MUZEJ

Pokrajinski muzej je odprt vsak dan razen ponedeljka od 9. do 12. ure, ob sredah popoldne pa od 14. do 16. ure. Obiskovalci si lahko ogledajo stalno arheološko zbirko, rimski lapidarij in stalno razstavo, ki prikazuje kulturno zgodovinske spomenike.

Zaradi nujnih obnovitvenih del je zaprta stalna razstava umetnostno-zgodovinske zbirke v I. nadstropju stare grofije.

GALERIJA TURISTIČNEGA DRUŠTVA

V Galeriji turističnega društva na Tomšičevem trgu je še odprta razstava slikarskih del Jureta Šarlaha. Razstava bo odprta od 10. decembra.

KINO VOJNIK

V kinodvorani v Vojniku bodo predvajali v soboto 28. novembra ob 19.30 uri in v nedeljo, 29. novembra ob 17. in 19.30 uri francosko komedijo Žandar iz Saint Tropeza.

Hotel MERX Celje
sreda, četrtek, petek, sobota
od 21. do 02. ure
VIDEODISKOTEKA

KULTURNI DOM V VOJNIKU

V četrtek, 26. novembra bo ob 17. uri v kulturnem domu v Vojniku osrednja proslava ob dnevu republike. Po kulturnem programu bodo predvajali film Titova pot prijateljstva in miru.

MESEC KULTURE V ŠMARTNEM OB PAKI

Kulturno društvo Šmartno ob Paki prireja ob 75-letnici kulture kulturne prireditve pod skupnim naslovom November 81 – mesec kulture.

V četrtek, 26. novembra ob 19. uri bo nastopila folklorna skupina Oljka iz Šmartnega ob Paki s prikazom ljudskih običajev, v petek, 28. novembra ob 19. uri bo slavnostna skupščina Kulturnega društva s podelitvijo priznanj, v soboto, 28. novembra ob 19. uri pa bo osrednja proslava ob Dnevu republike.

KULTURNI DOM ŠMARJE PRI JELŠAH

V četrtek, 26. novembra ob 19. uri bo v Kulturnem domu koncert ansambla bratov Avsenik.

V avli Kulturnega doma pa je odprta razstava cicibanov iz otroškega vrtca Šmarje, ki razstavljajo svoje risbe o jeseni.

KINO ŠMARJE PRI JELŠAH

V kinodvorani v Šmarju bodo predvajali v petek, 27. novembra ob 19. uri ameriški film Kaskader, v soboto, 28. novembra ob 19. uri domači film Lev v Srcu in v nedeljo, 29. novembra ob 18. uri domači film Se spominjaš Dolly Bell.

KNJIŽNICA ŠMARJE PRI JELŠAH

V čitalnici knjižnice v Šmarju je odprta spominska razstava ob smrti Edvarda Kocbeka, in razstava ob 150-letnici rojstva Frana Levstika. V pionirskem oddelku knjižnice pa je odprta razstava risb otrok ob uri pravljic.

RAZSTAVNI SALON ROGAŠKA SLATINA

V Razstavnem salonu v Rogaški Slatini je bila včeraj otvoritev razstave olj in risb akademskega slikarja Franca Košca, ki jo je pripravila Delavska univerza Rogaška Slatina v sodelovanju z občinsko kulturno skupnostjo Šmarje in turističnim društvom Rogaška Slatina. Razstava bo odprta do 17. decembra.

LIKOVNI SALON

V Likovnem salonu v Celju je odprta razstava Zavoda za izgradnjo in planiranje z naslovom Prenova Celja. Razstava bo odprta do 27. novembra.

ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA TITOVO VELENJE

V Študijski knjižnici v Titovem Velenju razstavlja akademski slikar Karel Pečko. Razstava pastolov – Uršlja gora bo odprta do 17. decembra.

ROGAŠKA SLATINA

V soboto, 28. novembra ob 19.30 uri bo v gostišču Pri pošti pela Moni Kovačič.

ZDRAVILIŠKI DOM ROGAŠKA SLATINA

V petek, 4. decembra ob 19.30 uri bo v dvorani Zdraviliškega doma v Rogaški Slatini večer pesmi in plesov jugoslovanskih narodov, na katerem bo nastopila folklorna skupina ŽPD France Prešeren iz Celja.

SAVINOV RAZSTAVNI SALON ŽALEC

V Savinovem razstavnem salonu v Žalcu je v teh dneh odprta likovna razstava likovnih amaterjev iz Žalca in Slovenskih Konjic.

KLUB KULTURNIH DELAVCEV IVAN CANKAR

V klubu kulturnih delavcev Ivan Cankar v Celju bo v petek, 27. novembra ob 19. uri predstavitev likovnih del Borija Župančiča.

DOM BORCEV IN MLADINE KUMROVEC

Kulturna skupnost Šmarje in Kulturno društvo Ilija Gregorič iz Bistrice ob Sotli prirejata jutri, v petek, 27. novembra ob 18. uri v Domu borcev in mladine v Kumrovcu 4. likovno kolonijo Titovi kraji – naši kraji.

CENTER ZA KLUBSKO DEJAVNOST

V Centru za klubsko dejavnost je še danes odprta razstava grafik in risb Marlenke Ovčarčič, danes zvečer ob 18.30 uri pa bo v Kulturnem domu Zarja v Trnovljah I. mladinski kulturni abonma, na katerem se bo predstavila plesna skupina iz Celja z Lepo Vido, Barbara Plečko in folklorna skupina ŽPD France Prešeren iz Celja.

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE

Četrtek, 26. novembra ob 17.: Alenka Goljevšček: KRALJ MATJAŽ, KAKO SE IMAŠ? 2. šolski abonma.

SLOVENSKE KONJICE

V avli osnovne šole Dušana Jereba v Slovenskih Konjicah je odprta razstava del Jožeta Svetine. Pripravila sta jo Zveza kulturnih organizacij občine in Prosvetno društvo Svoboda Slovenske Konjice. Otvoritev je bila 20. novembra, razstava pa bo odprta do 29. novembra.

DEŽURSTVA

ZDRAVSTVENI DOM

Dežurstvo med tednom: pomožni zdravnik od 14. do 20. ure, glavni zdravnik od 15. do 6. ure naslednjega dne. Ob nedeljah je dežurstvo od 12. ure do naslednjega dne do 6. ure zjutraj, ob praznikih pa od 7. do naslednjega dne do 6. ure zjutraj.

LEKARNE CELJE

Do sobote, 28. novembra dežura Nova lekarna na Tomšičevem trgu, do 12. ure, nato prične z dežurstvom lekarna Center v Stanetovi ulici.

TRGOVINE

V tednu od 23. do 28. novembra dežura samopostrežba CENTER v Cankarjevi ulici vsak dan do 20. ure, od 2. do 5. decembra pa je dežurna samopostrežba RIMSKI DVOR v Zidanškovi ulici.

V prazničnih dneh pa bodo dežurale naslednje samopostrežbe:

v soboto, 28. novembra so odprte vse samopostrežbe kot predvideva njihov delovni čas, dežurstvo v soboto, od 7. do 17. ure pa je prevzela blagovnica Potrošnik Nova vas.

V torek, 1. decembra pa so od 7. do 10. ure dežurne naslednje samopostrežbe: Market Ljubljanska cesta, Market Dolgo polje, Market Hudinja, Market Ostrožno, Market Lipa Štore, samopostrežna Soča, samopostrežna Gaberje, market Vojnik – živila, blagovnica Vitanje – živila, od 12.30 do 15. ure pa je odprt kiosk pri bolnici.

SR MAKEDONIJA

VEDNO BOLJ USPEŠNA BITKA ZA HRANO

V prvem osnutku resolucije izvajanja družbenega plana Makedonije v letu 1982 je predvidena stopnja rasti kmetijske proizvodnje 3,5%. V razpravi se odpirajo realne možnosti, da bodo to stopnjo popravili, in to na višje. Strokovnjaki pravijo, da so na voljo vsi pogoji, da se planirani obseg kmetijske proizvodnje ne le doseže, ampak tudi preseže. Dobri vremenski pogoji so namreč omogočili, da se pravočasno in predvsem kakovostno in brez zastoja opravi jesenska setev. Oljarice so že posejane in te površine so mnogo večje, kot so bile prvotno planirane. Setev žitaric je že zaključena in to na družbenem sektorju, medtem ko na zasebnem to delo občutno zaostaja. Že po tradiciji je kmetovalcem primanjkovalo umetnega gnoja, a te jeseni še nafta. Odgovorni sekretariati dokazujejo, da je bila preskrba z umetnimi gnojili in nafto boljša kot prejšnja leta, vendar je zatajila distribucija. Takšne izjave sicer kmetovalcem pri setvi ne pomagajo, potrjujejo le, da bo v bodoče potrebna boljša organizacija kmetijske proizvodnje v Makedoniji.

Ta republika je osnovni proizvajalec sadja, povrtnin, grozdja, vina in nekaterih drugih kmetijskih proizvodov v Jugoslaviji. To omogoča dobro podnebje, plodna zemlja in druge prednosti. Vse to je še dopolnjeno s široko mrežo umetnih namakalnih naprav, ki zajemajo površino 120.000 hektarjev obdelovalnih površin. Pravkar je v gradnji tudi novo umetno jezero »Streževo«, ki bo končno rešilo namakanje in melioracijo Pelagonijske kotline, ki je znana kot makedonska žitnica. Sistem Streževo bo zajemal 20.000 hektarjev obdelovalnih površin in bo zgrajen v rekordno kratkem času. V Makedoniji je zgrajena pomembna prehrambenopredelovalna industrija. Ob tovarni sladkorja v Bitoli in jedilnega v Titovem Velesu, ki sta starejšega datuma, ima Makedonija še osem tovarn za predelavo sadja in zelenjave z zmogljivostjo okoli 75.000 ton in 13 klavnic, 14 mlekarn, 16 vinskih kleti z zmogljivostjo z okoli 18.500 vagonov vina.

V prizadevanjih, da bi kar najbolje izkoristili kmetijske površine, so zgradili 240 hektarjev steklenih in okoli 4000 hektarjev plastičnih površin za pridelavo sadja. To omogoča ponudbo jugoslovanskemu tržišču z okoli 90 tisoč ton sadja v zimskih poletnih mesecih, medtem ko skupna proizvodnja sadja oziroma zelenjave z vseh ostalih površin znaša okoli 300.000 ton letno. Največji del kmetijske proizvodnje zagotavlja družbeni sektor.

Pred desetimi leti je začel nastajati samoupravni proizvodni sistem na področju agrokompleksa. Danes je v sestavljeni organizaciji združenega dela »Udruženom poljoprivrednom kombinatu Makedonija« združen in organiziran celoten družbeni sektor. V njem je 22 organizacij združenega dela, od teh 19 proizvodnih, 2 prometni in ena znanstveno izobraževalna. Tako je v družbenem sektorju zagotovljena visoka stopnja organiziranosti, medtem ko je individualni sektor še daleč od tega. Privatnemu sektorju je posvečena premajhna pozornost zlasti, če upoštevamo podatek, da je še vedno 80% površin iz skoraj 90% živinskega sklada v njegovi posesti. Zato je ta velik potencial še neizkoriščen. Tukaj je ena od možnosti, da bi proizvodnjo hrane v Makedoniji še močno povečali. Zato so že delno pred prejšnjo in posebno pred letošnjo jesensko setvijo uvedli dopolnilne stimulativne mere, da bi povečali obseg proizvodnje v privatnem sektorju.

RISTO POPOVSKI

SAP KOSOVO

VELIKE ENERGETSKE REZERVE

Kosovski kontrasti že dolgo niso več črno beli, čeprav se v posameznih podrobnostih mest še vedno lepo družijo svetla in moderna poslopja ob starih skrivljenih kočurah. Pokrajinsko panoramo sestavljajo tisoče parcel in velikih plantažnih vinogradov ali sadovnjakov na zahodu in visoki tovarniški dimniki srednjega in severnega dela pokrajine. V družbenem planu razvoja Kosova do konca leta 1985 bo teh dimnikov in plantaž še več, a posameznih ograjenih parcel vse manj. Edino tako bo možno ustvariti 7,2 odstotka stopnje rasti letno, kar je za celih 60 odstotkov več, kot je planirano za celotno Jugoslavijo.

Strateške točke razvoja na Kosovu slonijo na energiji in hrani, razvojni plan pa sloni tudi na rezervah premoga, ki jih je za 10 milijard ton in v začetku del na sistemih za namakanje Ibar–Lepenac in Radonjić, ki bi moral prinesti dobre rezultate v kmetijstvu. Težko bi sedaj rekli, v kolikšni meri so sedanja razmerja načrtovanja in planiranja tudi dokončno realna. Toda gospodarski strokovnjaki na Kosovu trdijo, da so upravičene glede na potrebe, predvsem pa na možnosti same pokrajine.

Realnost plana je podkrepljena z naložbami 105 milijard dinarjev, kar pa je posebno važno pri tem, je to, da je predvidena mnogo bolj racionalna poraba teh sredstev kot v preteklih letih. Popolnoma so odmišljene drage, marmornate in steklene palače, pri nekaterih objektih pa so že ustanovili gradnjo. Glavna pozornost zdaj velja dograjevanju začetih industrijskih objektov in gradnji novih, ki bodo omogočili 60 000 novih delovnih mest.

Okoli 20 milijard dinarjev bodo vložili v kmetijstvo, od tega 6 milijard za razvoj privatnega sektorja. Obstojajo še velike možnosti za izvajanje namakalnih del za novih 70 000 hektarjev kmetijskih površin, so pa še mnoge neizkoriščene možnosti tudi v živnoreji, kjer bi lahko dosegali lepe rezultate s kvalitetnim delom na farmah s plemensko živino in živino sploh. To vse skupaj pomeni, da bi moralo Kosovo na koncu tega srednjeročnega plana zagotoviti sebi dober del hrane, ki je sedaj nima. Pšenice ne bo na Kosovu nikoli dovolj, ker ji vremenski pogoji niso najbolj naklonjeni, toda lahko bi bilo mnogo več sadja in zelenjave. Ne smemo tudi mimo dejstva, da je še vedno okoli 90% zemljišč v privatni lastnini in da se proces še večjega drobljenja obstoječih površin na manjše dele še ni ustavil, namesto da bi zemljo združevali.

V. REŠETAR

SR HRVAŠKA

POT K NOVI ŠOLI

Rezultati izvajanja socialistične preobrazbe, vzgoje in izobraževanja v SR Hrvaški, doseženi v zadnjih letih, so že dali vidne učinke, ki vplivajo na dosledno izvajanje potrjene smeri reforme.

Splošno in strokovno izobraževanje učencev nekdanjih šol za delavske poklice je z reformo dvignjeno na višjo raven in je popolnoma vsklajeno s programi ostalih šol srednje stopnje. Prav skupne osnove, kakor tudi del usmerjenega izobraževanja so zagotovile intenzivnopripravljenost učencev tako za delo kot za nadaljevanje poklicnega usposabljanja na višjih stopnjah. Po starem sistemu šolanja nadaljuje iz šol za kvalificirane delavce šolanje na visokošolskih ustanovah komaj 4 odstotke učencev teh šol, a najnovejši podatki kažejo, da novi sistem že omogoča povečanje za 27%. Od skupnega števila učencev, ki končajo osnovno šolo (60.000 letno) jih komaj 6 do 7% ne nadaljuje šolanja na srednji stopnji.

Takšen osip učencev je bil že prej, toda sedaj so izobraževalni programi na teh stopnjah težji in obsežnejši. Zdaj v SR Hrvaški potekajo resne razprave o tem, kako najti še boljše rešitve v usmerjenem izobraževanju v srednjih šolah. V predlogih se poudarja, da bi morali opustiti dosedanjo delitev na pripravno in zaključno stopnjo srednjega šolanja. Učencem je treba omogočiti že na začetku usmerjenega izobraževanja usposabljanje v stroki in obvladovanje skupne vzgojnoizobraževalne osnove. S tem bi reševali tudi vprašanje šolanja učencev za enostavnejše poklice, kar je zelo važno, saj so družbene razmere te republike do leta 1985 napovedale potrebo za okoli 30% takšnih profilov od skupnih zahtev. Seveda ne gre nič brez težav. Združeno delo še vedno ni dovolj vključeno v ta proces, kar se še vedno najbolj izraža v neustreznem planiranju kadrov. Odnos med združenim delom in izobraževalnimi institucijami je bil vse preveč posredniški preko posameznih SIS.

Za razliko od srednjega izobraževanja so bile na Hrvaškem priprave za spremembe v visokem šolstvu znatno manjše. Toda rezultati sodelovanja med združenim delom in medsebojni povezovalni procesi v visokem šolstvu so dali začetne rezultate. Posamezne smeri študija so prerasle v samostojne organizacije v Zagrebu, Splitu, Osijeku in Reki. Še vedno je velik pro[illegible] neskladja med potre[illegible] združenega dela in stru[illegible] študentov na visokih in[illegible]jih šolah. Politika vpiso[illegible] in izbora kandidatov za[illegible]dij kot tudi spremembe [illegible]ganizaciji samega študij[illegible] privedli do zmanjšanega [illegible]vila študentov. V šolske[illegible] tu 1975/76 je bilo na H[illegible]škem 78.000 študentov, [illegible]nulo šolsko leto pa jih je [illegible] 65.000.

Osnovna naloga v na[illegible]njem obdobju, kot je [illegible]darjeno v dokumetnih [illegible]zvoju vzgoje in izobraž[illegible]nja v SR Hrvaški je ob[illegible]vanje sistema enot[illegible] usmerjenega izobraževa[illegible] ki bo vseboval program[illegible]sokega in višjega izobraž[illegible]nja, temeljil pa bo na pro[illegible]mih iz srednjih šol. Is[illegible]sno čaka pomembna na[illegible] visoko in višje šolstvo v[illegible]jem povezovanju z znans[illegible]no raziskovalnim delom.

SAVAN TOMAŠE[illegible]

SR ČRNA GORA

PRIMER SOLIDARNOSTI IN USODNE POVEZANOSTI

Dve leti je minilo od katastrofalnega potresa v Črni gori, ki je terjal nekaj sto življenj in v nekaj sekundah uničil velik del gospodarskih in kulturnih pridobitev, ki so jih prebivalci ogroženega področja gradili desetletja, pa tudi stoletja. Naravna katastrofa je spremenila podobo najbolj razvitih območij Črne gore in bistveno spremenila ekonomski položaj te sicer nerazvite republike. Ljudje pa se niso pustili omajati. Trdno so se odločili, da na istem mestu gradijo svojo bodočnost in lepše življenje. Zahvaljujoč tej odločitvi in nesebični pomoči in solidarnosti celotne jugoslovanske skupnosti so v relativno kratkem času mnoge rane te katastrofe že zaceljene.

Prav je če se spomnimo, da je bilo treba v nekaj mesecih namestiti pod novo streho okoli 80 tisoč prebivalcev, ki so ostali brez svojih domov, na novo usposobiti šole, bolnice, popraviti razdejane vodovodne in električne mreže, ceste in železniške proge, nadaljevati s proizvodnjo v manj poškodovanih objektih iz zaščiti kulturno zgodovinske spomenike pred nadaljnim propadanjem.

Po začasnem reševanju teh problemov je nastopila načrtna obnova. Prednost je dobila stanovanjska gradnja. V tem času je bilo zgrajeno in obnovljeno okoli 3000 družbenih stanovanj in 7000 zasebnih. Proti koncu gre obnova še 3500 stanovanj, tako da bo ta prioritetna naloga kmalu v celoti izpolnjena. V tem času je bila posebna pozornost posvečena zagotavljanju popolne zdravstvene in socialne zaščite, pa tudi gradnji in obnovi izobraževalnih institucij. Skoraj ni kraja na potresnem območju, ki ni dobil nove šole, zdravstvene postaje ali doma rdečega križa, k čemer je bistven delež prispevala mednarodna solidarnost.

Obnova je uspešno potekala na gospodarskih objektih in seveda turističnih, tako da je letošnjo sezono črnogorsko turistično gospodarstvo ponudilo gostom preko 100 tisoč postelj, to je toliko kot pred potresom. Uspešna sanacija je vidna tudi na industrijskih objektih, pa v zaščiti Bokokotorskega zaliva, najobsežnejša dela pa so na vidiku v luki Bar, ki je bila pred potresom usposobljena za pretovarjanje okoli 5 milijonov ton raznega blaga.

Najmanj je bilo doslej narejenega pri obnovi kulturno zgodovinskih spomenikov, kar pa ni čudno, saj gre za izredno občutljiva dela, ki terjajo skrbne priprave. Vsekakor lahko z gotovostjo ugotovimo, da poteka proces obnove dokaj uspešno. Najbrž ni treba posebej poudarjati, da je to tudi zasluga bratske pomoči in solidarnosti vseh delovnih ljudi in občanov Jugoslavije, ki je tudi tokrat prišla do polnega izraza.

VLATKO VUJOVIĆ

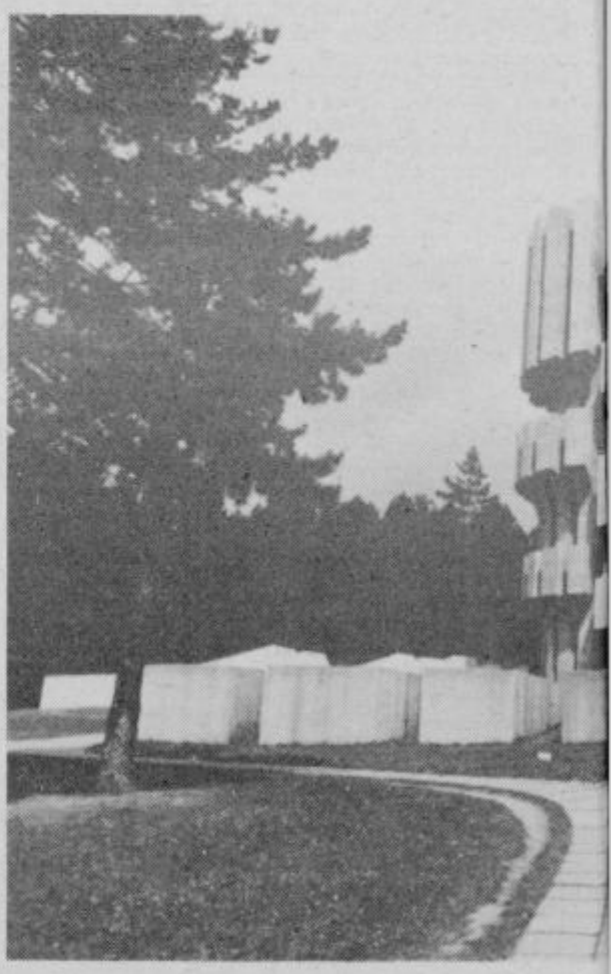

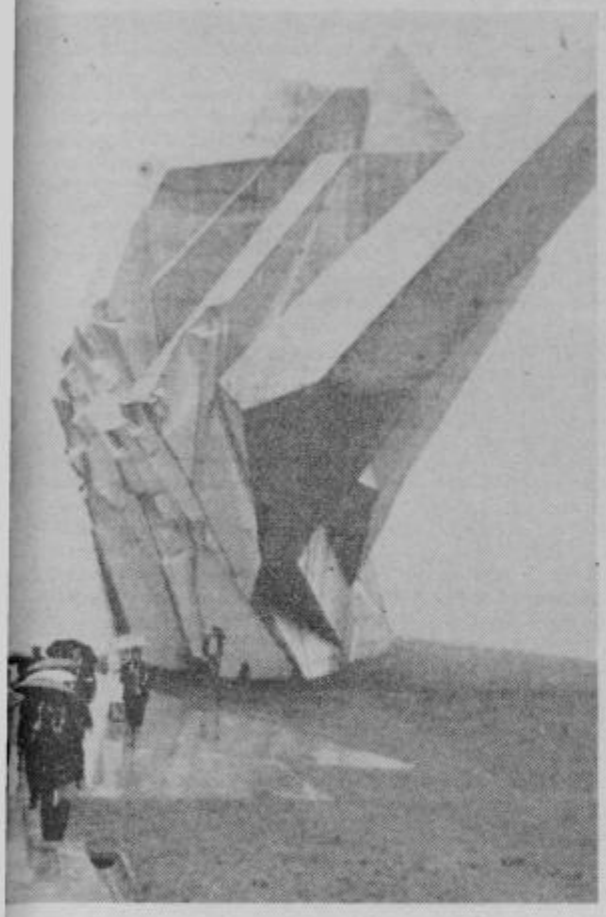

SR SRBIJA

ELEKTROGOSPODARSTVO IN ZGODBA O SEDMIH ŠIBAH

To leto bo v SR Srbiji obeleženo s pomembnimi pripravami za nadaljnji razvoj proizvodnje električne energije, ki pomeni življenje. Gre za zaključek reverzibilne hidroelektrarne Bajina Bašta, pa Djerdjap 2, pa Bloka A 1 in A 2 v termoelektrarni Nikola Tesla v Obrenovcu in za sporedna vlaganja v dnevne kope premogovnikov, ni pa še dogovorjeno katere nove objekte bodo začeli graditi še do leta 1985.

Da bi lažje razumeli obseg naložb v elektrogospodarstvu naj omenimo podatek, da je za zaključek že začetih objektov do leta 1985 potrebno zagotoviti skoraj tretjino skupne mase planiranih investicij v Srbiji v tem planskem obdobju. To dejstvo odkriva celotno protislovje posebnega naložbenega položaja: vlaganja v električno energijo sodijo v vrsto nujnih pa tudi finančno atraktivnih ukrepov, saj je poraba te energije in seveda dohodek iz tega že vnaprej zagotovljen.

Toda z druge strani – gre za velike investicijske zalogaje, ki lahko resno ogrozijo enakomerni razvoj gospodarstva. Ne sme pozabiti na nujnost hitrejšega razvoja nerazvitih območij v SR Srbiji, ki zajemajo 51 od skupno 114 občin. Prekoračitev v gradnji elektroenergetskih objektov nastale pa so zaradi zamud v gradnji ali pomanjkanja finančnih sredstev, so dosegle velike vsote, ki se merijo v milijardah dinarjev. Kaj torej storiti?

Za elektrogospodarstvo pomeni petletno plansko obdobje samo eno stopnico. Elektrogospodarstvo mora svojo bodočnost načrtovati najmanj za 15 let vnaprej. Do leta 1985 je tudi treba začeti z gradnjo novih objektov za naslednja planska obdobja in prav okoli tega so zdaj v tej republiki široke in resne priprave. Končno je krenilo z mrtve točke izkoriščanje Drine v skupnosti s SR Bosno in Hercegovino. Nova znanstvena spoznanja pravijo, da je možno na Drini zgraditi štiri hidroelektrarne s skupno močjo 718 megavatov a na Moravi okoli 700 megavatov. Samo za primerjavo: dva bloka v Obrenovcu, ki sta v gradnji, bosta imela moč preko 1200 megavatov, a ko bosta zgrajena bosta dajala štirikrat več elektrike kot Djerdjap. Torej termoelektrarne ostanejo še naprej strateške točke elektrogospodarskega razvoja v Srbiji.

Med tem pa najnovejše strokovne ocene kažejo na to, da bodo rezerve premoga za termoelektrarne na ožjem področju SR Srbije zadostovale samo za 20 do 25 let. Zato je v Srbiji dozorelo spoznanje, da proučijo možnosti večjih naložbenih posegov za nove termoelektrarne na Kosovu, kjer obstajajo velike rezerve premoga.

Zagotoviti energijo pomeni mirneje čakati jutrišnji dan. Ta prepričljivi argument je bil osnovni razlog za priprave, ki so jih pričeli v Srbiji za gradnjo nuklearne elektrarne. Njena morebitna gradnja je načrtovana nekje v začetku ali sredini naslednjega desetletja. Gre torej za podvig »na dolgo stezo«, ki bo zahteval izredne napore in zahtevne priprave.

Elektrogospodarstvo Srbije daje danes tretjino svoje proizvodnje Hrvaški, Makedoniji in Vojvodini in s tem daje dragocen delež uravnovešenju jugoslovanske elektroenergetske bilance. Mnoge izkušnje kažejo, da je bitko za električni tok mnogo lažje dobiti z združenimi napori.

STEVAN TASIĆ

R BOSNA IN HERCEGOVINA

RIJE JUBILEJI SODOBNIKOV AMOUPRAVLJANJA

o, brez mnogo publicitete je v stodevetih tozdih Energoinvesta po vsej naši domovini žena 30-letnica delavskega upravljanja, 30-letnica ustanove in uspešnega dela Energoinvesta in 20-letnice gibanja rščenih.

je jubileji istočasno! Ne po ju. Energoinvest je sonik samoupravljanja in ravno njegovi zaslugi iz leta v leto eje koraka v svetovnem golarskem prostoru, kjer danes ovo ime mnogo pomeni. Prih je na vseh svetovnih celih posebno pa v neuvrščenih lah in v deželah v razvoju. rgoinvest je postal simbol ga jugoslovanskega poslo- a z relativno mladimi novoojenimi deželami. To mu je lo do takšne mere, da iščejo jem sodelovanje vlade nekaterih držav s poslovnimi ponudbami kar brez licitacije.

Energoinvest je nastal pred 30. leti kot majhna projektantska organizacija s posebno nalogo, da izvaja elektrifikacijo Bosne in Hercegovine. Tako je z leti postal sodobna sestavljena organizacija združenega dela za proizvodnjo opreme in projektiranje naprav za elektroindustrijo, strojegradnjo, predelavo nafte, kemije, pa za izgradnjo in opremo in energetskih kompleksov, industrijskih, rudarskih, prometnih, prehrambenih in metalurških objektov po načelu celotnega inženiringa. Proizvaja tudi opremo za nuklearne elektrarne, tehnološke procese, komandne, regulacijske in transportne sisteme, za predelavo nafte in njenih derivatov, za proizvodnjo in predelavo boksita, glinice, aluminija, svinca, cinka in nekaterih nekovin. Danes je zaposleno v Energoinvestu več kot 41 tisoč delavcev v 127 tovarnah, projektantskih organizacijah, znanstveno-raziskovalnih inštitutih in v rudnikih. Od zaposlenih jih ima več kot 3000 fakultetno izobrazbo, 58 je magistrov in 15 doktorjev znanosti. Do konca letošnjega leta bo vrednost Energoinvestovega izvoza presegla 560 milijonov dolarjev, a za leto 1985 načrtujejo milijardo dolarjev izvoza.

Energoinvest je vse kar danes ima dosegel s samoupravno prakso. Od leta 1973 vsi Tozdi samostojno odločajo o svojem dohodku in imajo svoje žiro račune. Delo načrtujejo za deset let naprej. Trenutno se ukvarjajo s problemom robotizacije.

BAHRIJA SEČERKADIĆ

SAP VOJVODINA

NACIONALIZEM TOLČI Z ENAKOPRAVNOSTJO

Na večnacionalnih tleh Vojvodine, kjer živi nekaj več kot 2 milijona ljudi 24 narodnosti lahko v zadnjih letih opazimo napredek v mednacionalnih odnosih na vsakem koraku. Včasih te važne spremembe gredo mimo prebivalcev kot nekaj povsem normalnega, pa jih zato bolj opazijo tisti, ki se po daljšem času spet vračajo v Vojvodino.

Mešane zakonske zveze, učenje jezikov družbenega okolja, simultano prevajanje na več jezikov v občinskih skupščinah in v skupščini Vojvodine ne dobivajo več toliko prostora v dnevnem tisku, celo v lokalnem ne. To se v nacionalno najbolj pisanem področju Jugoslavije razume kot nekaj povsem naravnega in samo po sebi umevnega.

V ustavi SAP Vojvodine in v statutih vseh 50 občin in mestne skupnosti v Novem Sadu je strogo določena enakopravnost jezikov in pisave. To so srbohrvaški, madžarski, slovaški, romunski in rusinski. Toda nekatere občine so v nadaljnji razčlenitvi ustavnega načela šle še dlje, pa je tako pančevska občina v svojem statutu proglasila za enakopravni jezik tudi makedonščino, a Bela Crkva češčino. V predšolskih ustanovah, v osnovnih in srednjih šolah poteka pouk v vseh petih jezikih in to od prvega dne osvoboditve do danes, a jezikovna enakopravnost je v zadnjih letih bolj razširjena tudi na višjih in visokih šolah. Na novosadski univerzi so pred nedavnim prvi študentje prišli k predavanjem na novo osnovanih skupin za romunski in rusinski jezik in književnost. Takšne skupine so že prej obstojale za madžarski in slovaški jezik. V veliki družini 600 časopisov in drugih publikacij, ki izhajajo v milijonski nakladi, je vedno več tistih, ki so tiskani na več jezikov. Ob televiziji in radiu z dnevnim programom v petih jezikih danes izhajajo tudi Komunist, Misao, Javnost in Delegatski glasnik.

Računajo, da se v tem času v Vojvodini uči okoli 80 tisoč mladih jezika svojega družbenega okolja. Ta jezik pa je lahko katerikoli od petih enakopravnih jezikov narodov in narodnosti v Vojvodini. Že dalj časa pripravljajo doslej največjo družbeno akcijo pod imenom učimo se jezikov narodov in narodnosti Vojvodine, kjer skupaj sodelujejo televizija, radio, časniki, ki so tiskani v vseh petih jezikih, delavske univerze, pedagoški zavodi in druge.

Učenje jezikov družbenega okolja, kot je potrjeno v dolgoletni praksi Subotice, Bačke Topole, Sente in drugih vojvodinskih mest, pripomore še k boljšemu medsebojnemu spoznavanju in zbliževanju ljudi. Ta akcija je dobila najširšo družbeno in politično podporo.

Obstaja mišljenje, da novi fenomeni, ki so se pojavili v večnacionalnih odnosih v svetu pa seveda tudi pri nas, niso znanstveno dovolj raziskani in so celo premalo upoštevani in osvetljeni v vsakdanji praksi. Zato pomenijo še veliko raziskovalno polje, čeprav obstoja v Vojvodini, kakor pravijo 23 projektov, v kateri je zajeto tudi področje mednacionalnih odnosov. Na znanosti je torej naloga, da odgovori na vprašanje, kot na primer, kaj pomeni pojav samoupravljanja za napredek enakopravnosti, združevanje dela in sredstev ter razvoj dohodkovnih odnosov. To je seveda samo nekaj od mnogih odprtih vprašanj, ki terjajo večjo pozornost.

Razumljivo je, ne glede na napredek, ki ga v razvoju mednacionalnih odnosov v Vojvodini nihče ne more prezreti, da sami Vojvodinci še niso zadovoljni. Dobro se namreč zavedajo, da enakopravnosti in skupnega sožitja nikoli ni dovolj.

JOVAN VAVIĆ

SR SLOVENIJA

OD DOMAČEGA PECIVA DO PREDELAVE KOVIN

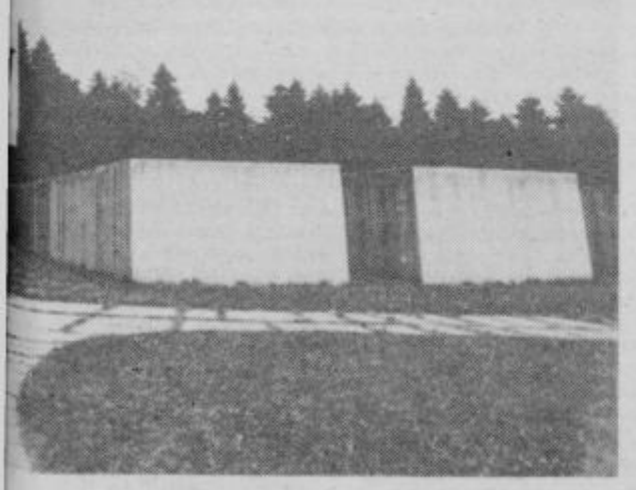

Janezova družina je zelo dobro materialno stimulirana, toda njegova žena največkrat v popoldnevnem času sedi za šivalnim strojem in dela robove na zastavah. Ona je v prostem času kooperant ene od ljubljanskih tovarn. Njena znanka na vasi vsako soboto pripravlja odlično domače pecivo za goste bližnjega hotela. V teh in takšnih pobudah ležijo korenine razvoja slovenskega malega gospodarstva, področja v katerem je ta republika v primerjavi z drugimi prišla najdlje.

Danes malo gospodarstvo v Sloveniji ustvarja 8 odstotkov družbenega proizvoda republike in zaposluje več kot 70.000 delavcev. To je približno toliko kot v gradbeništvu ali ena petina v primerjavi s številom zaposlenih v industriji in rudarstvu. To je več kot v katerikoli posamezni dejavnosti znotraj industrije. V Sloveniji se ob vsem tem, z obrtništvom in popoldansko dejavnostjo ukvarja še približno 7.000 prebivalcev. To so tisti s pecivom in zastavami...

Osnovo za tako hiter razvoj malega gospodarstva so zagotovili stabilni družbeni pogoji, sodobno razumevanje obrtništva in ukrepi zadnjih desetih let. Poznavalci teh problemov poudarjajo pomen prvega družbenega dogovora o malem gospodarstvu v Sloveniji, a pozneje, 1975. leta tudi zveznega dogovora – dokumenta, ki spodbuja razvoj malega gospodarstva. To je danes postalo v Sloveniji del družbenega planiranja.

Ob vseh dobrih rezultatih pa v zadnjih petih letih vendarle ni šlo vse tako gladko. Ta pripomba se nanaša predvsem na neenak razvoj posameznih dejavnosti. Najbolj počasen razvoj je v lasti uslužnostnih dejavnosti, te so doslej imele tudi največji deficit. Najbolj so se razvile tiste dejavnosti, ki jim že prej ni šlo slabo – to je predelava kovin. Poseben problem predstavlja neustrezna struktura obrtnikov v nekaterih občinah, tako da imajo nekaterih preveč, nekaterih pa premalo. V pripravi je nov družbeni dogovor o hitrejšem razvoju malega gospodarstva. V novem dokumentu je več pozornosti namenjeno analitičnemu planiranju razvoja malega gospodarstva s posebnim poudarkom prav na občinah in celo v krajevnih skupnostih. Poudarek je dan na snovanju novih malih visokoproduktivnih tehnološko in ekonomsko razvitih enot malega gospodarstva, na enakomernejše razporejanje v okviru celotnega gospodarskega procesa. S tem bi reševali tudi vprašanje nezaposlenosti, posebno pa manj razvitih območij. Več pozornosti je posvečeno tudi davčni in kreditni politiki, ki naj bi spodbudneje delovala na širjenje in odpiranje novih obrtnih delavnic, predvsem tistih, ki jih danes primanjkuje. ŽELJKA ZAGORAC

NAČRTOVANA KONJEREJA V ŠENTJURSKI OBČINI

KONJI – A NE KOT »KONJIČEK«

Zaradi odlik pomembnejši za SLO – tudi kmečki turizem

Iz bližnje in daljne zgodovine poznamo zasluge konj v različnih vojskah. Še dandanes jih niso povsem izpodrinila sodobna vozila in zdi se, da bo zaradi pomanjkanja nafte konj spet pridobil svojo nekdanjo veljavo in bo zvesto služil človeku v miru in tudi v primeru morebitne agresije ali naravne nesreče.

Po zasnovi splošnega ljudskega odpora so pred leti tudi v šentjurski občini prišli na idejo, da bi na njihovem kozjanskem terenu razplodili konje posebne vrste, ki bi bili v pomoč človeku ob vsakem času. Pot od zamisli do uresničitve te ideje je bila dolga nekako dve leti, končala pa se je pred tremi tedni, ko so prvi lastniki prevzeli v svoje hleve konje pasme **haflinger.** Tako so nastali torej prvi začetki usmerjene konjereje v šentjurski občini. To panogo kmetijstva je vzel pod okrilje izvršni svet skupščine občine Šentjur, ki je ustanovil posebno komisijo za pospeševanje konjereje v občini. Za predsednika komisije je bil izvoljen Franc Ogrizek, sicer tudi znani ljubitelj konj. Na vprašanje, kako vidi razvoj konjereje v občini, je dejal: »Ne samo na našem ožjem prostoru, ampak po vsej naši domovini se je interes rejcev konj zelo povečal. Morda prav zaradi dokaj ugodne cene in premij, ki so jih dobili kmetje za plemenska žrebeta, ki so jih pričeli privezovati. Svoje je dodal še poudarek na prireji konj s strani republiškega štaba za teritorialno obrambo in oboroženih sil, ki se je v Sloveniji zavzel za rejo haflingerjev, ki izvirajo iz Južne Tirolske in so nadvse uspeli križanci arabskih žrebcev in malih hladnokrvnih kobil. Ti konji, ki so »nastali« nekako pred 100 leti, imajo namreč največ tistih odlik in lastnosti, ki so še posebej primerne v vojnih razmerah. To so vzdržljivi hribovski konji, mirni, inteligentni in potrpežljivi. Odlikujejo se še po svoji skromnosti v prehrani in po krotkosti, kar pomeni, da lahko z njimi opravlja domala neuki človek.

Iz vseh teh pozitivnih vidikov v Sloveniji že pet let nastajajo rejska središča teh konj. Največ jih je na Gorenjskem, Koroškem, Notranjskem, kmalu pa tudi na Kozjanskem. Program za širjenje teh konj na območju Kozjanskega je bil narejen in odposlan na republiški štab za TO in Biotehnično fakulteto že lani, vendar do pred nekaj dnevi konj ni bilo moč dobiti, ker jih enostavno ni bilo, saj je povpraševanje zanje veliko iz vseh koncev sveta. Zaenkrat je pri kmetih 7 kobil in 1 žrebec, medtem ko bosta 2 kobili prispeli še v kratkem.«

Franc Golež in Franc Ogrizek sta pred objektiv fotoaparata pripeljala Milo in Arozo, ki pa jima ni bilo dosti do poziranja. Mnogo bolj ju je mikal tek čez drn in strn.

To sicer skromno število konj bo že čez nekaj let tvorilo čredo, za katero nameravajo v Šentjurju ustanoviti konjerejski center, ki naj bi bil na Kmetijskem šolskem centru v Šentjurju. Od tod bi jih odkupovali kmetje, ki bi se ljubiteljsko zanimali zanje, višek pa bi šel v izvoz. Letošnja cena za garantirano breje plemenske kobile je bila 90.00O din, pri čemer je rejec prispeval samo 40.000 din, ostalo pa republiški sklad za SLO. Toda v šentjurski občini razmišljajo še dlje. S temi lahkimi tovornimi konji bodo skušali prodreti tudi v turizem; zlasti kmečki turizem, saj so ti krotki konji kot ustvarjeni za ježo, vleko voza ali sani in če bodo prišli v roke (hlev) pravega kmeta, si velja od njih res veliko obetati.

PRI MILI IN AROZI

Med kmetovalci, ki so v svojem hlevu privezali haflingerje, je tudi Franc Golež iz Pletovarij 1. Čeprav je zaposlen kot strojni tehnik v Bohorju, ves svoj prosti čas namenja kmetovanju na 8 ha obdelovalne površine. Skupaj z ženo in starši si prizadeva za napredek v kmetovanju. Kot mlad človek se rad navdušuje za novo in nič ni pomišljal, da ne bi v svoj hlev privezal kar dve kobili. Čeprav sta v hlevu, ki jima ga je sam skrbno uredil in pripravil, šele nekaj tednov, so se vsi močno navezali na Milo in Arozo. Najmlajša na kmetiji, Francijeva hči, pa nestrpno pričakuje prirastek. Ta bo njen, poudarja. In tako kot v tej hiši, bo šlo ljubiteljstvo konj iz roda v rod, kar je tudi namen prireje. Franci včasih zajaše kobilo, ki ga potem ponese po bližnjih gričih. Marsičesa se bo še treba naučiti, pravi Franci in potoži, da je pri nas težko dobiti kakšno ustrezno strokovno literaturo o konjereji. Najbrž se bo zato treba opreti na lastne izkušnje in jih bogatiti z novimi in novimi. Treba bo razmisliti, kako najbolj smotrno uporabiti konja pri delu na polju, vleki, vožnji in še kje in na njun račun prihraniti kar liter vse dražjega goriva za poljedelske stroje.

MATEJA PODJED

TOZD Osnovna šola »Franja Vrunča«
Slivnica pri Celju

razpisuje dela in naloge

KUHINJSKE POMOČNICE
za določen čas.

Delovni čas in nastop del in nalog po dogovoru.
Razpis velja do zasedbe.

STOTO ROJSTNO LETO

V torek, 3. novembra, je minilo 99 let, od kar se je v vasici Svetina rodil kmetu Klinarju 10. otrok. Deklica je bila. Krstili so jo za Barbaro. Niso je klicali za Barbiko, kar bi deklici v njenih zgodnjih otroških letih pristojalo. Preveč ljubkovalno in nežno bi zvenelo ime Barbika, za nežnost in otroško brezskrbnost pa v hiši Klinarjevih ni bilo časa. Oče in mati sta morala skrbeti za preživljanje tolikih lačnih ust, da jima je bila to pač glavna skrb, deklica pa je bila bolj prepuščena v varstvo starejšim bratom in sestram. Starejša sestra, že godna za možitev, rojstva mlajše sestrice ni bila vesela. Tudi ona je ni klicala z ljubkovalnim imenom. Tako so ji že v zibelki nadeli ime Barba in Barba je še danes, v stotem letu svojega življenja.

Barba je odraščala v težkih časih. Srednje velika kmetija ni prinašala toliko, da bi zadostovalo za razkošno življenje. Barba se je že kot otrok spoprijela s trdim življenjem hribovskega kmeta. Pomagati je morala pri vseh opravilih, ki jih je zmogla njena šibka postava, ne meneč se za prostost in otroško igro. Vzporedno z njenim odraščanjem so se večale tudi njene delovne naloge. Že pri desetih letih si je morala oprtati na rame koš in odnašati v Celje razne kmetijske pridelke. Ti so namreč predstavljali, čeprav majhen, toda pomemben vir dohodka, prepotrebnega za nakup stvari, ki jih na kmetiji ni bilo moč pridelati. Zgodaj je bilo treba na pot, kajti peš hoja do Celja in nazaj s težko otovorjenim košem je trajala kar dobre 4 ure.

Utrdilo in prekalilo jo je to trdo življenje in kot sama pravi, utrujenosti ni niti občutila. Čas pa je tekel in Barba je odraščala v prikupno, boječe in sramežljivo kmečko dekle.

V Slivnici, kake tri ure hoda iz Svetine, je ta čas gostilničar in kmet Franc Vodeb, po domače Petelinski Franc kupil svojemu sinu Frančku Šturbijevo kmetijo.

Barbina najstarejša sestra Katra, ki je bila poročena v sosednji vasi Vezovje, je postala na to takoj pozorna. Po naravi je bila velik materialist z veliko nagnjenostjo k trgovanju. Sklepala je, da bo morala Frančkova kmetija slej ko prej dobiti tudi gospodinjo. Svojemu možu je naročila, da mora takoj navezati znanstvo s Frančkom in se mu ponuditi kot posrednik za iskanje družice – bodoče gospodinje. Dogovor je uspešno stekel in Katra je poslala očetu pošto, da naj bo pripravljen, ker pripeljejo nekoga v svate. Z Barbo se o tem seveda niso pogovarjali.

Katrin mož je res pripeljal Frančka v »svate«. Oče jih je primerno sprejel in postregel. Barba jih je opazovala skozi ključavnico. Ko so se možje pogovorili o letini in živini, sta »svata« tudi povedala po kaj sta pravzaprav prišla. Zadržkov

Stara mama Barba – v stotem letu, hčerka Tinčka – v štirinsedemdesetem, vnukinja Mina, Tinčkina hči v 46 letu, pravnukinja Metka, Minina hči v 23 letu in pra-pra-vnukinja Maja, Metkina hči, v tretjem mesecu življenja.

kajpada ni bilo in hitro so se dogovorili, da se Barba omoži s Frančkom. Franček ima kmetijo, Barba bo imela doto, ostalo pa kakor bo božja volja.

»Ohcet« je bila čez dva meseca. Barba, stara 22 let se je ločila od svojih domačih in se preselila k svojemu možu, ki ga je komaj spoznala, na Šturbejevo kmetijo.

Za Barbo se je začelo novo življenje. Z možem sta imela na razpolago samo polovico hiše, drugo polovico pa si je zgovoril bivši lastnik za prevžitek. Gospodarsko poslopje je bilo staro in dotrajano. Njive in travniki so bili dotlej slabo gnojeni, zato je bil pridelek slab. Od že tako pičlega pridelka pa sta morala dajati bivšemu lastniku določene količine vseh pridelkov in pitanega prašiča za prevžitek.

Rojevati so se začeli otroci. Trije za povrstjo: Franci, Tinčka in Jožko.

Izbruhnila je prva svetovna vojna. Mož Franček je bil vpoklican. Ostala je sama z majhnimi otroki, brez pomoči za delo na polju, brez dohodkov. Prevžitkar je dosledno zahteval svoj delež, čeprav je vedel, da zanjo in otroke ni ostalo skoraj nič.

Mož se je srečno vrnil iz vojske. Kakšno leto za tem se jim je rodil četrti otrok, deklica Polčka.

Začela se je druga svetovna vojna. Sin Jožko je bil vpoklican v vojsko. Vpoklicali so tudi moža mlajše hčerke, moža starejše hčerke pa odgnali v taborišče. Ko je prišel sin Jožko na dopust, sta ga sestri skrivaj preko veze spravili v partizane. Za Šturbejeve je predstavljalo to resno nevarnost, da jih bodo Nemci odpeljali v taborišče. Tokrat jim je bila usoda naklonjena. Barba in Franček sta srečno dočakala vrnitev sina in zetov.

Kmalu po osvoboditvi je Barba ovdovela. Posestvo je prevzel sin. Zmanjšale so se ji nekatere skrbi, pri delu pa je ostala aktivna kot prej.

Fizične moči so z leti sicer začele pešati, volja do dela pa se ni spremenila. Vedno je govorila, da je najbolj nesrečna, kadar nima nekega koristnega dela in ko so ji domači letos skrili koš, s katerim je hotela po drva, se je kar razburila, da ji jemljejo to, kar ima najraje.

Če bi pri njej iskali recept za dolgo življenje, bi se ga gotovo ne hoteli oprijeti, saj je njeno življenje spremljalo vedno samo trdo delo, skrbi, samoodpovedovanje in potrpežljivost.

Redka je ženska in mati, ki bi v svojem življenju prestala toliko preizkušenj in težav kot ona. Še bolj redka pa je mati, ki bi se lahko ponašala s tem, da bi ob vstopu v stoto rojstno leto pestovala svojo pra-pra-vnučko. Primer, ko lahko sede pred fotoaparat pet generacij, kot je to na prikazani fotografiji, je gotovo prava redkost.

Danes jo poznajo vsi krajani kot »Šturbejevo staro mamo«. Tako jo tudi kličejo. Če bi sodili po tem koliko ust je sprejelo kruh iz njenih rok, koliko je tistih, ki ji pravijo »stara mama«, potem bi dejali, da ima daleč najštevilnejšo družino vseh časov.

Ko smo ji ob vstopu v stoto rojstno leto stisnili roko, smo ji zaželeli zdravja in, da bi še ostala dolgo med nami.

NJEN VNUK LOJZE

POZD LESKOŠEK

SPLOŠNO STEKLARSTVO
CELJE
ŽIDANŠKOVA 17
TELEFON 22-907

VSEM
DELOVNIM LJUDEM
ISKRENE ČESTITKE
OB PRAZNIKU –
29. NOVEMBRU

KEMIČNA ČISTILNICA

Ivan ŠMAJDEK
Zidanškova 24
CELJE

ISKRENO ČESTITA
OB DNEVU
REPUBLIKE

CELJE

REVIJA LEPEGA CVETJA, OKOLJA

Zlata vrtnica letos ponovno v rokah Erne Jurički

Dvanajsto tekmovanje ali olje rečeno ocenjevanje za ilepše cvetice na oknih, alkonih, vrtovih, za urejeno kolje, ki ga vsa ta leta pri-avlja celjsko turistično ruštvo, je znova pokazalo, ar je na slavnosti ob podeli-i vrtnic poudaril tudi druš-eni predsednik Marjan šič, da gre v tem primeru za eliko gibanje, za manifesta-jo lepega cvetja in urejenih elenih površin, skratka za nožično akcijo, ki je vse-ranskega družbenega po-ena.

Tudi letošnja akcija je po-azala, da smo v občini lah-o zadovoljni s prizadevanji urejevanje okolja, predv-em pri zasebnikih, saj je bi-v tokratno pobudo vklju-enih kar 1458 gojiteljev vetja in blizu petdeset orga-izacij združenega dela.

Komisija je tokrat zlato rtnico znova prisodila Erni urički iz Grčarjeve ulice 18, je enako priznanje dobila pred dvanajstimi leti, to-j na prvem ocenjevanju. 'sekakor primer, ki govori o alni skrbi za urejeno oko-e, o veliki ljubezni do cvetic zelenega nasada okoli iše.

Sicer pa je imela težko de-o ne samo zaradi velikega evila udeležencev v tem cenjevanju, marveč tudi rugače, ker je bilo med lepo rejenimi okolji težko izloči-še lepše.

Kot je v uvodnem govoru ejal Marjan Ašič je dober gled na tem področju poka-ala občinska skupščina, saj o bile na oknih Narodnega oma skozi vse leto lepo ne-ovane cvetice. Še vedno pa

Erna Jurički z drugo zlato vrtnico v rokah: Bila sem srečna in ponosna. To je zame veliko priznanje, eno največjih v življenju... Da, vrt urejujem z ljubeznijo. Rada imam rože. Sicer pa terja takšno delo tudi veliko časa...

so nekatera okolja neurejena, tako pri Avtomotorju v Kocbekovi ulici, okolje osnovne šole Prve celjske čete, Cinkarne, Železarne Štore, Lanovža. Komisija za varstvo okolja pri turističnem društvu je letos evidentirala okoli 200 nepravilnosti. Na vse je opozorila, žal pa so rezultati samo polovični. Društvo in komisija sta tudi stalno opozarjala na neurejene pločnike, na številne zamazane in neurejene izložbe, prav takšna dvorišča itd. Tudi pročelja, čeprav so bila mnoga urejena prav v zadnjem času. Priznanje!

V zvezi z vzdrževanjem stanovanjskih hiš bi kazalo izpeljati širšo družbeno akcijo, da bi zagotovili ne samo lep zunanji videz, temveč tudi solidno vzdrževanje. Poseben problem je prenova stanovanj v starem mestnem jedru, ki bo prinesla tudi novo življenje v ta del.

Marjan Ašič je opozoril še na nekatere nezazidane komplekse v mestu, tako na Trgu V. kongresa, na prostor pri Turški mački, pa ob Ulici XIV. divizije itd.

Sicer pa urejenih okolij v občini, lepih cvetic in nasadov je bilo letos več kot prejšnja leta. Posamezna naselja so izredno lepo urejena. Tu prednjači krajevna skupnost Lava.

Poleg individualnih ocenjevanj je društvo letos izvedlo tudi ocenjevanje krajevnih skupnosti kot celote, seveda po hortikulturni urejenosti. To ocenjevanje poteka za prehodni pokal OK SZDL. Ker je lani KS Lava dobila prehodni pokal v trajno last, je Socialistična zveza letos zagotovila novega, ki je seveda spet prehodnega značaja.

Lepo svečanost ob zaključku ocenjevanja za zlato, srebrni in šest bronastih vrtnic, v četrtek, 19. novembra v dvorani Narodnega doma, so izpolnili Jože Vovk z besedo o gojenju cvetic na balkonih, folklorna skupina »France Prešeren« in Komorni moški zbor z venčkom narodnih pesmi.

M. BOŽIČ

VRTNICE 1981

Zlata: Erna Jurički, Grčarjeva 18.

Srebrni: Anica Kompan, Erjavčeva 37 in Jože Jelenc, Lepa pot 5.

Bronaste: Milena in Franjo Meško, Trubarjeva 15; Gozdno gospodarstvo, Ljubljanska 13; Kristina Hliš, Cesta na Ostrožno; Bernard Kočnik, Ljubljanska 96; Anica Čater, Hrašovčeva 4 in Sonja Rezar, Trnovlje 85/b.

Komisija je obiskala 1458 gojiteljev cvetja, oziroma urejenih okolij 48 organizacij združenega dela.

Poleg vrtnic je podelila še 375 priznanj krajanom ter 33 priznanj organizacijam združenega dela.

ZA NAJLEPŠE UREJENO KRAJEVNO SKUPNOST

1. Lava 98 točk, 2. Center 96, 3. Vojnik 85, 4. Savinja 80, 5. Slavko Šlander 79,5, 6. Kajuh 78,5, 7. Ostrožno 78, 8. Dečkovo naselje 77,5, 9. Medlog 77, 10. Dolgo polje 76, 11. Dobrna 75, 12. Nova vas 74, 13. Hudinja 73, 14. Škofja vas 69, 15. Ljubečna 68, 16. Strmec 65, 17. Aljažev hrib 64, 18. Trnovlje 63.5, 19. Pod gradom 63, 20. Frankolovo 60, 21. Svetina 59, 22. Štore, 58, 23. Gaberje 52, 24. Šmartno v Rožni dolini 51 in 25. Teharje 50 točk.

JESEN V ROGAŠKI SLATINI

Tudi jesen, še zlasti, če je takšna kot je letošnja, je v Rogaški Slatini lepa. Sicer pa živi naše največje zdravilišče svoje življenje naprej ne glede na letni čas, na lepo in slabo vreme, četudi je res, da se gostje bolje počutijo, če tudi v tem obdobju posije toplo sonce.

Devetmesečna bilanca poslovanja zdraviliškega kolektiva je pokazala, da se razkorak pri številu nočitev, ki je bil ob polletju med predvideno in uresničeno postavko večji, že krajša in da bodo ob koncu leta brržčas dosegli plan tudi na tem področju. Sicer pa so ugotovili, da so imeli po devetih mesecih kar za pet odstotkov manj nočitev tujih gostov kot leto dni prej. Izpad je zlasti pri Avstrijcih.

TURISTIČNI KOLEDARČEK 1982

Celjska turistična zveza se je pohitela. Tudi letos, sicer pa že osmo leto zapovrstjo. Tudi zdaj je izdala ličen turistični koledarček in informator za 1982. leto. Žepna izdaja, toda bogatejša, debelejša in pestrejša po vsebini.

Koledarski del dopolnjujejo predlogi za prijetne izlete v naravo in kuharski recepti. Zanimiva kombinacija. Sicer pa nas seznanja s prazniki pri nas in pri sosedih, z značilnostmi celjskega turističnega območja, muzeji, spomeniki NOB in sakralnimi spomeniki, tudi z zdravilišči in njihovimi indikacijami, kopalnimi bazeni in planinskimi postojankami. V ta okvir sodijo še smučarske vlečnice in žičnice, prav tako ribolov in lov. Zanimive so turistične informacije, hvaležen pa tudi pregled nad kmetijami, ki se ukvarjajo tudi s turizmom. Dosti jih je, največ pa seveda v mozirski občini. Dobra tretjina tekstualnega dela, ki ima 104 strani, brez reklamnih oglasov, je namenjen turističnim krajem na našem območju. Tako se z besedo in sliko predstavlja kar trideset krajev.

Tako je tudi ta izdaja pomemben člen v prizadevanjih za čim boljšo turistično propagando in informatiko. Je hvaležen pripomoček vsem, ki iščejo turistične podatke našega območja, je tista publikacija, ki bi morala najti pot v sleherno družino in kolektiv.

M. BOŽIČ

MEDULIN 12. 12. 1981

Z ZELENIM VLAKOM NA MODRO MORJE

TRADICIONALNI IZLET S TTG IN NT-RC

Vabimo vas, da se nam pridružite na prijetnem dvodnevnem izletu z zelenim vlakom. Obiskali bomo MEDULIN, idilično ribiško vasico, ki je postala prijetno obmorsko letovišče.

Iz Celja se bomo odpeljali ob 6.50 uri in vožnja do Pule nam bo minila ob prijetni glasbi.

V Puli nas bodo čakali avtobusi in vas odpeljali do hotela Belveder v Medulinu. Po kosilu bo prosto za kopanje v zimskem bazenu hotela in individualni ogled.

Večer bomo preživeli skupaj s člani kulturno umetniškega društva Zarja iz Trnovelj, ki bodo z zabavnim programom poskrbeli za veselo razpoloženje. Po programu se bomo zavrteli ob zvokih glasbe.

Naslednji dan, v nedeljo, bo po zajtrku prosto do kosila.
Z avtobusi se bomo odpeljali do Pule, kjer bo krožni ogled mestnih znamenitosti z ARENO.
Proti domu se bomo vračali ob 14. uri in prispeli v Celje ob cca 19. uri.
Cena izleta: 1.480 dinarjev
S KUPONOM NT SAMO 1.280 dinarjev.
Torej ugodnost, ki je ne kaže zamuditi!
Prijave sprejema TTG Celje, Titov trg 1, tel. 23-448

KUPON ZA IZLET TTG in NT-RC
Prijavljam se za izlet v MEDULIN 12. 12. 1981

IME IN PRIIMEK .....

NASLOV .....
Kupon je vreden 200 din

ljubljanska banka
Splošna banka Celje

Vsem delovnim ljudem in občanom, vsem poslovnim sodelavcem iskrene čestitke za dan republike 29. november

ljubljanska banka
Splošna banka Celje
n. sub. o.

MLADI PIŠEJO

29. NOVEMBER

29. november je rojstni dan naše domovine. Nova Jugoslavija je nastala 29. novembra leta 1943 – pred 38 leti. Delegati so peš prihajali do mesteca Jajca, kjer se je tudi odvijalo 2. zasedanje AVNOJ. Med drugim so sklenili, da kralj Aleksander nima več vstopa v našo državo in da bo vodstvo nove socialistične Jugoslavije prevzel Josip Broz – Tito. Kralj Aleksander je namreč pobegnil v London. Takrat, leta 1943 je tovariš Tito dobil naziv maršala. Zato vedno praznujemo rojstni dan naše domovine. Prirejamo proslave, na katerih pojemo in prebiramo spise, ki govore o naši domovini. 29. novembra so cicibani sprejeti med pionirje. Dobijo rdeče rute in modre kapice, izkaznice in značke.

Naša domovina je svobodna in lepa. Tudi mi otroci smo jo pripravljeni braniti, kot so jo nekoč morali naši predniki.

LAH GORDANA,
Prva osnovna šola, Celje

DED MI JE PRIPOVEDOVAL

Dedek večkrat pripoveduje zgodbe o partizanih. Med vojno je bil partizan, zato se teh časov živo spominja in rad obuja spomine.

Nekoč mi je pripovedoval: »Bilo je lepega poletnega dne, ko sem šel iz kurirske veze v Lipo, kjer se je zadrževal naš štab. Moja pot je vodila samo po gozdu, ker sem bil tam najbolj varen. Bil sem že skoraj na cilju, ko sem se ozrl v dolino in zagledal kakšnih sto nemških vojakov, ki so se pomikali v smeri proti Lipi in Lindeku. Hitro sem obvestil svoje soborce o sovražniku. Takoj smo ukrepali in se pomaknili proti Lindeku. Vseskozi so nas od vseh strani napadali in zasledovali Nemci. V Lindeku nam je komandant ukazal zavzeti položaje. Zaradi velike sovražnikove premoči smo zapustili položaje in se umaknili v še bolj hribovite kraje. Med streljanjem je sovražnik zažgal gospodarsko poslopje in ujel našega stražarja. Še tisti dan so ga obsodili na smrt in ustrelili pri Sodinu na Stranicah.

Požar se je razširil na bližnji gozd, ki je gorel še več dni.«

Z veseljem poslušam dedova pripovedovanja, seveda toliko bolj, če se zgodba konča brez človeških žrtev.

MARKO ŠPEGLIČ, 7. r.
OŠ Frankolovo

KLIČEMO KRVNO SKUPINO AB

Bila je mrzla novembrska noč, ko sem se odpeljala iz oddaljene vasi, kjer sem bila pri bolniku, proti ambulanti v mesto. Snežilo je, zato sem morala po neosvetljeni cesti voziti skrajno previdno. Na srečo ni bilo veliko prometa in tako je bila možnost nesreče zmanjšana.

Ko sem se ustavila na bencinski črpalki, me je presentil hud snežni metež. Počakala sem, da so se snežinke malo razredčile in silno počasi nadaljevala vožnjo.

Vozila sem približno pol ure, ko sem skozi zaveso snežink uzrla pred seboj žaromete avtomobila, kateremu so utripali tudi žmigavci, znak, da vozilo stoji. Ustavila sem, misleč, da voznik potrebuje pomoč zaradi okvare na vozilu. Ko sem izstopila, mi je naproti prihitel mladi mož, ki je olajšano zavzdihnil: »Rešilni avto! Vi ste gotovo zdravnica. Pohitite, prosim!« Razburjena sem mu sledila, ko je z naglimi koraki stopal proti vozilu. Obšla me je groza; na zadnjem sedežu avtomobila je vsa v krvi ležala mladenka. Bila je v nezavesti. Obraz je imela opraskan, razmesarjena rana pa je zevala na njeni desni roki. Voznik je že poskušal ustaviti krvavitev, a kri je še vedno tekla in delala grozljive madeže po avtomobilu.

Voznik mi je na hitro povedal, kako je bilo. Našel jo je za ovinkom, pri razbitini njenega avtomobila. Ustavil je in ji nudil prvo pomoč, a dekle je izgubilo že preveč krvi. Srčni utrip ji je vse bolj slabel. Prenesel jo je v svoj avto. Čez približno petnajst minut pa sem prišla jaz...

Mikalo me je, da bi si ogledala razbiti avtomobil, hotela sem tudi pokarati moža, da ni ravnal pametno, ko je ponesrečenko prenesel, saj je lahko imela kaj zlomljenega, a ukrenila sem le najnujnejše: poslala sem ga k razbitini, da jo preišče z baterijo, saj sem nujno potrebovala znak njene krvne skupine, ki je zapisana v zdravstveni izkaznici. Sama sem dekletu izmerila srčni utrip. Bila je res v kritičnem stanju. Srce ji je bilo komaj zaznavno v neenakomernih presledkih. Potem sem ji pravilno ustavila krvavitev in razkužila rano. Medtem je voznik našel potrebni dokument. Na nesreče pa je žrtev prometne nesreče imela zelo redko krvno skupino AB. Te nisva imela ne jaz ne voznik, zato ji nisva mogla nuditi prve pomoči. Tedaj sem se spomnila: predlagala sem, naj se pelje do bencinske črpalke, od tam telefonira v bolnišnico in na policijo, ter vpraša uslužbenca, katero krvno skupino ima.

Takoj se je odpravil, jaz pa sem ostala na kraju nesreče.

Ponesrečenki se je medtem srčni utrip znižal na kritično točko. Dala sem ji injekcijo, da bi se ji srce ne ustavilo, in umetno dihanje. Žal mu je bilo mladega dekleta in trdno sem sklenila, da se bom za njeno življenje vztrajno borila do konca. Čakala sem skoraj uro, da se je voznik vrnil. Istočasno sta prišla še velik rešilni avto in milica. A tedaj je srce prenehalo biti.

V eni minuti smo pripravli vse za transfuzijo. Lahko sem še upala...

Rešilni avto jo je odpeljal. Odpeljala sem se za njim, potem pa odšla domov. Dolgo nisem zatisnila oči, misli so mi venomer uhajale k dekletu...

Zjutraj sem takoj, ko sem prišla v službo, pohitela na kirurgijo. Polna upanja sem vprašala primarija za ponesrečenko.

»Živa je!« mi je dejal in stisnil roko.

VESNA KOLKA, 7. b.
OŠ I. Celjske čete

NAŠA KNJIŽNICA

Na naši šoli imamo knjižnico, kjer si lahko izposojamo knjige. Vodi jo tovarišica Jožica Janežič. Letos, ko se je začelo novo šolsko leto, knjižnica še ni poslovala, ker so jo morali najprej urediti. Po ureditvi knjižnice si jo je ogledal vsak razred posebej. Tovarišica Janežičeva nam je vse razložila. Povedala nam je, da ima vsaka omarica številke, kjer piše, za kateri razred so tam zložene knjige. Razlagala je dalje. Potem je odprla omarico v kateri so bile knjige za šesti razred. Zložene so po abecednem vrstnem redu pisateljev. Začetne črke priimkov so napisane na posebnih deščicah, ki jih je napravil tovariš hišnik. Ko smo si vse to ogledali, so si lahko tisti, ki so imeli knjižice in en dinar, že izposodili knjige. Nato pa smo lahko odšli v razred. Naša knjižnica je letos moderno opremljena in želim, da bi dobili še veliko novih knjig.

SIMON ARNŠEK, 6. b.
COŠ Fran Roš, Celje

OBISKALI SMO BEOGRAJSKE PIONIRJE

Že dolgo sem skrivala v sebi željo, da bi obiskala glavno mesto domovine. Ta želja se mi je uresničila. Na šoli sem bila izbrana, da še z nekaterimi drugimi mojimi vrstniki z letalom odpotujem v Beograd. To je bilo zame posebno doživetje.

Zgodaj zjutraj smo poleteli z mariborskega letališča. Vožnja z letalom se mi je zdela enkratna, saj smo nekaj časa imeli lep razgled nad pokrajino, kjer smo se peljali. Na letališču v Beogradu smo doživeli lep sprejem. Tu sta nas čakala dva prijazna učitelja s pobratene šole.

S tramvajem smo se odpeljali v stari del mesta, kjer stoji naša pobratena šola.

Najprej smo dobili natančen razpored, iz katerega smo razbrali, kaj vse bomo počeli te tri dni. Vsebina je bila zelo pestra in zanimiva. Prvi dan smo imeli nekakšno generalko za zbor pionirjev, ki je bil drugi dan in se je odvijal v domu pionirjev.

Naslednjega dne smo se zvečer zbrali v tem lepo urejenem domu, kjer smo imeli pionirji in mladinci svečan zbor. Lepo je bilo pogledati v polno dvorano mladine in starejših ljudi. Tu smo bili zbrani iz raznih predelov Jugoslavije.

Pričel se je svečan zbor, ki ga je vodila načelnica Zveze pionirjev Beograda. Bila je odločna, kot mora biti odločen vsak pionir v Titovi Jugoslaviji. V ozadju dvorane so bili razvršćeni prapori posameznih pionirskih odredov iz Beograda. Med praporščaki je stal tudi naš sošolec Marjan, ki je nosil pionirski prapor braslovške šole. Nas, ki smo prišli iz Slovenije, so beograjski pionirji še posebno prisrčno pozdravili. Na tem veličastnem zboru pionirjev smo drug drugemu obljubili, da bomo tudi v bodoče sodelovati ter razvijali bratstvo in enotnost. Morali bi slišati, kako enotno in odločno smo svojo obljubo ponavljali za načelnico.

Ob koncu pa je iz vseh grl prikipela pesem Jugoslavija. Zdi se mi, da je še nikdar prej nisem pela stakšnim ponosom.

MATEJA LENOŠEK, 8. a
OŠ Vlado Bagat, Braslovče

ANGLEŠKI KROŽEK

Dobili smo novo tovarišico za angleški jezik. Zbirala je prijavnice za angleški krožek. Ker mi je ta jezik zelo všeč, sem se tudi jaz prijavila. Pri krožu najprej malo poklepetamo, potem pa se dobre volje lotimo dela. Tovarišica nam prinese zanimive angleške revije. Lahko jih vzamemo tudi domov. Dobimo tudi slovarje in prevajamo tekst. Lotili smo se tudi že pripovedovanja in pisanja obnov v agnleškem jeziku. Naši skupini so se pridružili tudi mlajši učenci. Vsi radi obiskujemo ta krožek. Zato urice, ki jih preživimo skupaj, minejo, kot bi mignil. Poleg tega pa se še izpopolnjujemo v angleškem jeziku.

KARMEN BREGAR, 8. c
OŠ Primož Trubar, Laško

V GOZDU POD SMREKO

V gozdu pod
smreko,
pod listi pokrit
leži hraber
partizan.
Pionirji nismo
pozabili nanj.
Smo svečko
prižgali
in z njim
pokramljali.

RENATA KONEC, 3. r.
OŠ Stranice

PRVI NASTOP OTROŠKEGA PEVSKEGA ZBORA

Na šoli imamo tri šolske pevske zbore. Otroški pevski zbor, ki ga vodi tovarišica Janežičeva in mladinski pevski zbor, ki ga prav tako vodi tovarišica Janežičeva. Imamo še en zbor, ki pa ga ne tvorijo najboljši pevci in nastopa samo na šolskih proslavah. Vodi pa ga tovarišica Barbara Železnik. Otroški pevski zbor je imel v petek prvi nastop. Imeli smo ga v Pionirskem domu. Vodila ga je tovarišica Janežičeva. Proslava je bila posvečena 10-letnici pionirskega doma. V Pionirskem domu smo se zbrali ob štirih. Pričetek pa je bil ob petih.

Na proslavi so se zbrali ravnatelji in ravnateljice celjskih osnovnih šol. Povabljeni pa so bili tudi drugi gostje. Povabljeni so bili predstavniki pionirske organizacije Anice Černejeve in predstavniki pionirske organizacije Toneta Tomšiča. Proslavo so pozdravili učenci Pionirskega odreda Anice Černejeve, za njimi pa predstavniki pionirske organizacije Toneta Tomšiča iz Prve osnovne šole. Nadaljevali so s folkloro. Ko so odplesali, je govorila tovarišica A. Kornhauserjeva. Pripovedovala je o vojnah, lakoti in bolezni. Po njenem govoru smo bili na vrsti mi s svojimi pesmicami. Najprej smo zapeli Anka gre v šolo. Spremljal nas je tovariš s harmoniko. Druga je bila na vrsti pesem Mrak, tretja Mlad kovač konja kuje in četrta V dolinci prijetni je ljubi moj dom in Čukukrak. Odpeli smo jih. Kamen se nam je odvalil s srca. Aplavz nam je naznanil uspeh. Odšli smo z odra. Bili smo veseli, da smo lepo zapeli, obenem pa smo bili ponosni, da so ravno nas povabili na proslavo 10-letnice Pionirskega doma.

KSENIJA ULAGA, 6. b.
COŠ Fran Roš, Celje

NAŠE DELO NA ŠOLI

Na naši šoli že vrsto let delujejo razni krožki in organizacije. Najpomembnejša organizacija na šoli je mladinska organizacija, v katero smo vključeni učenci osmih razredov. V pionirsko organizacijo pa so vključeni vsi učenci od prvega do sedmega razreda. Zato je tudi ta organizacija veliko številčnejša. Pri nas deluje tudi krožek OZN. Ta krožek je čutiti povsod na šoli. Vedno pripravlja panoje, ob vseh pomembnih praznikih pa pripravi tudi proslave po zvočniku, da seznani vse učence o delu in nalogah te organizacije. Vsakih štirinajst dni pripravimo tudi šolski radio, s katerim obveščamo učence o aktualnih dogodkih po svetu in domovini. Vmes imamo tudi kotiček za uganke in glasbo, ki je nepogrešljiv del radia. To leto smo imeli šolski radio že dvakrat, in organizacija ni bila preveč dobra, zato smo se odločili, da bomo radijske oddaje posneli na kasete in jih potem samo predvajali. »Na napakah se učimo«, pravi pregovor in ta pregovor velja še danes. Noben človek ni brez napak in tudi ni organizacije, ki ne bi delala napak. Zato iz dneva v dan pridobivamo na izkušnjah in mislim, da bomo postali dobri organizatorji in da bomo tudi napake, ki smo jih delali do sedaj, odpravili.

MELITA ŠENDLINGER, 8. c.
Prva osnovna šola, Celje

ČUVAJMO SE POŽAROV

Požari so danes pogost pojav. Veliko požarov povzroči človek s svojim neodgovornim ravnanjem. Velikokrat zažiga odpadke v bližini gozda in če piha veter, se marsikdaj zgodi, da veter odnese iskre v gozd. Tako lahko nastane velik požar, ki ga je zelo težko pogasiti. Nastane pa tudi velika škoda, saj traja mnogo let, da zrastejo nova drevesa. Požare povzročajo tudi otroci s svojo igro. Igrajo se z vžigalicami in tako je zgorel že marsikateri hlev ali hiša. Zelo veliko požarov je v času, ko dolgo ni dežja. Trava je zelo suha in že odvržen cigaretni ogorek lahko povzroči požar. Naloga vseh nas je, da čuvamo naravo in vse stavbe pred požari!

NATALIJA SMEH, 3. r.
OŠ Pristava

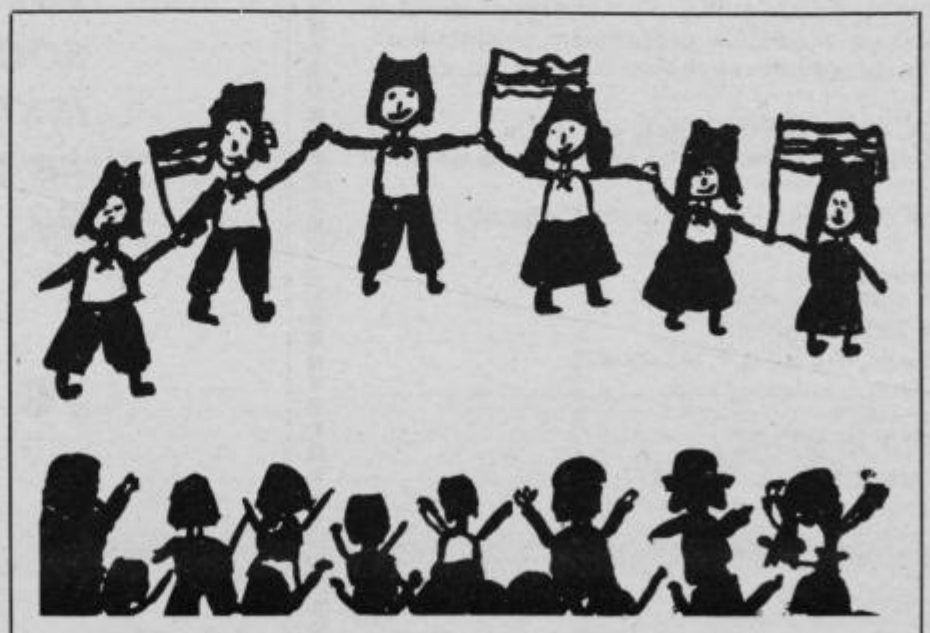

Otroci svobodne domovine – Klavdija Podpečan, 3. r., OŠ Stranice

KDOR PRIDNO VARČUJE, SI SREČO KUJE

31. oktober je svetovni dan vračevanja. Ljudje varčujejo kamorkoli prideš. Tudi otroci varčujejo. Vsi varčujemo z vodo, elektriko, papirjem in celo s hrano. Na naši šoli tudi varčujemo.

Naša hranilnica je majhna, a vendar ima veliko dela. V hranilnici dela šest učencev in ena tovarišica. Naša hranilnica ima vsak torek in četrtek velik kupček denarja. Ko smo praznovali dan varčevanja, so nas pohvalili uslužbenci hranilnice. Posebej je bil pohvaljen 3. razred. Vsak je dobil majhno darilce. 3. razred je dobil celo pikapolonico. Bili smo je zelo veseli.

Kadar je hranilnica odprta, zmeraj vložim denar. Tudi doma varčujem. Moja mamica dela na banki v Šmarju. Ko se v hranilniku nabere veliko denarja, ga odnese na banko. Ko pride zima, si kupim s privarčevanim denarjem smučarsko opremo.

OŽBEJ SOTOŠEK, 3. r.
OŠ Pristava

ŽALNA SVEČANOST NA STRANICAH

Pri vratih Fijavževe hiše je stala gospodinja Veronika in si brisala solze. Na drugi strani hiše pa je tekla žalna svečanost na grobih talcev.

Pred očmi so ji tekli dogodki tistega mrzlega zimskega februarskega jutra, ko so nemške zveri obešale nedolžne ljudi, zaradi ubitega enega nemškega človeka. Gotovo se je spominjala strahu, ko so v njeno hišo trdo vstopili nemški vojaki in si sposodili stol, da so lahko vzeli življenje stotim ljudem. Morda je videla pred seboj stol, ki je obležal v jarku po končanem zločinu, morda pa se je spomnila gozdarja Melivo iz Slov. Konjic, bežečega očeta in še drugih grozot. Iz opazovanja me je prekinila godba na pihala, ki je zaigrala žalostinko. Nato so pionirji deklamirali, pevci pa peli. Žari sta goreli in naznajali, da se še vedno spominjamo žrtev za svobodo.

METKA FIJAVŽ, 4. r.
OŠ Stranice

MOJA MAMICA PIONIRKA

Takrat, ko je bila moja mamica pionirka, je hodila nekaj časa na osnovno šolo, kjer je sedaj Pedagoška gimnazija.

Ko je bila zgrajena nova šola na Hudinji, je hodila tja. Na novi šoli so pionirji mnogo pripomogli in pomagali pri ureditvi šolskega parka. Pionirji so med sabo tekmovali, kdo bo imel več prostovoljnih ur. Pionirji so bili tako kot danes, včasih pridni, včasih nagajivi. Mamica mi je povedala, da je najlepše takrat, ko si še pionir.

NATALIJA JOŠT, 3. b.
OŠ Ivan Kovačič Efenka, Celje

IZLET NA KUM

V soboto zjutraj smo odšli na Kum pri Trbovljah, ki je visok 1219 m. Vlak je odpeljal ob 6. uri in 28 minut. Takoj, ko smo v Trbovljah odšli čez reko Savo, smo se že začeli strmo vzpenjati. Tako smo hodili štiri ure. Velikokrat smo počivali. Na vrhu je bila megla. Tudi deževati je začelo. V koči je bilo toplo. Tam smo bili eno uro. Ko smo odšli v dolino, je bila pot veliko lažja. Hodili smo približno 2 uri in 30 minut. V Trbovljah smo ujeli vlak ob 15. uri. Bili smo zelo utrujeni in mokri, hkrati pa smo bili veseli, ker je za nami tako težka pot.

ŠPELA SAJKO, 4. a
OŠ Frana Krajnca, Polule

GOSTILNA HOJNIK VABI

Prepričani smo, da znane gostilne Hojnik v Leskovcu pri Celju ni treba posebej predstavljati. Gostje, ki imajo radi dobro kapljico, predvsem pa izbrane jedi, jo že dobro poznajo. Za tiste, ki pa tam še niso bili, povejmo, da je gostilna na desni strani ceste, ki vodi v Ljubečno. In s kakšnimi jedmi vam postrežejo pri Hojniku? Z domačimi pečenicami in krvavicami ter konjskim zrezkom, če pa vnaprej naročite, boste lahko postreženi tudi z divjačino in postrvmi. Seveda pa imate tu tudi možnost, da dobro malicate. Vse jedi je skoraj nemogoče našteti. O izbiri pijač pa se boste najbolje prepričali kar na samem mestu.

GOSTILNA HOJNIK

SE PRIDRUŽUJE ČESTITKAM OB DNEVU REPUBLIKE!

NOVI tednik

NOVI TEDNIK
63000 CELJE
Trg V. kongresa 3a

Naslov izpolnite s tiskanimi črkami

NAROČILNICA

Podpisani _____

kraj _____ ulica _____ št. _____

pošta _____ naročam časopis »NOVI TEDNIK«

Začnite mi ga pošiljati dne _____

Obvezujem se, da bom redno plačeval naročnino.

V _____ dne _____ _____

podpis naročnika

Gostišče GRAČNER RADEČE

Ob dnevu republike – 29. novembru čestitamo in želimo prijetno praznovanje

Gostilna JEŽ RADEČE

čestita vsem delovnim ljudem ob DNEVU REPUBLIKE

SOZD merx CELJE

Trgovska delovna organizacija

»TEKO«

63000 Celje, Gubčeva 2

VSE ZA ZIMSKI ŠPORT IN REKREACIJO
priporoča se
ODDELEK ŠPORTNIH POTREBŠČIN
Veleblagovnica T

JOSIP JURČIČ

DOKTOR ZOBER

10

Sedaj je treba, da vi dobito drug kvartir. In sicer pojdete v grad stanovat.«

»Tja ne,« seže Lisec v besedo.

»Znam, da se vam je že enkrat odbilo, ali baš zaradi tega pojdete. Kar namreč vidva z županom nista dosegla, to dosežem jaz nekoliko laže, če niso še moje besede pozabili, kar menda ni, kakor čujem, da so še živi. Počakajte tukaj ali pak v mojo hišo nazaj idite tačas; kakor vam je ljubše; čez eno uro dobite povabilo. Jaz grem, da vam posteljem.«

»Ne trudite se gospod,« ugovarja Lisec.

»Nič ugovora;« jaz nečem, da bi vi zaradi mene kmete s polovičnim delom pustili.« To reče tako zapovedovalno, da je Lisec hotel odločno ugovarjati. Vendar prvič mu je stari čudni doktor Zober imponiral, drugič za ugovor zopet časa ni bilo, ker starec je bil že zunaj.

»Na vsak način odidem takoj danes, bogve koliko smešnih prizorov bi še imel,« misli Lisec.

Poslan je bil deček voznika iskat. Natihoma mu je pak župan zunaj na uho pošepnil, naj leže za mejo na trebuh, lice v dlani podpre in dolgo leži; kadar pa nazaj pride, naj reče, da voznika ni najti.

Tačas pak posestniki po Volčjaku zvedo, da je prišel Zobrov gospod, njih inženirja na polje dejal, da inženir odide in iz vsega dela ne bode nič. V veliki brigi se zbero pred krčmo in se živo posvetujejo. Narede se dve stranki, ena s krčmarjem na čelu je trdila: »Pustite, Zobrov doktor bode že zopet vse prav naredil,« druga je pa klela vse preklete škrice, ki so tako natančni, kajti »vrag vedi, zakaj bi ne mogla oba v Zobrovi kajži spati, če inženir že drugje neče: eden bi bil na postelji, drugemu bi se pa na tleh postlalo, par rjuh in kaj za pod zglavje se že še dobi na Volčjaku, ni hudiča.«

DEVETO POGLAVJE

Nekaj pred poldnem pridrdra voziček, Lisec, ki je bil na vrtu, meni, da je njegov voznik, in hiti skozi zadnja vrata v županovo hišo. Tam mu gospodinja županja naproti pride in pravi:

»Jezes, grajske gospe so prišle!«

»Vse tri? Pri vas? Kaj hočejo?« vpraša Lisec, čudeč se in vendar spominjajoč se besedi starega doktorja Zobra, da mu gre v grad po stanovanje; sluti, da bi bile prišle iz tega vzroka.

»Ali, zaboga, kako je vendar to mogoče?« Stopi iz veže ven. Res je stal grajski mali voziček pred krčmo, na vozičku ljubki, sedaj sicer zelo zardeli obrazek plavolase gospice Line, kateri je bila videti velika zadrega, in z vozička je bila stopila stara teta.

»Vidite, tako je prišlo, iskati vas moramo in prositi,« pravi starka v tonu, o katerem je bilo težko reči, ali je šaljiv ali resen.

»Zakaj?« pravi Lisec, ki je hotel imeti razjasnila, in obenem sname klobuk pozdravljajoč na vozu sedečo gospico. Nikdar je tu v vasi še videl ni.

»Vi morate z nami v grad. Gospa je zvedela, da ste brez stanovanja, in ponuja vam ga sedaj. Obedve sva morali iti to vabilo izročat, jaz in Lina. Ni bilo drugače. Saj veste, kako je pri nas, nagla odločitev in potem ni noben ugovor mogoč. Nanagloma in obedve me, mislite si! A povejte vendar, je li res, da nimate več stanovanja, in zakaj ne, za boga svetega? Saj pogoreli niste, hišica še stoji, videli sva jo; a ko sva tam ustavili, kazali so nama, da ste tu pri županu, zakaj vendar?«

Tako golči gospodična Senčarica in iz vsega tega je Lisec mogel vedeti, da ne ve ničesar o Zobrovem dohodu. Ni li v gradu bil? Od kod torej že prej po njem napovedano vabilo? Je li naposled res čarovnik, kakor neumni Volčjanje govore? Take misli so v hipec udarile Liscu v glavo, a ni jih izrekel, hotel je čakati in podučiti se.

»Mislil sem, da, ker me vabite na stan, znate, da je prišel stari doktor Zober, v čigar domu sem nastanjen bil, domov in me prav fino na polje vrgel, kakor se govori.«

»Dr. Zober tu! Ah!« Začudi se kakor prestrašena teta, a Lisec, bolj obrnjen k mladi Lini, govori dalje:

»Sicer pak se srčno zahvaljujem gospicama za njun prijazni trud in odlikovanje moje osebe, kakor tudi prosim milostivi gospe izročiti mojo najtoplejšo zahvalo za vljudno vabilo, a obžalujem, da ga ne bodem mogel porabljati, ker od danes v tem kraju nobenega stanovanja več ne potrebujem, odhajam namreč proč.«

»To pač ni lahko verjetno, gospod Lisec. Teta mi je pripovedovala, da se mudite tukaj še kake tedne, da imate še toliko dela. Tako ste ji sami rekli pred tremi dnevi,« govori gospica Lina, ki strahu svoje psevdotete pred imenom dr. Zobra niti ni bila opazila. Simpatični glas njen, katerega je Ivan prvič tako od blizu čul, in morda še drug čut spravil je tudi njega v nekako zadrego, posebno ker mu je resnico očitala.

»Razmere so se spremenile, gospica.«

»To vemo; ali le toliko so se spremenile, da stanovanja nimate; zato hočete oditi. Pri nas pak ga zato nečete, ker so vas mama tačas razžalili. Ali teta vam je že povedala, da so bili bolni. Ne mislite, da so zmerom taki«.

Poslednje besede so bile z nekako žalostno nevoljo rečene in Lisec je videl, kako je bilo deklici na tem, popraviti slabi vtis, ki ga je bila njena mati naredila mu, ko je prvič pri njih gostoljubja zahteval.

Proti temu se je bilo težko ustavljati, posebno tako mehkemu in dobremu človeku, kakor je bil Lisec, dasi je imel trden sklep. Torej de:

»Da me ne boste krivo sodili, pridem gotovo k vam v grad in se bodem milostivi gospe sam zahvalil ter ji razložil, da bi gotovo njeno prijazno vabilo sprejel, ki bi ne bil v meni še sklep storjen, preden sem ta častiti poziv dobil.«

»Tedaj morate precej prisesti,« hiti dekletce, »glejte, jaz sedem tu in vi imate s teto prostora dosti, doma se že še dalje zmenite, naša mama...«

»Nu, dobro, dobro!« pravi teta. »Gospod Lisec, pojdite, stopite brž, da naročiva očetu županu... vi morate iti z menoj... Potrpi, Lina, majhno...«

S temi slovi vleče stara gospodična Lisca v vežo. Tu, kamor se od voza ni videlo, prime ga za komolec in skrivnostno pravi:

»To je naredil ta Zober, ta strašni, da vas naša vabi! Nič Lini ne govorite! Ali zdaj morate iti, morate nekaj časa pri nas stanovati, lepo vas prosim, ni drugače, zavoljo nas vseh! Tiho, več vam povem, kadar bova sama; ne ustavljajte se nič, mora biti, če je prav mala sitnost za vas.«

Krčmarica pride iz kuhinje. V hitrosti, kakršne je zmožna le ženska, kadar je treba zatajiti misli, vzhičnost, veselje ali žalost ali kakršen koli izredni položaj duševnega počutja, obrne se tudi Senčarica h krčmarici in ji v isti sapi in v istem skrivnostnem tonu, ki se je pa tudi v novi rabi dobro podajal, govori:

»Kajne, mati županja? Vi tudi tako mislite. Ker imamo mi na vozu premalo prostora in se tudi ne spodobi, da bi nadeli kakor svetojurski selniki, pride popoldne naš hlapec k vam in mu boste naložili, kar ima gospod Lisec, ki bo od danes naprej pri nas v gradu stanoval in kosil in vse.«

NAGRADNO KRIŽANKO VAM POKLANJA »EMO«

DEL KNJIGE
PRIPADNIK LEVITOV
PONAVLJAL. GLAGOL
NASPROTJE POLOŽNOSTI
TRDITEV KI JO JE TREBA DOKAZATI
HRVAŠKI PISATELJ Miroslav
LANTAN
SKUPNO IME ZA JUŽNO SADJE
GRŠKO MESTO BLIZU GEVGELIJE
GRŠKA ČRKA
ZVONČK. LJANJE
EMO
STRMINA NA CESTI
PRITRDILNICA
TOBAK ZA NJUHANJE
OSTANEK PRI IZPAREVAN.
SLOVENSKI PESNIK prišt. in inv.
SKRB
GORA V SRBIJI
TOVARNA V LAŠKEM
TULEC, TOK
GIORDANO UMBERTO
EMO
KISLO KVAŠEN KRUH
EDINO JORDANS. PRISTAN.
EDWARD GIEREK
DEL EL. MOTORJA
NAČELO TAOIZMA
JUNAK IZ MAHABHAR.
ROMAN TONETA SVETINE
DLAKA IZ KONJSKEGA REPA
PREHLAD
LJUDMIL HAUPTMAN
GOETHEJEV DUH
NAČIN PRENOSA VRTENJA
J. OTOK
MORSKI VAL PO POTRESU
GERMANIJ
GOETH. MATI
MEMBRANA
POMOR
AGITACIJ. IGRA
ŽENSKO IME
OBLIKA RAZCVETA
ALŽIRSKI PRISTAN
IZDELOV. GODAL IZ CREMONE
KRALJ ŽIVALI
GRŠKI JUNAK
IGRALNA KARTA
OTOK PRI FLORIDI
AZIJSKA OPICA
TEŽKA POSODA
POZITIVNA ELEKTRODA
OBLIKA MOŠKEGA IMENA
IGRALKA MONTIEL
UBITI EGIPT. PREDSED.
ANGLEŠKO SVETLO PIVO

NAGRADNI RAZPIS

1. nagrada 300 din
2. nagrada 200 din
3. nagrada 100 din

Pri žrebu bomo upoštevali le pra ne rešitve, pošljite jih najkasneje četrtka, 3. decembra do 9. ure. Reše križanke lahko prinesete tudi osebn na vhodnih vratih je poštni nabiralni Na kuverto napišite »NAGRADN KRIŽANKA« in svoj točni naslov.

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE »MODA«

Vodoravno: PEP, KONTRA, K MAR, KAMARILA, ALITALIA, E TEM, KILOVAT, AREKA, ZAVES METRSKO, BLOK, LARISA, SA RALO, ALT, IAN, NAKLO, AKAB ARISTOKRACIJA, BAGER, STOT SOČ, ERAR, DOCA, TAS, VO ROŽA.

IZID ŽREBANJA

1. nagrado 300 din prejme Andi Č de, 63301 Petrovče

2. nagrado 200 din prejme Erne Špeh, 63330 Mozirje 258

3. nagrado 100 din prejme Zden Rojc, Strossmayerjeva 8, 62000 Ma bor

Nagrajencem iskreno čestitamo! Nagrade boste prejeli po pošti.

Zakaj je tako...

ZAKAJ SE LASTOVKE ZBEREJO NA ŽICAH?

Ko pride jesen, se lastovke pripravijo na selitev v toplejše kraje. Takrat se zberejo v jate in cvrkutajo – pogovarjajo se, kdaj in kako na pot. Žice, razpete med drogove, so kaj primeren kraj za takšne lastovičje »shode in konference«.

Vse ptice selivke odlete na svojo dolgo pot v manjših ali večjih jatah. Tako tudi lastovke, čeprav žive takrat, ko imajo mlade in čez vse poletje v parih. Naporno popotovanje med selitvijo bi se ne posrečilo, če bi šle živalce posamezno na pot. Tedaj je tudi nujno, da se mlade ptice, ki so se izlegle zadnje poletje, nauče vsega tistega, kar mora lastovka vedeti in znati. Sestanki lastovk na žicah pomenijo torej zbiranje v jate pred selitvijo. To je tudi znamenje, da se bliža jesen.

ZAKAJ ELEKTRIKA NE UBIJE PTIC NA ŽICI?

Ptica sedi ali čepi z obema nogama na eni žici. Električni tok teče sicer skozi to žico, toda ptici se nič ne zgodi, ker sta za polno delovanje toka potrebni dve žici. Če pa bi se morala ptica dotakniti obeh žic, bi jo tok ubil.

Za polno delovanje električnega toka mora obstajati tako imenovani sklenjeni električni krog. Pri navadnem (enofaznem) električnem vodu, ki je razpet med lesene drogove, sta potrebni dve žici (faza in ničla). Da zagori žarnica, se morata faza in ničla sprožiti; to dosežemo s stikalom v sobi. Električni krog pa lahko sklenemo tudi, če se z roko dotaknemo ene žice z drugo pa zemlje: v tem hipu bi nas tok ubil. Zato se potrganim električnim žicam ne smemo približati, dotikati pa se jih sploh ne smemo.

ZAKAJ PRAVIMO, DA JE GROZDJE BELO, KO JE ZELENO?

Grozdje, ki mu pravimo belo, v resnici ni belo, marveč zeleno. Toda če bi rekli, da je grozdje »zeleno«, bi vsi mislili, da grozdje še ni zrelo. Zato razločujemo belo in črno grozdje. Toda niti črno grozdje ni črno, temveč temno modro.

Če neko stvar imenujemo po barvi, večkrat uporabimo izraz, ki ne ustreza resničnemu videzu stvari. Tako pravimo lasem, ki so v resnici rumeni, da so plavi. Dekleta s takšnimi lasmi, ne kličemo z rumenolasko, pač pa ji pravimo, »plavolaska«, čeprav nima nobene zveze z modro barvo. Tako je tudi z grozdjem. Da bi lahko razločevali dve poglavitni vrsti grozdja, pravimo, da je grozdje »belo« in »črno«. Razen tega obstojita še drugi dve glavni vrsti: namizno grozdje (za jed) in vinsko grozdje (za predelavo v vino). Seveda poznamo veliko vrst grozdja.

KAJ JE MEGLA?

Megla je oblak, ki se je spustil čisto nizko in je zaplul po sami zemlji. Če smo v planinah, ko je oblačno, bomo venomer v megli, v oblaku. Megla nastane tudi zaradi izparevanja vode iz tal – zlasti v jutranjih in večernih urah, ko je izparevanje največje.

Ko poslušamo meteorološka poročila po radiu, pogosto slišimo frazo »jutranje megle po kotlinah«. Te megle se narede v zgodnjih jutranjih urah, ko sonce še ni dovolj ogrelo zraka. Najbolj pogosto je to spomladi in jeseni. Površinska voda izpareva in ta vodna para se ne more vzdigniti visoko in spremeniti v navaden oblak, kot se to zgodi poleti, temveč se zadržuje pri tleh, na zemlji. Šele ko sonce dobro greje in se temperatura vzdigne, se megla razblini.

ZAKAJ NE VIDIMO LUNE VSAKO NOČ?

Luna je ponoči zmeraj na nebu in se giblje po svoji krožnici. Lune pa ne moremo videti, ko je obrnjena proti zemlji s svojo temno, neosvetljeno stranjo. Luna je kajpak prav tako na nebu, toda mi je ne moremo videti. Lune ne vidimo tudi takrat, ko jo zakrivajo oblaki.

Luna je nebesno telo, ki nima svoje svetlobe, kot jo ima sonce. Luna sveti samo, ko je osvetljena, tj. ko prejema svetlobo od sonca. Ker se luna v svojem gibanju znajde med zemljo in soncem, ne moremo videti tistega dela – ker ni osvetljen – ki je obrnjen proti zemlji. Razen tega se v mesecu dni luna giblje tako okoli zemlje, da postopoma vzhaja vse pozneje in se pokaže na nebu šele na koncu noči. In nasprotno: luna se prikaže v samem začetku noči, pa hitro zaide, da je spet ni mogoče videti na nebu.

ljubljanska banka
Splošna banka Celje

V Ljubljanski banki obrestujemo sredstva na žiro računih po 7,5% obrestni meri. S tem smo izenačili žiro račune z ostalimi bančnimi računi, zato prenašanje s trajnimi nalogi na druge bančne račune ni več potrebno.

10

VELIKA IGRA

Piše in riše: JELKO PETERNEL

ROKOMET

»PRVOLIGAŠKI DERBI«

Velenjčanke prve brez poraza!

Rokometno prvenstvo se končuje. Rokometaši Aera so v predzadnjem kolu I. B. lige igrali doma proti Partizanu iz Bjelovarja neodločeno 22:22 (10:12). Srečanje si je ogledalo 2000 gledalcev.

Sobotna tekma je nekoliko presenetila celjski rokomet. Celjani so namreč izpustili točko v srečanju proti Partizanu iz Bjelovarja. Izpustili so točko v 51. minuti pri rezultatu 20:18, ko v napadu Božič ni dosegel s svojimi soigralci zadetek in minuto pozneje v enakem prodoru. Zato nas ne čudi izjava znanega trenerja Željka Seleša, ki nam je po srečanju povedal: **»Presrečen sem, kajti nismo pričakovali točko. Celo več, bali smo se visokega poraza, kajti ekipa Aera je odlična ekipa. Toda sedaj imamo prednost mi, kajti pomladi se nam v ekipo vrača Jurina in tudi boljši razpored imamo kot Celjani.«**

Samo srečanje je bilo izvrstno. Pokvarila sta ga le neodločna in slaba, toda ne pristranska sodnika Agoč iz Novega Sada in Lavrović iz Sombora. Njihovo sojenje pa so dobro izkoristili gostje, ki so začetno premoč Celjanov izenačili in v 33. minuti vodili celo 14:10. Pri tem je Vlado Bojovič prevzel na skrb najboljšega strelca gostov Obrana in celjska igra je prišla bolj do izraza. Vrhunec pa je dosegla v 51. minuti, ko je Medved dosegel dva zadetka, Božič povedel in pozneje bil tudi zraven pri neuspelem protinapadu, ki naj bi prinesel Aeru prednost treh zadetkov, kar bi verjetno zadostovalo za zmago, kajti do konca srečanja je bilo le devet minut.

Kljub neodločenemu rezultatu so Celjani ostali na vrhu lestvice. Toda med kandidati za prvo mesto, to je Aerom, Potisjem, Partizanom in Dervento sedaj ni nobene bistvene razlike. Vse štiri ekipe bodo štartale v spomladanskem prvenstvu z enakimi možnostmi, toda s tem, da Aero gre v goste v Bjelovar in Ado.

Strelci za Aero so bili: Anderluh 8, Božič 6, Ivezič 3, Medved in Praznik 2 in Bojovič 1. V soboto bi morali igrati Celjani v Zagrebu proti Borcu. Toda srečanje je preloženo na 11. december, ker so številni celjski rokometaši v raznih državnih reprezentancah. Bojovič bo nastopil v A reprezentanci v Budimpešti, Anderluh, Praznik, Pušnik in Kalin v mladinski reprezentanci na svetovnem prvenstvu ter trener Mišković in Tomić z B reprezentanco v Tbilisiju na turnirju Zarja Vastoka.

Jesensko prvenstvo so končali v II. zvezni rokometni ligi, kjer je največji uspeh dosegla ženska ekipa Velenja in Titovega Velenja, ki je tudi v zadnjem jesenskem kolu premagala Lokomotivo iz Vinkovcev 25:20, (13:9) in ostala neporažena s premočno prednostjo na prvem mestu.

Manj uspeha so imeli igralci Šoštanja, ki so doma izgubili prot Jadranu iz Kozine z rezultatom 26:27 (14:15). Kljub porazu pa so ostali na petem mestu z desetimi točkami.

J. KUZMA

Vlado Bojević, odlični celjski rokometaš, sicer pa po poklicu pravnik, v njemu znanem skoku na vrata gostov, bo v naslednjih dneh znova nastopil v naši državni A reprezentanci. *Foto: TONE TAVČAR*

TRIM TEAM NAJBOLJŠI

V Celju je bil V. turnir veteranov Slovenije, kjer je sodelovalo 15 ekip, zmagala pa je ekipa celjskega Trim Teama, ki je v finalu premagala Inles 16:14 (7:7). Tako je osvojila prvo mesto in pokal Stanka Toša, letos umrlega častnega člana in prejšnjega predsednika RZS.

Celjani so v polfinalu premagali Novo Gorico 11:10 ter v četrtfinalu Slovenj Gradec 11:9. Uspešna je bila tudi Minerva, ki je bila izločena šele v četrtfinalu od Slovana 11:13. Ob koncu so Grižani osvojili peto mesto, medtem ko je bil Šoštanj sedmi in ekipa Celja štirinajsta.

Uspeh celjskega Trim teama so zagotovili naslednji igralci: Presinger, ki je bil najboljši vratar turnirja in je prejel tudi spominsko majoliko Ignaca Arliča, Bojadjijevski, Peunik, Mesarec, Pečovnik, Jezernik, Metličar, T. Goršič, Povalej, Antolič, Mežnar, Dolžan, Koren in Krelj.

Najboljši strelec in igralec turnirja je bil igralec Inlesa Radič, ki je prejel spominski pokal Celjana Marjana Lubeja-Bakca. V najboljšo sedmerko turnirja pa so bili izbrani: Presinger, Povalej in Peunik iz ekipe Trim teama Celje, Radič in Jančar (Inles), Šafarič (Slovan) in Bogdanovič iz Nove Gorice

Organizacija turnirja je bila odlična.

J. K.

V SOBOTO OLIMPIJA V CELJU

V 12. kolu državnega prvenstva v hokeju na ledu so bili doseženi pričakovani rezultati. Vodeča trojka je premagala svoje nasprotnike in le na Jesenicah je prišlo do delitve točk: Kranjska gora – Crvena zvezda 6:6.

Tako je ostalo na lestvici stanje nespremenjeno. Vodijo Jeseničani 23 pred Olimpijo 21, Cinkarno iz Celja 17, Crveno zvezdo 12, Partizanom 9 točk itd.

Celjani so igrali doma proti Medveščaku. V ne najboljši igri so zmagali 9:3 (2:1, 3:2, 4:0). Šele v zadnji tretjini so igralci Cinkarne pokazali svojo pravo vrednost. Stalno so oblegali vrata Medveščaka in dosegli iz številnih priložnosti štiri zadetke.

Strelci za celjsko moštvo so bili Poljanšek 3, Žbontar 2, Filipovič, Bratec, Burnik in Vrtovšek pa po enega.

J. KUZMA

ALI TUDI LETOS SAMO DRUGI?

Le nekaj ur nas loči od letošnjega moštvenega republiškega šahovskega prvenstva Slovenije, ki se prične popoldne na Dobrnjih, na katerem bosta sodelovali tudi moštvi Žalca in Celja. Celjski šahisti, ki so že dolga leta stalni člani prve republiške lige, so na zadnjih treh prvenstvih vedno osvajali samo drugo mesto. Če smo bili prvo leto s tem uspehom zadovoljni, nikakor ne moremo biti zadovoljni z drugim mestom lani in predlani, ko so Celjani izgubili proti mnogo slabšim moštvom, kajti celo ekipa Ptuja je bila boljša od Celja za bore pol točke in je tako prišla med drugoligaše.

In kaj lahko pričakujemo letos? Verjetno ponovno boj za prvo mesto s tem, da lahko celjsko ekipo preseneti kakšna manj znana in »na papirju« pred prvenstvom nepomembna ekipa. V letošnji ligi bo namreč nastopilo od 26. novembra do 1. decembra deset ekip, in to: Celje, Žalec, Jesenice, Kovinar, Fram, Slivnica, Radenska, Kranj, Rudar iz Trbovelj ter Slovan iz Ljubljane.

Ker pa imamo v celjski ekipi kar šest mojstrskih kandidatov med člani, dva mojstrska kandidata na mladinskih ploščah in če bodo imeli Celjani okrepljeni plošči na ženskih mestih, potem bi si morali v četrtem poizkusu priboriti drugoligaški status. Ekipa Žalca pa bo dosegla uspeh, če se bo uvrstila med najboljšo peterico.

J. K.

KOŠARKARSKE VESTI

V 7. kolu II. zvezne moške košarkarske lige so Celjani (Libela) doma komaj po dveh podaljških premagali ekipo Novega Zagreba 103:102. Največ košev je dal Tovornik – 36! Po 7. kolu (Celjani imajo tekmo manj!) vodijo Celjani z 10 točkami pred Borovom in Dalvinom, ki tudi imata po deset točk. Prednost pa je kljub neodigrani tekmi na strani Celjanov.

Republiška moška liga: odigrali so 3. kolo! Comet iz Slovenskih Konjic je zmagal v Kočevju, Elektra iz Šoštanja je izgubila v Kranju, Kovinar iz Štora v Mariboru proti Braniku. Na lestvici so ekipe s celjskega območja v drugem delu: Comet je šesti, Kovinar sedmi in Elektra osma.

Republiška ženska liga: v derbiju 3. kola republiške ženske lige so igralke Libele v gosteh izgubile z Rogaško 84:62. Libela Celje: Kozelj 22, Bozovičar 6, Božil 1, Jošt, Cerjak 10, Centrih 2, Aleksič 12, Franko, Knez 2, Cencelj 7, Pibernik.

Rogaška: Pešič 6, Virant 19, Mladenović, Goričan 8, Čepelnik 12, Pirš, Mlakar, Kamenšek 4, Zupan, Dangubič 10, Oblak 5, Čujež 20.

Ženska ekipa Cometa pa je doma premagala Litijo 64:36. Najboljši strelki pri Cometu sta bili V. Pajenk in Jevšenak, ki sta dali po šestnajst košev. Na lestvici je Rogaška druga, Comet sedmi in Libela zadnja, dvanajsta.

TV – JANA BOŽIČ

ŽOGA JE OKROGLA

ŠMARTNO ZA MARIBOROM

Končan je jesenski del tekmovanja v republiški ligi. Zadnje tekme so imele tudi svoj derbi, saj sta se v Mariboru srečali vodeči ekipi – bivši član II. zvezne lige Maribor in lanski republiški privak Šmartno pri Velenju. Derbi so po sorazmerno enakovredni pa tudi na določene momente nepotrebno prostri igri obeh moštev dobili domačini, torej Mariborčani z 2:1. Strelec za Šmartno je bil Prašnikar (11 m.)! Tako so jesenski prvaki postali igralci Maribora, ki vodijo s tremi točkami prednosti pred Šmartnim, ki je na drugem mestu. Šmartno je v 13. tekmah zmagalo devetkrat, enkrat igralo neodločeno in trikrat izgubilo – gol razliko pa ima 39:13. V prvem spomladanskem kolu bodo igralci Šmartna nastopili v Kopru, ki je po jesenskem delu na zadnjem mestu. Po sedanjih tekmah sodeč sta za prvo mesto samo dva kandidata: Šmartno in Maribor. Vsak bo čakal na svoje in druge spodrsljaje. Če teh ne bo preveč, pa bo o novem republiškem prvaku odločala zadnja spomladanska tekma v Šmartnem med Šmartnim in Mariborom.

TV

NA KRATKO

PRVA ČREPAN IN GERIČOVA

V Žalcu se je končal klubski šahovski turnir za moške in ženske. Med moškimi je zmagal Črepan, pri ženskah pa Geričova.

JOŽE GROBELNIK

SINDIKALNI STRELCI V LAŠKEM

Strelska družina »Dušan Poženel« v Rečici pri Laškem je pripravilo občinsko sindikalno prvenstvo v streljanju z zračno puško, kjer je nastopilo 18 ekip oziroma v njih 75 strelcev. Rezultati: ženske ekipno – 1. PIVOVARNA LAŠKO 446 krogov, 2. PAPIRNICA RADEČE 408, 3. BOR LAŠKO 396, 4. SIS LAŠKO 368, 5. TIM LAŠKO 333 krogov itd. Posameznice: 1. ZORA LAVRINC (Bor Laško) 161 krogov, 2. MARINKA KRAFOGEL (Papirnica Radeče) 160, 3. MARINA POKLEKA (Pivovarna Laško) 159, 4. HELENA VIDEC (SIS Laško) 154, 5. VILI STARC (Pivovarna Laško) 146 krogov itd.

Moški ekipno – 1. PROMETNA SEKCIJA Zidani most 824 krogov, 2. PIVOVARNA LAŠKO 816, 3. PAPIRNICA RADEČE 770, 4. BOR LAŠKO 715, 5. TIM LAŠKO 633 krogov itd. Posamezniki: 1. ROMAN MATEK (Pivovarna Laško) 180, 2. STANE MIRTELJ (Prometna sekcija Zidani most) 175, 3. VINKO LAVRINC (Bor Laško) 173, 4. LUDVIK LAVRINC (Pivovarna Laško) 168, 5. BOJAN GRIČAR (Prometna sekcija Zidani most) 166 krogov itd.

VINKO LAVRINC

KEGLJAVKE IZENAČENE

Na 3. turnirju slovenskih ženskih kegljaških ekip v počastitev Dneva republike v Trbovljah so zmagale celjske kegljavke, ki so porušile 2478 kegljev. Ljubljana je bila druga 2438 in Konstruktor tretji 2387 kegljev.

S tem uspehom so se celjske kegljavke izenačile po točkah z Ljubljano, ki je bila najboljša na turnirju v Mariboru, medtem ko so Celjanke zmagale doma. Trenutno je vrstni red pred zadnjim nastopom v Ljubljani naslednji: Celje in Ljubljana 5, Konstruktor 8 in Rudar 12 kazenskih točk.

V Trbovljah so kegljale za Celje: Šeško 415, Gobec 412, Pečovnik 442, Ludvik 391, Lesjak 403, Bajde 415.

J. KUZMA

MREŽA IN ODBOJKA

V II. zvezni ženski ligi je Ljubno nastopilo doma in izgubilo z vodečim Koprom 1:3. Po 6 kolih so Ljubenčanke na 6. mestu med 8 ekipami – imajo dve zmagi in tri poraze ter neodigrano srečanje z Merkurjem.

V republiški moški ligi je Topolšica doma premagala ekipo F. Malgaja 3:0, Braslovče so izgubile v Mariboru proti mladi ekipi Stavbarja 3:0, medtem ko je edino zmago zabeležil Šempeter doma nad Mislinjo 3:1. Po 6 kolih vodi brez poraza Šempeter, Topolšica je četrta in Braslovče zadnje, osmo.

TV

DUŠAN KONDA NAJHITREJŠI

Tradicionalni spust na Savi za Dan republike, katerega je priredil Kajak – kanu klub »Slavija« iz Zagreba, je prinesel kajakašem »NIVOJA« iz Celja še eno pomembno zmago. Ti marljivi fantje kljub mrazu in nizkemu vodostaju vztrajno trenirajo. Temu pimerni so tudi njihovi rezultati.

Tako so v nedeljo na Savi med 60 udeleženci iz 6 klubov, predvsem Hrvatske in Slovenije, Celjani pri mladincih osvojili prvenstvo in sicer v kajaku enosedu K-1 prvi Dušanu KONDA, drugi je bil Matjaž MURGELJ in tretji Sandi JELENC.

Poudariti velja, da je Celjan Dušan KONDA – sicer mladinec – dosegel najboljši čas dneva ter kar za dobre pol minute prehitel šampiona VARGO iz Murske Sobote ter TUMARO iz Zagreba.

Kolektiv

GOSTINSKEGA PODJETJA RADEČE

Ob dnevu republike čestitamo vsem občanom in delovnim ljudem

ŠAHOVSKA NAGRADNA IGRA 23

Za najvišji šahovski naslov tekmujejo tudi šahistke in mnoge med njimi so uspešno nastopile tudi na tekmovanjih med moškimi. Vprašanje: katera izmed navedenih šahistk je sedanja svetovna prvakinja?

NONA GAPRIDANŠVILI MAJA ČIBURDANIDZE NANA ALEKSANDRIJA

Tokrat prispeva nagrade ZLATARNA Celje. Kupon iz Novega tednika izrežite in prilepite na dopisnico ter seveda obkrožite pravilni odgovor, vse skupaj pa pošljite v naše uredništvo do najkasneje 10. decembra 1981!

NAGRADNA KRIŽANKA KOVINOTEHNA

Pred vami je, dragi bralci, nagradna križanka ob dnevu republike. Pri reševanju vam skupno s pokroviteljem želimo veliko zadovoljstva in prijetno praznovanje seveda.
Žreb bo razdelil 13 nagrad, in sicer: 1. nagrada 500 din, 2. nagrada 300 din, 3. nagrada 200 din in 10 nagrad po 100 din.

Rešitve (samo KUPON) pošljite do 7. decembra 1981, na naslov: Novi tednik, Trg. V. kongresa 3 a, 63001 CELJE, s pripisom: nagradna križanka KOVINOTEHNA.

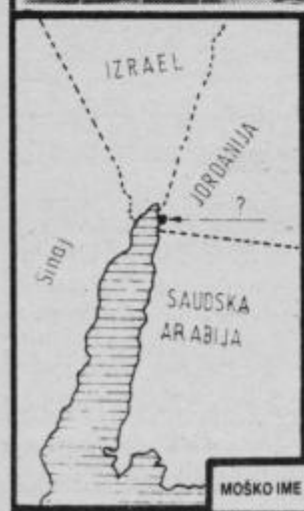

SESTAVA JEV
HRVAŠKI ZGODOV. Aleksander
FRANC. FILOZOF Ernest
TOČKA V SMERI GIBANJA SONCA
DELAVEC NA MEJI
LETNI ČAS
KDOR FRAZARI
LEPILNA SNOV
VRSTA VETRNICE
SLADKA PIJAČA
ZDRAVILNA VEŠČINA
MOŠKO IME
GLAVNO MESTO FR. DEP. SOMME
SLIKAR BOGDAN MEŠKO
ŽENSKI GLAS
FRANC. ČEPICA
STRUPENA TEKOČINA ZA BARVE
SLOVENSKA TOVARNA PIJAČ
LEPENKA
VSTOPNICA
IZRAEL. LUKA
LANTAN
KRILO LEGIJE
MAKED. KOLO
DELAVEC NA STREHI
OTROČAJI
BEOTIJEC
TONE TOMŠIČ
ŽENSKO IME
PREBIVAL. AVSTRIJSKE POKRAJINE
GLASBENA VAJA
MOŠKO IME
ČRN PREMOG
HOMERJEV EP
EVGEN JURIČ
HOMERJEV EP
USNJEN TRAK
OSEBNI ZAIMEK
OLOF JOHNSON
NEKDANJA FAŠIST. ORGANIZ.
ANGL. REKA
NEMŠKI SPOLNIK
NAPRAVA ZA POTAPLJ. V GLOBINE
FRANC. MESTO
OČE ZAKONCA
MESTO V PIEMONTU
PODOBE, PRIS-PODOBE
BELGIJSKO LETOVIŠČE
ORGANIZ. UPOR
HRV. OGRSKI KRALJ
GOZDNA ŽIRAFA
ŠPANSKA GOSPA
PROSTOR ZA PRTLJAGO
MITOLOŠKI BRODNIK
DOMAČA NIKALNICA
STARO MESTO V ZGORNJEM EGIPTU
PALICA ZA TEPEŽ
AVSTRIJSKI POLITIK
SLOVENSKI NOGOMET.
RIMSKI PESNIK
ŽENSKO IME
ZVOK
PEVKA TADIO
SIBIRSKA REKA
VOJAŠKA PRODAJAL.
SPALNI VAGON
ISMET INONÜ
kovinotehna Celje
BRANE MARIČ
ŽENSKO IME
JADRAN. OTOK
ZMAGA PRI ŠAHU
ANGL. FILOZOF George
JOKANJE
DEL. VEJA SAPNIKA
Ž. IME
PRVOTNA SOVJETSKA VARNOST. ORGANIZ.
OBLIKA MOŠKEGA IMENA
GOETHEJ. MATI
STRUPENA KAČA
OSEBNI ZAIMEK
RENIJ
PEVKA BAEZ
ZAMENJAVA STAREGA ZAKONA Z NOVIM
NAJBOLJ RAZVITO BITJE
NORVEŠKI SLOVNIČAR Ivar
kovinotehna
CELOVŠKI ŠPORTNI KLUB
ŠVICARSKO ŠPORTNO SREDIŠČE
KOVANEC
SKLADATELJ HAČATURJAN
DEVETI TON
IZLOČANJE TRDE SNOVI IZ RAZTOPINE
DEDNA OSNOVA
VRSTA ZEMLJEV.
VETRNI JOPIČ
KRPA ZA BRISANJE NOSA
PRIPRAVA ZA LOV PTIC
AMER. FILMSKA IGRALKA Patricia
GRŠKA BOGINJA LOVA
RAZČLE-NITEV
NAPOVE-DOVALEC KRALJ
GESLO FRANC. REVOLUC.
HRVAŠKI PETROL
FRANC. DRAMATIK Evgene
FRANC. JUNAKINJA ...D'ARC
GRŠKI JEZIK
TATARSKI VLADARSKI NASLOV
IGRALKA NIELSEN
AVSTRIJSKA TISKOVNA AGENCIJA
VSE V REDU
ČEŠKA PRITRDILN.
PREDPONA V TUJKAH
ELEMENT
BELI ŠPORT
FRANC. IME MESTA AALST

Vsem delovnim ljudem in občanom
ob prazniku republike
iskreno čestita kolektiv DO EMO
EMO

KOMPAS JUGOSLAVIJA
Hertz Rent a Car

CELJE IN TITOVO VELENJE

NOVI PROSTORI – CELOVITE USLUGE

NOVI PROSTORI

Celjska poslovalnica Kompas Hertz Rent-a-Car se je preselila na Titov trg 2, posluje pa vsak dan od 7.–20. ure in ob sobotah od 7.–12. ure.

Poslovalnica v Titovem Velenju pa bo na Celjski cesti odprta vsak dan od 7.–14.30 ure in od 17.–19. ure ter ob sobotah od 7.–14. ure.

Lepo urejeni novi prostori celjske poslovalnice Kompas Hertz Rent-a-Car na Titovem trgu. Tukaj vam izročijo vozilo, kakršno si izberete.

Služba izposojanja vozil pod geslom »vzemi tu – pusti tam« se je priljubila že številnim uporabnikom, saj se ponaša predvsem z udobnostjo in ekonomičnostjo. To so spoznale že tudi številne delovne organizacije, ki uporabljajo usluge Kompasove temeljne organizacije Hertz Rent-a-Car. Ker je vsak prihranek vreden vse več, poglejmo najprej te: delovnim organizacijam, ki uporabljajo rent-a-car službo, ni potrebno imeti lastne vzdrževalne službe. Da so vozila, ki jih najamejo od Kompas Hertz Rent-a-Car vedno v odličnem stanju, skrbe njihovi delavci. Sicer pa je tudi popust, kadar najamejo vozilo za dalj časa, občuten.

CELOVITA PONUDBA

Celjska in poslovalnica Kompas Hertz Rent-a-Car v Titovem Velenju nudita usluge:

- izposojanje vozil brez voznika
- izposojanje vozil z voznikom
- izposojanje počitniških prikolic
- izposojanje manjših tovornih vozil in kombijev z voznikom ali brez
- dostavo letalskih pošiljk od vrat do vrat
- **kot novost pa so s prvim oktobrom uvedli še prevoze potnikov na letališča na Brniku, v Mariboru in Zagrebu iz Celja**

Tako med delovnim časom kot izven njega delavci Kompas Hertz Rent-a-Car dostavijo vozilo kamorkoli – doplačilo je skromno. Kakršno koli vozilo vedno brezplačno rezervirajo kjerkoli v Jugoslaviji ali v 3500 mestih sveta.

Celjska in poslovalnica v Titovem Velenju nudita za enkraten ali dolgoročen najem **široko izbiro avtomobilov.** Stranke lahko vsa vozila najamejo s šoferjem ali brez. V tem primeru jim pripeljejo vozilo tako rekoč do vrat.

Za prevoz potnikov na letališča, po naročilu pa tudi z letališč na Brniku, v Mariboru in Zagrebu so se v Celju odločili zaradi sicer neurejenega dostopa do teh letališč. S temi pa so tudi zaokrožili svojo ponudbo. To uslugo je mogoče naročiti istočasno z nakupom letalske vozovnice v turistični poslovalnici Kompasa v Celju, odhod pa je izpred železniške postaje oziroma Kompas Hartz Rent-a-Car za letališče Zagreb tri ure pred poletom letala (cena za eno smer 900 din), za letališče Brnik dve uri pred poletom letala (cena 450 din) in za letališče Maribor uro in pol pred odhodom letala (cena 450 din). Za prevoz v obe smeri je cena podvojena.

Kot plačilno sredstvo sprejemajo vse **kreditne kartice,** ki so v uporabi, posredujejo pa tudi izdajo Hertzovih kreditnih kartic, s katerimi naročnik oziroma imetnik po vsej Jugoslaviji in v svetu lahko najame vozilo in to brez garancije oziroma deviznega depozita.

Posebno ugodna, zlasti za delovne organizacije, je tudi služba **»od vrat do vrat.«** V sodelovanju z JAT v najkrajšem času dostavijo nujne pošiljke v Jugoslaviji, kar je izredno dragoceno zaradi hitrosti dostave.

Zora Koren, vodja poslovalnice v Celju in Erika Zalezina, referentka. Poleg njiju dela v Celju še referent Andrej Poprijan, skupno torej trije, tako kot v Titovem Velenju.

GRADIS – TOZD GRADBENA ENOTA CELJE

IZ CELJSKEGA ŠE NA TUJE

Gradisov TOZD Gradbena enota Celje se bo poslej preko matične organizacije vključeval v dela na tujih tržiščih

Gradisovi delavci so se kot izvajalci vključili v izgradnjo nove soseske na Spodnji Hudinji v Celju. Sedaj gradijo objekt D.

Gospodarske razmere, ki so spričo želje po hitrem ekonomskem razvoju ter razvoju družbenega in osebnega standarda v preteklih letih spodbujale rast in obseg dela mnogih gradbenih organizacij, so se v zadnjem času spremenile. Poraba je omejena, sleherna naložba nič kolikokrat pretehtana. Zato je razumljivo, da so nove razmere našle svoj odsev tudi pri gradbenih podjetjih, ki nimajo več na pretek ponudb za gradnje novih objektov. Tudi Gradisova temeljna organizacija Gradbena enota Celje išče ob tem nove poti, ki bi zagotavljale dovolj dela njenim delavcem. Celjsko območje je premajhno, da bi ob znani omejitvi naložb dajalo dovolj dela vsem izvajalskim gradbenim organizacijam, zato se Gradisova temeljna organizacija odpira s ponudbami v sosednje prostore, preko služb matične organizacije pa tudi v tujino.

Kljub temu pa bodo delavci Gradisove temeljne organizacije v Celju tudi prihodnje leto gradili pomembne objekte v občinah celjskega območja. V Celju bodo skupaj z Ingradom nadaljevali izgradnjo osrednjega bolnišničnega objekta v sklopu celotne modernizacije celjske bolnišnice. To je objekt, na katerem bodo delali številni delavci in ki bo zasedal velik delež gradbene mehanizacije. V Celju bo Gradis v prihodnjem letu nadaljeval še z izgradnjo obrata Žveplene kisline v Cinkarni, pomembno delo pa bo opravil tudi pri izgradnji nove stanovanjske soseske na Spodnji Hudinji. V sklopu te novo nastajajoče soseske Gradis gradi tako imenovani objekt D, obenem pa – ko že govorimo o stanovanjski izgradnji – končuje z izgradnjo stanovanj v bloku Piano in v stolpnici ST 9 v Novi vasi.

V občini Titovo Velenje bo Gradisova temeljna organizacija, oziroma njeni delavci, nadaljevala prihodnje leto z izgradnjo objekta za Rudnik lignita, v katerem bodo kopalnice in garderobe za rudarje in druge delavce te organizacije. Obenem pa bo Gradis v Titovem Velenju prihodnje leto gradil tudi PTT center, v katerega bo prenesel izkušnje, ki si jih je pridobil z izgradnjo takšnega objekta na celjskem Golovcu. Naj omenimo še nekaj manjših objektov, ki jih bo Gradis gradil v občini Titovo Velenje. Nadaljeval bo z izgradnjo centra za SLO ter po vsej verjetnosti pričel z izgradnjo 85 stanovanj v Šaleku II (objekta E_1 in E_2) ter 40 stanovanj v stanovanjskem objektu A v Šoštanju.

Kot je bilo rečeno že v uvodu, bo Gradisova temeljna organizacija Gradbena enota Celje tudi letos kot izvajalec posegla v širši slovenski, pa tudi jugoslovanski prostor. Izkušnje iz letošnjega leta so dobre in pričajo, da se da z dobro organiziranostjo in jasnim ciljem marsikaj doseči. Celjska Gradisova enota je namreč letos gradila stanovanja stanovanjski soseski Nove Jarše v Ljubljani, pomagala pri izgradnji nove tovarne v Industriji motornih vozil v Novem mestu ter sodelovala tudi pri izgradnji industrijskega objekta za firmo Ricomak v Ribnici na Dolenjskem.

Seveda pa je nujnost, s katero računajo delavci celjskega Gradisa tudi ta, da se bodo z vsem svojim znanjem in izkušnjami preko matične organizacije vključili v gradbena dela v tujini. Zaenkrat bodo v okviru Gradisove družine gradili v Zvezni republiki Nemčiji in v Iraku, računajo pa tudi na delo v drugih državah. Pri teh delih računajo predvsem na izkušnje, ki so si jih pridobili v več kot 35 letih obstoja. Posebej tiste, ki so povezane z izgradnjo industrijskih objektov doma in na tujem in ki so Gradisu omogočile, da je razvil vrsto tipov montažnih dvoranskih zgradb. Takó montažno dvoransko zgradbo GH 1, GH 2, GH 3, GH 4 in GH 5. Po tipu GH 3 je Gradisova temeljna organizacija Gradbena enota Celje pred leti že zgradila Aerovo skladišče gotovih izdelkov v Celju.

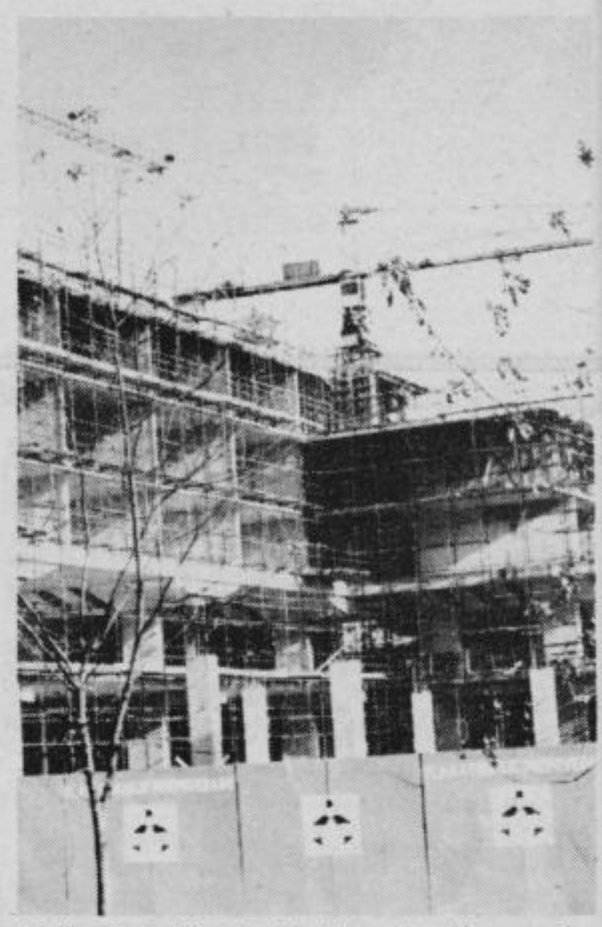

Tudi prihodnje leto bo Gradisova temeljna organizacija Gradbena enota Celje skupaj z Ingradom nadaljevala z izgradnjo osrednjega objekta pri modernizaciji celjske bolnišnice.

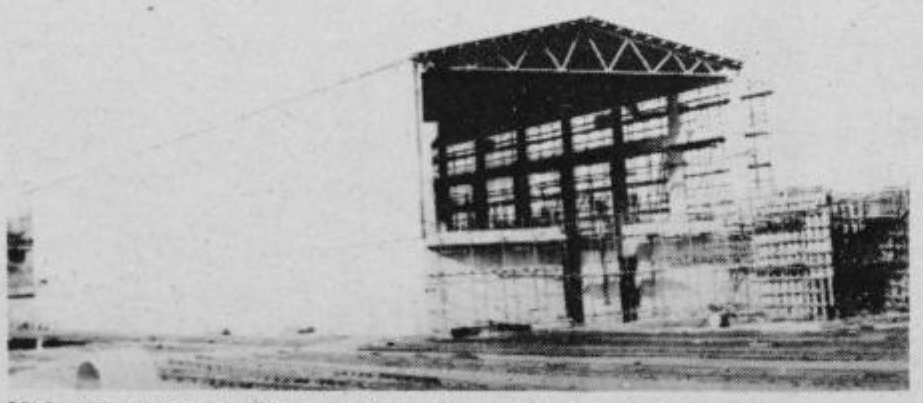

Med večjimi objekti, ki jih gradijo Gradisovi delavci v Celju, je tudi nova tovarna žveplene kisline v celjski Cinkarni.

Gradis je kot izvajalec znan tudi pri gradnji montažnih železobetonskih hal. Eno tako je postavil tudi v Celju. To je Aerovo skladišče gotovih izdelkov.

STC SKLADIŠČNO TRANSPORTNI CENTER CELJE

KOT PAJKOVA MREŽA SKRBNO STKANE POTI

Kolektiv Skladiščno transportnega centra Celje je v zadnjih letih doživel velik razvojni skok, na katerega je lahko upravičeno ponosen. Lani so pri Skladiščno transportnemu centru zaključili nekatere pomembne investicije. Iskanje vedno novih poti, ne samo navzven, tudi znotraj kolektiva, vodijo predvsem k boljšemu gospodarskemu obnašanju, varčevanju s stroški in predvsem k boljšemu delu, pa tudi k izboljšavam. Vsaka, še tako drobna nova zamisel veliko pomeni, saj prinese izredno velike prihranke in večji dohodek

Skladiščenje blaga je ena izmed dejavnosti v stalnem procesu pretoka blaga od oskrbovalcev z materiali, do njihovih predelovalcev in potrošnikov dobrin. Pri Skladiščno transportnem centru Celju zbirajo vse vrste blaga zato, da bi ga razpečevali in ne več shranjevali. Svojim porabnikom nudijo kompletne storitve od tranzitnega prometa, do carinarjenja, pregleda blaga, embaliranja in paletiziranja ter dostave.

Ob skrbno načrtovanem delu in razvojnih možnostih pa v tej delovni organizaciji ne pozabljajo na izobraževanje, oziroma vlaganje v ustrezen kader in kljub gigantskemu delu in razpredeni mreži na vse konce, ne pozabljajo na prijetno lastno delovno okolje.

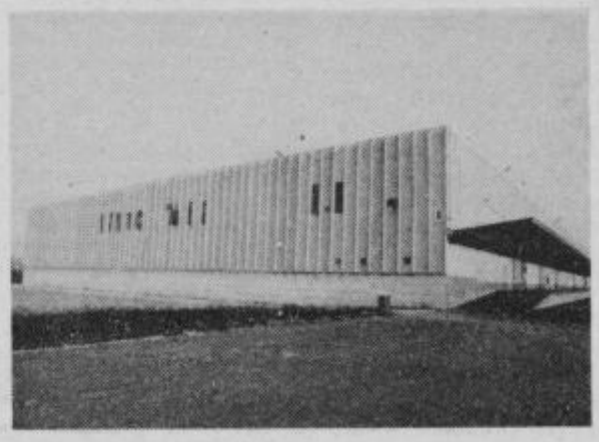

KOLEKTIV SKLADIŠČNO TRANSPORTNEGA CENTRA CELJE ISKRENO ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM IN OBČANOM TER PORABNIKOM NJIHOVIH STORITEV OB 29. NOVEMBRU, DNEVU REPUBLIKE

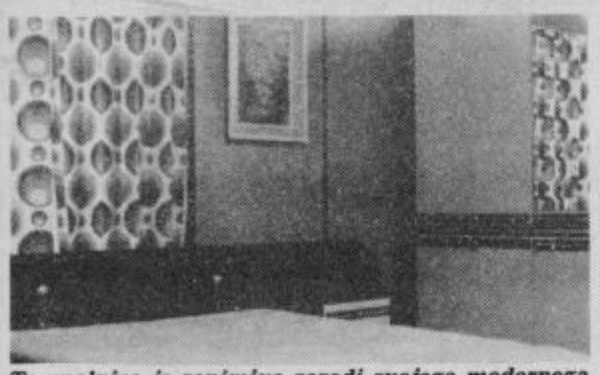

Ta spalnica je zanimiva zaradi svojega modernega videza, praktične uporabnosti in kakovosti. Primerna pa je še zlasti za tiste, ki so mladi po srcu.

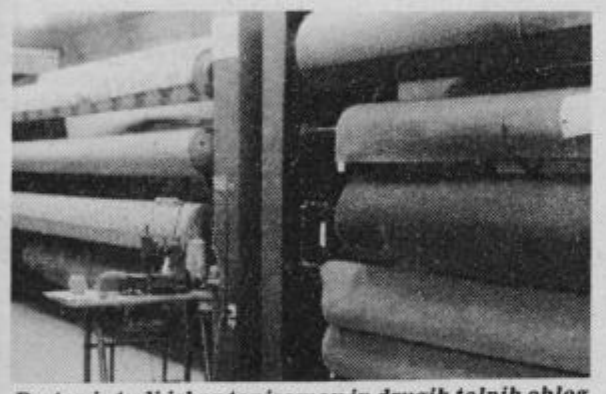

Pester je tudi izbor tapisomov in drugih talnih oblog, ki vam jih režejo tudi po meri.

SLOVENIJALES CELJE

SPREHOD V PRODAJALNI V ZIDANŠKOVI ULICI

Kdor gradi ali opremlja stanovanje, ta ve, da se je obisk v Slovenijalesu še vedno izplačal. Tokrat smo napravili kratek sprehod v prodajalni pohištva v Zidanškovi ulici v Celju. Znova smo se lahko prepričali, da je prodajalna bogato založena in da lahko tu zadovoljijo okus slehernega kupca. Prodajni program je izredno pester in če k temu dodamo še možnost nakupa pohištva na kredit, prevoz pohištva na dom, razna znižanja nekaterih izdelkov, prijaznost prodajalcev, ki so vam pripravljeni tudi strokovno svetovati ter njihova prizadevanja za to, da bi pohištvo kar najhitreje dobavili, potem ni nobenega dvoma več, da se v Zidanškovi ulici v Celju zares izplača kupovati. Dobro so založeni z dnevnimi sobami, spalnicami, otroškimi sobami, kuhinjami in jedilnicami, pa še bi lahko naštevali. Pa ne le to: tu lahko dobite tudi ostalo opremo, ki je za opremljanje stanovanj prav tako potrebna.

SLOVENIJALES ČESTITA BRALCEM ZA DAN REPUBLIKE!

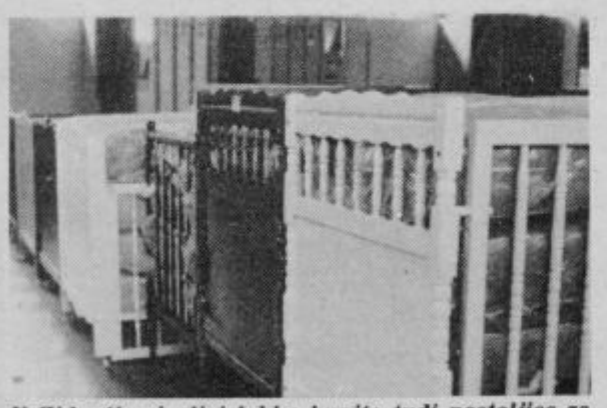

V Zidanškovi ulici lahko kupite tudi posteljice za vaše najmlajše.

Sodobna in topla dnevna soba? Tudi to je mogoče dobiti!

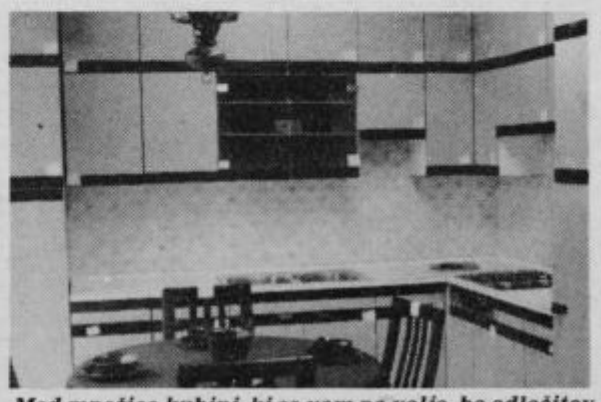

Med množico kuhinj, ki so vam na voljo, bo odločitev prav gotovo težka.

KONFEKCIJA KORA RADEČE

VSE ZA NAŠEGA MALČKA, CICIBANA, ŠOLARJA

»Proizvajati in prodajati to, kar želi potrošnik« je vodilo delovne organizacije »Kora« iz Radeč.

Stotriinsedemdesetčlanski kolektiv Konfekcije Kora beleži letos šestnajsto leto obstoja. Od raznovrstnih konfekcijskih izdelkov na začetku se je do danes izoblikoval proizvodni program izključno samo otroške konfekcije.

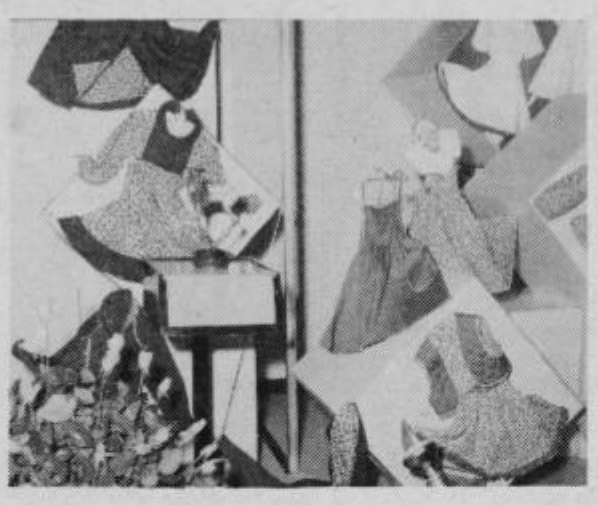

Korina otroška oblačila so sezonsko blago, ki je vezano na dve sezoni: pomlad–poletje in jesen–zima. Dvakrat na leto izdelujejo obširno kolekcijo, v kateri so novosti in spremembe prirejene zahtevam tržišča. Poleg teh kolekcij pa v Kori dopolnjujejo svoj program še z dodatnimi izdelki, ki so v danem trenutku iskani. Ni treba posebej poudariti, da je za to nujna večja elastičnost in nenehna budnost na področju kreacije, priprave, nabave, proizvodnje in prodaje.

Pri pripravi izdelkov za prodajo se Korini delavci trudijo, da bi potrošniku ponudili izdelek po kar najbolj dostopnih cenah. Posebno skrb posvečajo izboru primerne tkanine, ki po izgledu, uporabnosti in po ceni kar najbolj odgovarja oblačilom za doraščajoči mladi svet.

Vse do danes so se v Kori pri nabavi metrskega blaga oskrbovali le pri domačih dobaviteljih. Tako nameravajo tudi v bodoče, saj gre naša tekstilna industrija v korak z modo in kakovostjo. Izdelki Konfekcije Kora so našli pot do kupcev v velikem delu Jugoslavije. Ob sicer skromnem številu Korinih trgovskih predstavnikov so zastopani skoraj v vseh večjih trgovskih hišah, dostikrat pa prisluhnejo tudi drobnim potrebam šol, ko želijo enotno obleči svoje pevske zbore oziroma skupine.

V prehojenem obdobju od leta 1965 se je kolektiv zavedal, da bo uspešen le, če bo imel potrebne strokovnjake. In tako danes zaposluje delavce z visoko in višjo strokovno izobrazbo, devet s srednjo, vsi ostali delavci pa imajo kvalifikacijo, od teh kar 13 visoko.

KONFEKCIJA KORA RADEČE ČESTITA VSEM KUPCEM IN POSLOVNIM PARTNERJEM TER VSEM OBČANOM IN DELOVNIM LJUDEM OB PRAZNIKU REPUBLIKE!

INDUSTRIJA GRADBENEGA MATERIALA
GRADNJA ŽALEC

schiedel odprti kamin ANTIKA

Schiedel odprti kamin tip ANTIKA je nov izdelek na našem tržišču.

Moderna centralna kurjava nam ogreba prostore z vso tehnično popolnostjo, ki je odprti kamin ne more nadomestiti, kljub temu pa je odprti kamin s svojo tisočletno tradicijo pri nas vedno bolj iskan. Čar odprtega kamina je bil vedno v njegovem zunanjem izgledu. Stari oblikovalci so videli svojo glavno nalogo v tem, da so zunanjost kamina oblikovali s tako umetniško dovršenostjo, da je dajala kaminu osrednje mesto v urejenem družinskem okolju. Suhoparna tehnična popolnost pri sodobnih gradnjah stanovanj še bolj podžiga naše želje po estetskem okolju. Odprti kamin omogoča s svojo široko paleto oblik in materialov doživljanje lepote odprtega ognja, kar pri centralni kurjavi najbolj pogrešamo.
Dopolnjevanje centralne kurjave z odprtim kaminom nam pomaga ustvariti tako atmosfero in ugodje, ki si ga želimo primerno vremenu in času.

Tehnični podatki

TIP	II	III
Prostornina prostora v m³	do 90	do 120
Velikost ognjišča v cm²	70/50	90/70
Profil dimnika v cm H=4,5 m	20	25
Profil dimnika v cm 3 m<H<4,5 m	25	30
Dovod svežega zraka v cm²	240	360
Odprtina na oblogi kamina za dovod zraka v prostor na bočnih straneh cm²	120	180
Teža kamina v kg	420	630

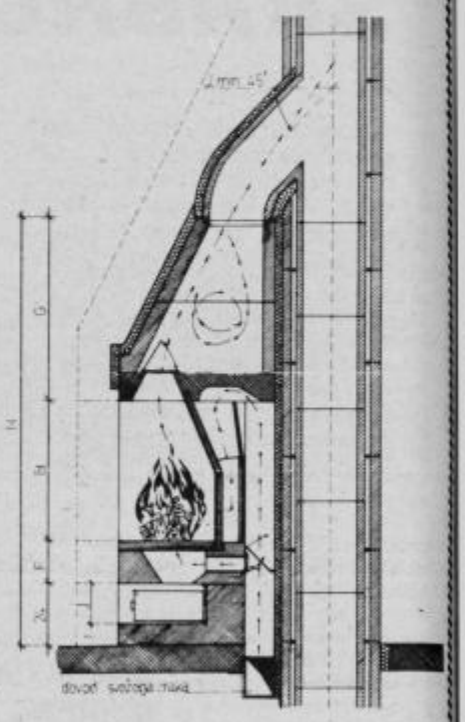

Industrija gradbenega materiala GRADNJA ŽALEC
UPRAVA ŽALEC
telefoni: (063) 710-740, 710-741, 710-719, 710-773
telex: 33533 YU – SIGRAD
PROIZVODNJA, PRODAJA IN TEHNIČNE INFORMACIJE
Latkova vas pri Preboldu
telefoni: (063) 722-027, 722-078, 722-089, 722-151, 722-144

PREVOZNIŠTVO CELJE

VOZNI PARK DOLG 1250 METROV

Delovna organizacija PREVOZNIŠTVO CELJE ima svoje prostore v Trnovljah pri Celju. Je enovita delovna organizacija, ki trenutno zaposluje 238 delavcev, od tega je velika večina voznikov – 143! Gre za sorazmerno mlad kolektiv, saj je poprečna starost 33 let! V PREVOZNIŠTVU imajo 125 kamionov in 42 prikolic! Če bi vse to postavil v vrsto, bi bila le-ta dolga 1250 metrov!

V letošnjem letu predvidevajo prevoz na razdalji preko deset milijonov kilometrov! Pri tem bodo opravili preko 63 milijonov tonskih kilometrov in prepeljali okoli 450 tisoč ton blaga!

Poprečna pot blaga se glede na spremenjeno politiko v prometu suče na razdalji okoli 200 kilometrov. Ta se torej zmanjšuje. Vozni park imajo tako prilagojen, da lahko vozijo vse vrste tovorov: od kosovnih delov do takoi menovanih razsutih tovorov (npr. pšenica, ječmen itd.)! Usposobljeni so tudi za prevoz najtežjih gradbenih elementov ter se zaradi tega v zadnjem času vse bolj vključujejo v sodelovanje z gradbenima podjetjema Ingrad in Vegrad.

PREVOZNIŠTVO Celje ni cenjeno samo zaradi dobrega voznega parka, temveč tudi zaradi dobrih šoferjev, ki svoje delo opravljajo z visoko kvaliteto.

Prevoze opravljajo izključno doma, torej na različnih relacijah po Jugoslaviji. Prisotni so v vseh republikah in pokrajinah. Za hitrejše opravljanje zahtevnega dela imajo svoja predstavništva tudi v Zagrebu, Osijeku in Beogradu. Tako skrbijo za večjo izkoriščenost vozil!

V ostalih krajih, kjer nimajo svojih predstavništev, pa se zaradi boljšega dela in vzdrževanja povezujejo s tamkajšnjimi podobnimi delovnimi organizacijami, kot je PREVOZNIŠTVO. To sodelovanje so poglobili tudi na tehnično področje: tako popravljajo avtomobile v delavnicah podjetij, kjer se ustavijo, drugi pa to opravljajo v Celju, če pride do okvare.

So ena redkih tovrstnih delovnih organizacij, ki imajo v svojih vrstah tudi dve poklicni voznici!

Prihodnje leto? Ko so snovali srednjeročni program 1981–85, so že v njem predvideli gospodarske težave, katerim se je treba na realnih temeljih prilagajati! Predvideli so počasnejšo rast njihovega delovanja. Dokaz, da je to pravilna orientacija, so pokazali že letošnji rezultati, ki so ugodni.

Vse bolj želijo v svojem avtoparku imeti samo domača vozila od TAMA do FAPA. To bi olajšalo delo v tehnični delavnici in pri zagotavljanju rezervnih delov. Stremijo torej za tipizacijo voznega parka, kar bi vse skupaj pocenilo. Žal pa so problemi z nabavo težkih avtomobilov domače proizvodnje.

V PREVOZNIŠTVU se zaradi specifičnosti njihovega dela izredno trudijo, da bi čimbolje izboljšali delovne pogoje svojih šoferjev, jih bolje informirali o delu in poslovanju, skratka poskrbeli za resnično ugodnost v danih pogojih in možnostih!

MED 143. VOZNIKI V PREVOZNIŠTVU SO TUDI:

Ignac Dolar, rojen 5. avgusta 1921 v Šoštanju, stanuje v Celju, Tkalska 5, udeleženec NOB od 1944. Zaposlen kot voznik od leta 1942, po osvoboditvi pri »Potrošniški zadrugi« Celje, »Gozdno gospodarstvo« Celje in od leta 1957 pri DO »Prevozništvo-Celje« Celje. Do sedaj ni imel karambola, v času svojega vozniškega staža je prevozil okoli 2 milijona km. V NOB je bil odlikovan z redom za narodne zasluge. V letu 1982 pa mu poteče delovna doba in se bo upokojil.

Ljubo Kencijan, rojen 29. maja 1922 v Prevaljah, stanuje Na zelenici 10 v Celju, zaposlen kot voznik motornih vozil od leta 1948 pri OZZ Celje, »Viator« Slovenj Gradec, od leta 1964 pa pri DO »Prevozništvo-Celje« Celje. Do sedaj ni imel karambola, za svoje vestno delo pa je prejel priznanje »vzorni voznik«. V svojem vozniškem stažu je prevozil okoli 2 milijona km.

Omenjena voznika opravljata z voziloma Mercedes 1213 in sta med svojimi stanovskimi tovariši znana kot dobra in vzorna voznika.

Ivan Krobat, rojen 17. avgusta 1930, na Vranskem, stanuje Babno 35, zaposlen kot voznik motornih vozil od leta 1953 pri OZZ Celje, »Avtousluge« Celje in od leta 1962 v DO »Prevozništvo-Celje« Celje. Upravlja s težjim tovornim motornim vozilom vlačilcem znamke RABA 853. Do sedaj brez karambola, za svoje vestno delo je prejel plaketo »vzorni voznik«. V času svojega vozniškega staža pa je prevozil okoli 2,5 milijona km.

TEMELJNO SODIŠČE V CELJU

IZREKLI POGOJNO KAZEN

Na ponovni razpravi so obtoženca spoznali za kriva

Prejšnji teden so na celjskem Temeljnem sodišču obsodili udeležence takoimenovane »stanovanjske afere«, 40-letnega Antona Stoparja in 45-letnega Dimitrija Pipana. Tričlanski senat je Stoparju dosodil leto in šest mesecev zapora, pogojno za dve leti, Pipanu pa osem mesecev zapora, pogojno za dve leti.

Obrožnica je Stoparja bremenila, da je kot sekretar in kasneje kot v.d. direktorja Samoupravne stanovanjske skupnosti zlorabil položaj in odobril več kot 180.000 dinarjev za obnovo Pipanovega stanovanja v Cankarjevi ulici v Celju, enosobno stanovanje Pipanovi materi, Idi Pipan in odobril nekaj neupravičenih zamenjav štirisobnih stanovanj iz solidarnostnega sklada. Pipan je bil obtožen, da je Stoparja napeljal k prvim dvem kaznivim dejanjem.

Lani decembra je celjsko sodišče izreklo obema oprostilno sodbo, po pritožbi tožilca in nekaterih novih dokaznih predlogih pa je Višje sodišče sodbo razveljavilo in jo vrnilo v ponovno razsojanje prvostopenjskemu sodišču.

Na zadnji obravnavi, ki je bila prejšnjo sredo v Celju, je tožilec v sklepni besedi menil, da je dejanje obema obtožencema dokazano. Stopar po tožilčevem mnenju ni imel nobenega pooblastila, da bi samovoljno odločal, komu in v kakšni višini se bo opravila revitalizacija. Če sredstva za revitalizacijo niso bila porabljena, bi jih lahko prenesli v naslednjo leto, saj je – kot je povedal tajnik krajevne skupnosti Center – še precej stanovanj v središču mesta potrebnih obnove.

Stoparjev zagovornik je vztrajal pri zagovoru s prejšnjih obravnav. Pri tem je ponovno opozoril, da je po kazanskem zakoniku mogoče očitana kazniva dejanja storiti le z naklepom.

Glede neupravičene dodelitve štirisobnih solidarnostnih stanovanj je menil, da Stopar pri tem ni kriv. Vsi (tisti, ki so se v štirisobna stanovanja vselili) so pravočasno poslali vloge, ki jih je Stopar potem podpisal, vendar šele po prejšnjem zagotovilu takratnega referenta za delitev solidarnostnih stanovanj Draga Bračuna, da za omenjena stanovanja ni drugih upravičencev oziroma kandidatov.

Pipanov zagovornik je menil, da je obtožnica pomanjkljiva in v nekaterih točkah protislovna, trdil pa je tudi, da tako Pipan kot Stopar nista kriva.

Sodišče je oba obtoženca spoznalo za kriva in obsodilo Stoparja na leto in šest mesecev zapora, pogojno na dve leti. V obrazložitvi sodbe so sodniki menili, da je Stopar prestopil meje svojih pravic, ko je sam odobril sredstva za revitalizacijio Pipanovega stanovanja, zakaj take odobritve so bile v pristojnosti zbora delavcev. Prav tako je neupravičeno in sam izdal odločbo o dodelitvi stanovanja Idi Pipan v Vojniku. Za take odločbe je bila pristojna posebna komisija, prav tako pa Pipanova ni bila na prednostni listi in je stanovanje dobila neobičajno hitro (v štirinajstih dneh). Pravice drugih je kršil že s tem, ko je prestopil meje svojih pravic, je sodbo utemeljilo sodišče.

Prav tako je tri štirisobna solidarnostna stanovanja dodelil neupravičenim osebam, čeprav ta stanovanja niso bila prej ponujena upravičencem s prednostne liste. S sredstvi, porabljenimi za nakup teh stanovanj bi lahko rešili več stanovanjskih težav solidarnostnih upravičencev, kot pa so dejansko.

V kazenskem zakoniku SRS je za taka dejanja predpisana zaporna kazen, vendar pa so sodniki menili, da bo tudi pogojna kazen dosegla svoj namen. Stoparju tudi niso izrekli varstvenega ukrepa prepovedi razpolaganja z družbenim premoženjem, ki ga je predlagal tožilec.

Pri izreku kazni je sodišče upoštevalo tudi nekatere olajševalne okoliščine, predvsem to, da si je sicer Stopar pri svojem delu precej prizadeval in je zaradi kadrovskih težav na Samoupravni stanovanjski skupnosti opravljal tudi dela, ki niso sodila v njegov delokrog.

Dimitrij Pipan je bil obsojen na osem mesecev zapora, pogojno na dve leti zaradi napeljevanja Stoparja, da je dodelil stanovanje njegovi materi Idi Pipan. Da je Pipanova tako hitro dobila stanovanje v Vojniku, je nedvomno pripomogel razgovor med obema obtožencema (ki ga oba priznavata), je menilo sodišče v obrazložitvi sodbe. Pipan je namreč prosil Stoparja, da razreši materin stanovanjski problem. Glede napeljevanja, da naj bi mu Stopar odobril sredstva za revitalizacijo stanovanja v Cankarjevi ulici, je sodišče menilo, da ni dovolj dokazov.

SREČKO ŠROT

PRILOŽNOST DELA TATU

USPAVANA SAMOZAŠČITA

Pomanjkljiv sistem kontrole

Preiskava proti 26-letnemu žerjavovodji v štorski Tovarni traktorjev Božu Panteliću je še v teku. Preiskovalci v ovadbi sicer navajajo, da je s tatvinami oškodoval svojo delovno organizacijo za 19.200 dinarjev, med dosedanjim tokom preiskave pa se je izkazalo, da je Pantelić nakradel za več kot 250.000 dinarjev, predvsem delov za traktorje. Pri tatinskih podvigih je imel nekaj pomočnikov (kar je sprva preiskovalcem celjske Uprave za notranje zadeve zanikal), kradli pa so še nekateri drugi delavci v štorski Tovarni traktorjev.

Čeprav ne gre zmanjševati teže dejanj osumljencev, pa ima pri tem precej »zaslug« tudi družbena samozaščita v Tovarni traktorjev. Kot se je izkazalo, čuvajsko-vratarska služba ni delala tako kot bi morala, samoupravna delavska kontrola ni bila dovolj prisotna, odpovedali pa so tudi drugi sestavni deli družbene samozaščite.

Osumljenci so nosili iz tovarne tudi velike traktorske gume in verjetno so si morali takrat varnostniki pa tudi drugi delavci krepko zatisniti eno oko, če že ne kar oba.

Pomanjkljiv je bil tudi sistem kontrole, ki bi lahko omogočil, da bi tatove pravočasno odkrili in jim stopili na prste. Tako so imeli v tovarni slabo evidenco in tudi notranji nadzor in ni bilo mogoče ugotoviti kdaj in kje so med delovnim procesom izginili določeni deli za traktorje. Sistem nadzora je pravzaprav kar vabil k tatvinam.

Preiskovalci s celjske Uprave za notranje zadeve menijo, da gre dobršen del izgub v Tovarni traktorjev (s katerimi se tu že nekaj časa otepajo) tudi na rovaš tatvin. Omeniti je potrebno, da so v štorski železarni že prej odkrili nekaj tatvin in da je verjetno nekaj ostalo še neodkritih.

Sicer pa učinkovitost nadzora v Tovarni traktorjev najbolje ilustrira podatek: ko so miličniki pred časom ponoči obiskali nekaj delovnih organizacij in preizkusili čuvajsko službo, so med drugim našli v Štorah nočnega čuvaja, ki si je med delovnim časom privoščil sladko spanje.

S. ŠROT

PROMETNE NESREČE

PREHITEVANJE OB POLNI ČRTI

Na »Straniškem klancu« je na delu cestišča, ki je označen z neprekinjeno črto, prehiteval voznik osebnega avtomobila ZDENKO KOS, 22, iz Stenice pri Vitanju. Nasproti je pripeljal z osebnim avtomobilom PETER POŽAR, 36, iz Maribora, ki trčenje ni uspel preprečiti in tako sta vozili čelno trčili. Voznik Kos in njegova sopotnica sta se težje poškodovala in so ju prepeljali v Celjsko bolnišnico, škode na vozilih je za 80.000 dinarjev.

NEIZKUŠENA VOZNICA

Iz Titovega Velenja proti Arji vasi je vozila z osebnim avtomobilom TANJA PLAHUTA, 21, iz Celja. Ko je pripeljala v Pirešico, je najverjetneje zaradi neizkušenosti zapeljala z desnimi kolesi na desno bankino, od tam v levo in je trčila v betonski propust. Voznica se je težje poškodovala, škode pa je za 20.000 dinarjev.

PEŠAKINJA NA SREDINI CESTIŠČA

Iz smeri Celja je pripeljal na Lopato voznik osebnega avtomobila MARJAN ŽOLNIR, 36, iz Celja in približno 15 m pred viaduktom opazil na sredi cestišča pešakinjo AMALIJO PINTER, 72, iz Lopate. Da bi preprečil nesrečo, je Žolnir zapeljal v levo, vendar pešakinjo kljub temu zadel in zbil, pri čemer se je le-ta težje poškodovala.

ZAVIJANJE NA ČRPALKO

Proti bencinski črpalki v Ljubiji je zavijal v levo voznik osebnega svtomobila VLADIMIR POLJANŠEK, 27, iz Podveže v trenutku, ko se je nasproti pripeljal z motorjem PETER VODOVNIK, 38, iz Lepe Njive. Prišlo je do trčenja, pri katerem je Vodovnik padel in se težje poškodoval.

NEZNANI VOZNIK

Na ravnem delu cestišča v Hotemežu pri Radečah je voznik osebnega avtomobila JOŽE KRAJNC, 26, iz Radeč iz neznanega vzroka nenadoma zapeljal v desno v obcestni jarek in s sprednjim delom vozila trčil v rob betonskega obcestnega kanala. Voznik Krajnc se je pri tem težje poškodoval.

STE ŽE PODALJŠALI VELJAVNOST PROMETNEGA DOVOLJENJA

NOVA POTA MEDICINSKIH RAZISKAV

Piše: Doc. dr. mgr. Janez Kraševec

Ena od znanstvenoraziskovalnih poti je proučevanje levkemije. Kot smo že pisali, je perspektiva za življenje pri tej obliki bolezni skokovito naraščala. Oglejmo si to problematiko iz današnjega zornega kota in pot, ki jo morajo raziskovalci prehoditi še v bodočnosti. Pri pojmu levkemije ločimo štiri glavne oblike; akutno in kronično mieloično ter akutno in kronično limfatično levkemijo. Seveda, je mnogo prehodnih in mešanih oblik, kar nam omogoča ločevati ravno nova medicinska tehnologija, s pomočjo različnih protiteles, antigenov na celični površini levkemičnih celic in celic kostne sredice. Gre za moderne imunološke metode. Za tovrstna določevanja in diferenciacijo rabimo poskusne laboratorijske živali. Injiciramo raziskovane levkemične celice in živali stvorijo maksimalno množino protiteles, takrat pa odvzamemo vranico. Celice te pomešamo z že določeno obliko mielomskih, bolanih celic ter s pomočjo tvorbe imunospecifičnih protiteles določamo obliko obolenja. To na kratko. Poleg imunoloških pa obstoje še mnoge druge metode razlikovanja bolanih levkemičnih celic. Sem spadajo npr. citokemične preiskave enzimov, razne metode barvanja tkiv in celic, pa celo hromosomske in genske preiskave. Slednje so pri specifičnih anomalijah kar pomembne. Vse te metode, katerih nekatere so še v fazi razvoja niso samo za to, da bi precizirale levkemične celice, temveč tudi zaradi medsebojne odvisnosti kliničnih opažanj, ocenjevanja prognoze bolezni, načrtovanja zdravljenja in seveda uspešnosti le-tega. Ena od resnic je tudi, da ravno pri levkemiji igrajo veliko vlogo virusi. To so dokazali na živalskih, poskusih, tja do opičjih. Ti tako imenovani retrovirusi pripravijo prisotno ribonukleinsko kislino. Ta je namreč vgrajena v celične hromosome, omogoča genetska prenašanja in ob določenih vzrokih maligno preoblikovanje virulence. Tako je raziskovalec A. Karpas v svojih laboratorijih v Cambridgeu v zadnjem desetletju vzgojil cele vrste celic, ki izhajajo iz krvi in kostnega mozga levkemikov. V levkemičnih celicah so našli tudi virusne delce. Raziskave gredo v smeri, da bi našli biološke, kemične in fizikalne lastnosti novih virusov, protitelesa nasproti strukturnim antigenom le-teh in izdelati dovalj velike množine protivirusnega antigena za klinično imunološke in terapevtske poskuse.

Naslednji pričakovani korak napredka je v citotoksični terapiji. Opisal sem, da se je število preživelih otrok z akutno levkemijo v zadnjem desetletju povzpelo iz 20 na 50 odstotkov. Ta učinek je zasluga odkritja uspešnih preparatov in kombinacij zdravljenja. Skratka, tudi odkritje strategije obsevalne tehnike in pa Methotrexata in sistematskega dajanja ima svoje uspehe. Ta odkritja bodo zagotovo tudi v nadaljnje imela svojo razvojno pot. Terapevtski programi pa uporabljajo še druge preparate kot Daunorubicin, Cytosinarabinosid, 6-Thioguanin itd. v intervalnih terapevtskih seansah. Zato tudi uspešnost remisij v 60, v določenih specializiranih centrih celo v 80 odstotkih. Računamo lahko s 15 do 20 odstotki trajno uspešno zdravljenih. Strokovnjaki trde, da je danes položaj akutne mieloične levkemije pri odraslih soroden stanju pri otrocih z akutno limfoblastično levkemijo pred desetimi leti. Ni nerealno, da bo z nadaljnjimi koraki v bodočnosti kemoterapije možno v prihajajočem desetletju doseči uspešnost preživetja v 50 odstotkih obolenj. Nekaj o transplantacijah kostnega mozga (sredice) pri levkemiji. Pred dvajsetimi leti je bila akutna levkemija skoro brezuspešno zdravljena. Začeli pa so z obsevanji celega telesa in s transplantacijami kostnega mozga. Seveda, da so te posege morali podpreti z dajanjem celic, ki omogočajo pravilno strjevanje krvi (trombociti), nadalje zdravil v obliki antibiotikov in seveda zdrave bele krvničke. Vendar vsled neznanih dejavnikov med dajalcem in sprejemnikom so bili uspehi le omejeni. Tudi sedaj se uporablja tovrstna transplantacija v nekaterih centrih pri bolnikih pod 40 let starosti z akutno mieloično levkemijo. Pomagajo pa si tudi s citotoksično terapijo, ki dovede do remisije oz. izboljšanja. Uspešnost transplantacije celic je idealna glede na uspešnost pri najožjih sorodnikih: brata, sestri, in sicer, če sta istega spola. Trdijo, da je uspešnost kar v 50 odstotkih še po dveletni dobi. Zahvaljujoč novim odkritjem pa bo uspešnost v bodočnosti zagotovo še večja, kar govorijo tudi izkušnje z novoodkritim zdravilom Cyclosporin A, ki zavira aktivnost T celic in imunsko reakcijo implantiranih (danih drugi osebi) limfocitov na minimum. Poznamo takozvano avtotransplantacijo s kostno sredico, ki jo v fazi dobrega zdravstvenega stanja (remisije) odvzamemo bolniku, očistimo prisotnih levkocitnih celic levkemičnega značaja s pomočjo določenih protiteles. Dajemo pa ga nazaj bolniku v času poslabšanja klinične slike. So pa to tudi težavni biokemični posegi skupno s tehničnimi težavami. Zagotovo tudi te metode čakajo bodoči razvoj medicinskih ved skupno s pripravo virusne vakcine in protivirusnih protiteles. Drug način je alotransplantacija s kostno sredico od kateregakoli darovalca, ki niti ni v sorodstveni zvezi. Najprvo so take celice preparirane z odgovarjajočimi protitelesi. Računamo pač na to, da nove vcepljene zarodne celice kostne sredice, ki smo jih transplantirali, ustvarijo nove limfocitne celične kolonije, seveda zdravega razvoja. Poskusi v tej smeri se tudi še nadaljujejo. Ena od smeri tovrstnih raziskav je tudi človeški levkemični virus. Praktične raziskave na široki zasnovi pa imajo tudi svoj pomen takrat, ko lahko izkoristimo predhodno ugotovljene uspehe in znanja o vzrokih in jih uporabimo tudi klinično. V zadnjih desetletjih smo si mnogo pomagali z imunsko terapijo z nespecifičnimi stimulacijskimi snovmi, kot npr. BCG cepivo. Prav tako tudi s snovmi, ki so nosilci levkemičnih snovi, pa obdelani po gotovih metodah delujejo drugače, npr. obsevane levkemične celice.

Vsak levkemični disociirani antigen na površini te celice pa je lahko vsaj kot je v živalskem poskusu potrjeno, tudi delujoč sličnо virusom. Zaradi tega je lahko ponovna inokulacija levkemičnega bolnika po polni klinični in krvni remisiji z virusnimi delci iz levkemičnih celic sprožila imunsko reakcijo. Ta pa je bolj specifična od predhodne reakcije. Ravno v zadnjem času tečejo tovrstne raziskave z enim od takih cepiv, pripravljenih po posebnih postopkih. Take raziskave pa trajajo določen čas, nato sledijo poskusi, nadalje je potrebno najti najboljšo metodo izdelovanja cepiva itd. Sledijo opazovanja učinkov in vivo, v praksi v smislu iskanja prisotnosti tega krožečega protitelesa ter možnost citotoksičnosti limfocitom itd. Vsekakor se je tudi na tem polju medicinskih raziskav odprla široka paleta možnosti iskanja in koriščenja pozitivnih rezultatov v prenosu na pogoje humane medicine. Imunoterapija levkemije je le eno od vprašanj, ki so bistvenega pomena, tako za zdravnika, kot bolnika. Idealno bi bilo doseči v neki fazi zboljšanje zdravstvenega stanja s tako imunsko reakcijo, ki bi levkemične celice uničila in eliminirala.

M OGLASI

PRODAM

UGODNO prodam F 126 P karamboliran letnik december 77. Kajin, Trnovlje 113.

VARILNI aparat Hoby 100 nov prodam za 3500 din. Tel: 25-379

PEČ za olje poceni prodam. Škorjanc, Breg 26, Celje.

SPALNICO ugodno prodam. Slapnik, Nušičeva 5, Celje.

PRODAM Fiat 750, letnik 71. Lipičnik, Trnovlje 110-a.

PRODAM dve kozi. Krok, Vrhe 60, Teharje.

LADO 1600 letnik 79, 28000 km, ugodno prodam. Klep Matjaž, Žalec, Florjana Pohlina 2.

RENAULT 4, letnik 81 nov, ugodno prodam, zaradi selitve. Inf. po telefonu 27-835 od 14. do 22. ure.

PRODAM dva mesnata prašiča. Teža 150-170 kg. Kmetec Franc, Cirkovce 35 pri Pragerskem.

126 P letnik 79 prodam. Štancer, Nova vas 45, Šentjur.

PRODAM prašiče, krmljene z domačo hrano. Brežnik Alojz, Medlog 62.

PRODAM FW 1200. Ogled možen vsak dan. Šibanc Anton, Pristava 16, 63204 Dobrna pri Celju.

OPEL kadet 1974 v odličnem stanju prodam. Smole Franc, Sodna vas 20-a, Pristava pri Mestinju.

PRODAM dnevno sobo iz trdega lesa za 60.000 din ali zamenjam za avto Z 101. Babič Zoran, Zidanškova 8-b, Šentjur.

PRODAM Z 750 letnik 73, inf. na tel: 22-321 int. 235 od 6. do 14. ure.

PRODAM Opel rekord letnik 71 in R 4 TLS letnik 79. Tudi na ček ali kredit za gradbeni material. Inf. po tel: 24-000 int. 582 od 7. do 11. ure – Amon.

PRODAM pancerje Alpina številka (101/2) 43 1/2 in smuči Knessl dolžine 165 cm. Informacije po telefonu 710-744 v soboto od 8. do 12. ure.

SONČNE kolektorje prodam. Ogled po 15. uri popoldan. Binci Anton, Ljubija 111, Mozirje.

PRODAM plinski bojler (Termikom), trajno gorečo peč, sobni radio, leseno barako. Razgor, Kosovelova 4, Celje.

PRODAM, kompletna sobna vrata (1 kom.). Habjan Vinko, Šmarje pri Jelšah.

PRODAM malo rabljeno trajno žarečo peč. Golob, Medlog 16, pri Joštovem mlinu.

4 KOM komplet gume in platišča za golfa 155 × 13 popolnoma nove prodam – 25% ceneje. Tel. 710-707.

PRODAM poltovorni avto TAM 2000-dolgi kason. Vožen s kategorijo B. Ogled popoldne. Čiček Franjo, Hohkrautova 9, Celje.

RENAULT 5 letnik 74 prodam ali zamenjam za Z 750 novejši letnik. Ocvirk Pavel, Vegova 17, Polule Celje.

ZASTAVO 101 letnik 78, registr. za l. 82 prodam za 7,5 M. Skaza, Strmec pri Vojniku 75.

CITROEN GS club, letnik 76/77 prodam tudi za gradbeni kredit. Kuret Boris, Ložnica 29, Žalec.

PRODAM odličen BMW 2002 metalno moder. Inf. po tel: 25-615 dopoldan.

KOMBINIRANI štedilnik 4 plin, 2 elektrika, nerabljen, ugodno prodam. Klopčič Gabrijela, Belovo 5, Laško.

PRODAM zazidalno parcelo – Blagovna. Inf. tel: 770-126.

PRODAM šotor za 4 osebe. Šifra: Nov.

TERMOAKUMULACIJSKO peč 3 KW prodam. Belak Franc, Arclin 51-b. Ogled od 16. do 17. ure.

126 P letnik 78, garažiran, dodatno opremljen, prevoženih 30.000 km, prodam za 65.000 dinarjev. Neda Pfajfar, Orožnova 5, Celje, tel: 063-27-216.

PRODAM lado 1200, 72 letnik ter mizarsko mizo-ponk. Novak, Ketejeva 24, Celje.

PRODAJAMO staro obnovljeno hišo in nekaj arov zemlje z nasajenim sadnim drevjem in vrtom, v centru Ponikve. Potočnik Franc.

ŠPAČKA letnik 74 ugodno prodam. Ogled vsak dan v popoldanskih urah. Naslov: Majer Zlatka, Kristan vrh 96, Podplat.

UGODNO prodam rabljeno sedežno garnituro iz žameta, dobro ohranjeno. Možnost ogleda vsak dan po tretji uri. Krajnc Jože, Lahomšek n.h. Laško.

PRODAM BMW 2002 letnik 68 reg. do junija 82 in Zastavo 101, letnik 75 nevozno. Ogled 26. in 27. 11. popoldan na naslov: Vrunčeva 10, Celje.

PRODAM enodružinsko stanovanjsko hišo v Novi vasi pri Šentjurju. Šifra »NOVA HIŠA«.

PRODAM nerabljena okna na polknice 6 kom. 140 × 140, 3 kom, 120 × 80 2 kom, 120 × 120, cena po dogovoru. Ogled vsak dan popoldan. Marn Jože, Gotovlje 39, Žalec.

POCENI prodam Zastavo 101 letnik 75. Razboršek Jože, Huda jama 8, Laško.

R 4 letnik 76 zlomljena šasija prodam, tudi po delih. Cena ugodna. Graber, Jamova 25. Tel: 21-583.

KAROSERIJO za R 4 malo rabljeno karamboliranо novo ugodno prodam. Graber, Jamova 25, Celje. Tel: 21-583.

ŠTEDILNIK, star štiri leta, prodam. Marjan Golob, Cankarjeva 5, Žalec, tel. 710-551.

ZASTAVO 101, letnik 1975, garažirano, prodam. Žohar, Celje, Ljubljanska 62 (plava laguna), VIII. nad. Ogled vsak dan po 15. uri. Sobota in nedelja ves dan.

R 12 letnik 75, ugodno prodam. Ogled vsak dan popoldne. Repi, Dečkova 42, Celje.

UGODNO prodam kopalno kad, umivalnik in električni bojler. Bordon Milena, Celje, Božičeva 5.

PRODAM NSU 1200 po delih. Šuhel Miran, Proseniško 42, Šentjur.

PRODAM dve mladi kravi, breji 5 in 8 mesecev. Zorko Martin, Medlog 36, Celje.

GRADBENO barako prodam. Tel: 25-009.

ŠPAČKA letnik 72 registriran do 31. 1. 82, vozen potreben manjšega popravila prodam. Oset Silvo, Cesta na kmetijsko šolo 13, Šentjur.

PRODAM suha bukova drva, novo Tigar terensko gumo 8-25-20 4 gume, 600-15 in brano z ježem. Jager, Reka 1.

BIKCA in teličko, stara štiri tedne (dvojčka) prodam. Jančič Martin, Šmarjeta, Škofja vas.

PRODAM Z 101 nujno. Miklavc, Pondor 9, Tabor.

UGODNO PRODAM trajno gorečo peč Emo 5 in večjo knjižno omaro. Gričar Vlasta, Celje, Okopi 13.

PRODAM küpersbusch peč za etažno centralno ogrevanje 12.000 cal. Justin, Cesta na Dobrovo 90.

PRODAM mlado kravo. Berovšek Jože, Kompole 48, Štore.

RENAULT 4 TL prodam letnik 76. Tel: 27-545.

PRODAM enosobno stanovanje v Celju. Ogled vsak dan. Sedeljšek, Kočevarjeva 4-a.

ZASTAVO 750 DE LUX letnik 72, prodam. Cena 30.000. Miskar Stanislav, Grobelno 33.

PRODAM kosilnico BCS. Povalej Drago, Zlateče, Šentjur pri Celju.

AMI 8, letnik 1972 prodam. Štor Marija, Nušičeva 2-b, Celje.

KUPIM

KUPIM rabljen čoln (1-2 leti) Elan, kvarner plastika ali podoben za 4 osebe z motorjem 10-15 KS in prikolico. Šifra: »UGODNO«.

PARCELO od 6 do 10 a ali staro zidanico z malo zemlje na nižji legi do 15 km iz Celja kupim. Ponudbe pošljite na oglasni oddelek pod šifro: »JESEN«.

NUJNO kupim parcelo z lokacijskim dovoljenjem ali vsak v zazidalnem območju, na relaciji Celje-Frankolovo. Cenjene ponudbe pod šifro: »DOBRO PLAČILO«.

KUPIM starejše enosobno stanovanje v Celju: Šifra Celje.

KUPIM globok otroški voziček žamet moder. Ponudbe sporočiti po tel: 22-623 od 7. do 14. ure.

STANOVANJA

ŠTUDENTKI odčam centralno ogrevano sobo s kopalnico. Šifra: SLOVENKA.

ŠTUDENTKA išče v Celju garsonjero ali manjše stanovanje za dobo enega leta. Tel: 065-31-159.

2 SOBNO novo stanovanje v Žalcu prodam. Ebner Žalec, Stanetova 5.

DRUŽINO vzamem na stanovanje za pomoč na majhni kmetiji. Dedovanje.

VZAMEM dekle ali žensko na stanovanje. Oglasite se vsak dan dopoldan do 13. ure. Vrhovšek Zvezdana, Braslovče 39, Braslovče.

ZAPOSLITEV

ZASEBNEMU avtoprevozniku grem vozit s C in E kategorijo. Šifra: USPEŠNO.

TIPKANJE na dom sprejmem. Šifra: Poceni in natančno.

RAZNO

ZA ZBIRANJE oglasov in objav iščemo dva sposobna in agilna akviziterja. Dobra provizija. Pismene ponudbe s kratkimi življenjskimi podatki na upravo pod šifro: AGILEN.

GOSTILNA Šanti
Šentjur pri Celju

čestita delovnim ljudem ob dnevu republike

zavarovalna skupnost triglav
OBMOČNA SKUPNOST CELJE, n. sol. o. — 63001 Celje

IZVRŠILNI ODBOR
ZAVAROVALNE SKUPNOSTI TRIGLAV
OBMOČNE SKUPNOSTI CELJE

razpisuje
prosta dela in naloge

VODJE SEKTORJA ZA SAMOUPRAVNO ORGANIZIRANOST IN KADRE

(reelekcija)

Poleg splošnih morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:
– visoka ali višja strokovna izobrazba pravne smeri in 5 let delovnih izkušenj
– da imajo z dosedanjim delom dokazane organizacijske in poslovne sposobnosti, da so moralno politično neoporečni ter da se aktivno zavzemajo za razvoj socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih odnosov.

Izbira delavca za razpisana dela in naloge velja za dobo štirih let.

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev (dokazila o šolski izobrazbi in delovni praksi z opisom dosedanjega dela) naj kandidati pošljejo v 15 dneh od dneva objave razpisa v zaprti ovojnici z oznako »za razpisno komisijo« na naslov:
Zavarovalna skupnost Triglav Območna skupnost Celje, Ul. XIV. divizije 4.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 15. dneh od dneva izbire.

JAKA ŠRAUFCIGER V STENSKEM KOLEDARJU 1982

NAROČILNICA:
Naročam ..... izvodov koledarja za 1982 »ŠRAUFCIGER«
Cena za komad din 150
Plačam po povzetju

Naročnik:
PRIIMEK IN IME _____
Ulica in h. št. _____
Kraj _____
Pošta _____

»REKLAMA«
Ul. XIV. DIVIZIJE št. 6
63000 CELJE

ZAHVALA

Ob tragični in nenadomestljivi izgubi naše nepozabne

LJUDMILE ŠEMROV

z Vrha nad Laškim

se iskreno zahvaljujemo za izraze sožalja: za številne vence znancev, prijateljev, številnih družbenih organizacij; vsem, ki ste jo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti; iskrena hvala govornikom, pevcem, godbi, praporščakom borčevskih organizacij, v prvi vrsti pa vodstvu občinske borčevske organizacije za vsestransko pomoč.

Žalujoči:

mož Riko, hčerka Saša, sinova Rajko in Štefan, sestra Anica, brat Jože in vnuki; Damjan Jurij, Ksenja in Uroš.

Vrh nad Laškim, novembra 1981

ZAHVALA

Ob bridki izgubi našega dragega moža, očeta, brata, strica in tasta

JOSIPA KOMPANA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali cvetje, sočustvovali z nami in izrekli sožalje. Posebej se zahvaljujemo DO Aero Celje, Hmezadu, DO Notranja trgovina Žalec, stanovalcem Erjavčeve ulice, ter duhovniku za pogrebni obred. Vsem še enkrat lepa hvala.

Vsi njegovi.

Celje, 16. 11. 1981

ZAHVALA

Ob prerani smrti ljubega moža, ata in starega ata

IVANA VODIŠKA

se v globoki žalosti zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam izrekli sožalje, ga spremili na njegovi zadnji poti, in s cvetjem prekrili njegov zadnji dom. Zahvaljujemo se Rudarjem Laško, Gasilcem Rečica, Godbi in pevcem Rimske Toplice.
Iskrena hvala župniku Medvedu za obred in poslovilne besede. Posebej se zahvaljujemo dr. Boriču in dr. Košičevi za pomoč in lajšanje bolečin ob njegovi bolezni. Hvala vsem, ki ga boste ohranili v lepem spominu.

Žalujoči:

žena Danica, in sin Slavko z družino ter ostalo sorodstvo.

Na podlagi sklepa Komisije za delovna razmerja

TOZD Gradnja Velenje
Titovo Velenje

objavljamo
potrebo po

3 KV mizarjih
2 KV žagarjih

Pogoj: končana poklicna šola ustrezne smeri, vsaj 1 leto delovnih izkušenj

Delo je za nedoločen čas. Obvezno poskusno delo.

Prošnje z dokazili o izobrazbi pošljite najkasneje v 15 dneh od dneva objave na naslov:

GIP VEGRAD VELENJE
Kadrovska služba
63320 TITOVO VELENJE

TV SPORED

DELJA, 29. 11.

05 POROČILA (Lj)
40 ŽIV ŽAV, otroška matineja (Lj)
30 V. Mimica: ANNO DOMINI 1573, nadaljevanka TV Zagreb (Lj)
00 NARODNA GLASBA (Sa)
00 LJUDJE IN ZEMLJA (Lj)
20 TV KAŽIPOT (Lj)
20 POROČILA (do 12.25) (Lj)
05 Atene: NOGOMET GRČIJA: JUGOSLAVIJA, prenos v odmoru PROPAGANDNA ODAJA EVR, NS, LJ, (Lj)
15 PEKINŠKA OPERA, posnetek 1. dela (Lj)
15 PESEM ZAPOJMO SI (Lj)
15 SKRIVNOST NIKOLE TESLE, jugoslovanski film (Lj)
00 ZLATA PTICA: Pikapolonica (Lj)
10 RISANKA (Lj)
15 CIK CAK (Lj)
22 TV IN RADIO NOCOJ (Lj)
24 ZRNO DO ZRNA (Lj)
30 TV DNEVNIK (Lj)
55 VREME (Lj)
57 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)
00 Dr. Aleksander Gala-Peter in Dimitrij Rupel: MANJ STRAŠNA NOČ . . ., 1. del nadaljevanke (Lj)
55 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)
00 HANZOVA POT, dokumentarna oddaja (Lj)
30 ŠPORTNI PREGLED (Ti)
00 POROČILA (Lj)

Oddajniki II. TV mreže:

10 POROČILA (Zgb 2)
15 Moskva: SP V GIMNASTIKI, prenos ITV, (Zgb 2)
00 SVETOVNO PRVENSTVO V GIMNASTIKI, posnetek (Zgb 2)
40 VATERPOLO POŠK: SZENTES, prenos (Zgb 2)
45 ČAS PODVIGOV, dokumentarna oddaja (Sa 2)
30 TV DNEVNIK (Sk 2)
00 SVEČANI KONCERT OB DNEVU REPUBLIKE (Bgd 2)
00 POROČILA (Zgd 2)
10 HVALA ZA POZORNOST, ponovitev zabavno glasbene oddaje (do 22.00) (Sa 2)

ONEDELJEK, 30. 11.

05 POROČILA (Lj)
10 OTROŠKA VESELICA (Lj)
40 V. Pečjak-B. Lukan: DREJČEK IN TRIJE MARSOVČKI, predstava SLG Celje (Lj)
40 RIKI-TIKI-TAVI, sovjetski mladinski film (Lj)
55 POROČILA (do 12.00) (Lj)
00 GLASBA ZA CICIBANE: Brundo na gugalnici (Lj)
20 »VESNA« IZ ZAGORJA, glasbena oddaja (Lj)
50 POROČILA (Lj)
55 PEKINŠKA OPERA, posnetek 2. dela (Lj)
55 MORTADELA, italijanski film (Lj)
30 JE KRŠKO: VELIKA IZKUŠNJA-DRAGOCEN NAPOTEK, dokumentarna oddaja (Lj)
00 ZLATA PTICA: Mesečina (Lj)
10 RISANKA (Lj)
15 CIK CAK (Lj)
24 TV IN RADIO NOCOJ (Lj)
26 ZRNO DO ZRNA (Lj)
30 TV DNEVNIK (Lj)
55 VREME (Lj)
57 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)
00 Dragiša Todorović: MURVA, drama TV Novi Sad (Lj)
25 EVROPA IŠČE TRETJO POT, aktualna oddaja (Lj)
05 POROČILA (Lj

Oddajniki II. TV mreže:

30 JUGOSLOVANSKO PRVENSTVO V TENISU, prenos (Zgb 2)
00 GLASBENI ALBUM (Zgb 2)
15 KONCERT ZBOROV IZ SLAVONIJE (Zgb 2)
15 Emil Cossetto: POEMA O DOMOVINI (Zgb 2)
50 ŠPORTNA ODDAJA (Bgd 2)
30 TV DNEVNIK (Zgb (Zgb 1)
00 Vitkijević: MATI, prenos premiere iz Ateljeja 212 (do 21.40) (Bgd) v odmoru GLASBENI TRENUTEK (Bgd

TOREK, 1. 12.

50 POROČILA (Lj)
55 POPOTOVANJE ŠKRATA HAJAŠKA, češka risana serija (Lj)
05 DRUGO SREČANJE TAMBURAŠKIH SKUPIN SLOVENIJE (Lj)
35 PISANI SVET: Nezaslišani videz stvari (Lj)
55 Mile Klopčič: MATI, drama (Lj)
10 RISANKA (Lj)
15 CIK CAK (Lj)
24 TV IN RADIO NOCOJ (Lj)
26 ZRNO DO ZRNA (Lj)
30 TV DNEVNIK (Lj)
55 VREME (Lj)
57 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)
00 AKTUALNO (Lj)
50 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)
55 N. Companeez: ŽENSKE Z OBALE, francoska nadaljevanka (Lj)
25 ZA LAHKO NOČ – Minkus: DON KIHOT, balet (Lj)
30 POROČILA

Oddajniki II. TV mreže:

30 JUGOSLOVANSKO PRVENSTVO V TENISU, prenos (Zgb 2)
00 NARODNA GLASBA (Zgb 2)
30 PIANO CONCLAVE, jazz koncert (Zgb 2)
30 DNEVNIK 10 (Zgb 2)
45 YU RAČUNALNIK, poljudnoznanstveni film (Zgb 2)
15 »MUZIKA NEK SE ČUJE«, glasbena oddaja (Zgb 2)
30 TV DNEVNIK (Zgb 2)
00 STARE USPEŠNICE (Bgd 2)
55 DOKUMENTARNA ODDAJA (Bgd (Bgd 2)
25 POROČILA (Sa 2)
30 REZERVIRAN ČAS (Bgd 2

SREDA, 2. 12.

00 TV V ŠOLI: TV koledar, Ne pozabi, Kenija, Zanimivo potovanje (Zgb)
00 TV V ŠOLI: Biologija, Kraji in ljudje, Risanka, Kocka, kockica; Mali program, Risanka, Telesna vzgoja, Zadnje minute (do 12.05) (Bgd)
35 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)
40 SMUK ZA ŽENSKE, posnetek iz Val d'Isera (Lj)
30 POROČILA (Lj)
35 CIRKUS (Lj)
00 ROMANTIKA PROTI KLASICIZMU, angleška dokumentarna serija (Lj)
30 OBZORNIK (Lj)
45 BALET ZA VSAKOGAR.: Začetki današnjega baleta (Lj)
10 RISANKA (Lj)
15 CIK CAK (Lj)
24 TV IN RADIO NOCOJ (Lj)
26 ZRNO DO ZRNA (Lj)
30 TV DNEVNIK (Lj)
55 VREME (Lj)
57 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)
00 FILM TEDNA: ZAKONSKO ŽIVLJENJE MARIE BRAUN, zahodnonemški film (Lj)
00 V ZNAMENJU (Lj)

Oddajniki II. TV mreže:

10 TV DNEVNIK V MADŽARŠČINI (NS)
30 TV DNEVNIK (Bgd 1)
45 NEVEN, otroška oddaja (Bgd 1)
15 OBRAMBA IN SAMOZAŠČITA (Zgb 1)
45 GLASBENI AMATERJI (Sk)
30 TV DNEVNIK (Zg 2Pr)
00 Ivo Vojnović: DUBROVNIŠKA TRILOGIJA, 1. del gledališke predstave (Zgb 2)
00 ZAGREBŠKA PANORAMA (Zgb 2)
20 ANNO DOMINI 1573, ponovitev nadaljevanke (Zgb 2)
15 GIBLJIVE SLIKE (do 23.00) (Bgd 2

ČETRTEK, 3. 12.

20 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)
25 Val d'Isere: VELESLALOM ZA ŽENSKE, prenos 1. teka EVR (Lj)
30 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)
35 Val d'Isere: VELESLALOM ZA ŽENSKE, prenos 2. teka (do 14.30) EVR (Lj)
30 TV V ŠOLI: Matematika, Človek spreminja rečne tokove (Zgb, Lj)
10 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)
15 VELESLALOM ZA ŽENSKE, posnetek iz Val d'Isera (Lj)
25 POROČILA (Lj)
30 JELENČEK, otroška serija TV Zagreb (Lj)
00 MOZAIK KRATKEGA FILMA: PODOBE BLAGINJE, pakistanski film (Lj)
30 OBZORNIK (Lj)
40 MLADI ZA MLADE: Kratek stik (Lj)
10 RISANKA (Lj)
15 CIK CAK (Lj)
24 TV IN RADIO NOCOJ (Lj)
26 ZRNO DO ZRNA (Lj)
30 TV DNEVNIK (Lj)
55 VREME (Lj)
57 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)
00 STUDIO 2 (Lj)
30 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)
35 SAD V USTIH SMRTI, balet na glasbo J. M. Jarre »OXYGEN« (Lj)
15 V ZNAMENJU (Lj)

Oddajniki II. TV mreže:

10 TV DNEVNIK V MADŽARŠČINI (N. Sad)
30 TV DNEVNIK (Bgd I)
15 ZNANOST (N. Sad)
45 »TIKVARIUM«, satirični kabaret (N. Sad)
30 TV DNEVNIK (Zgb II, Tg)
00 TELESKOPIJA: Mira Stupica (Bgd II)
00 PO IZBIRI (Bgd II)
30 24 UR (do 22.35) (Bgd II)

PETEK, 4. 12.

50 TV V ŠOLI: TV koledar, Francoščina, TV gledališče (Zgb)
00 TV V ŠOLI: Angleščina, Kocka, kockica; Risanka, Zgodovina, Mali program, Risanka, Izobraževalna reportaža, Zadnje minute (do 12.05) (Bgd)
15 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)
20 SMUK ZA MOŠKE, posnetek iz Val d'Isera (Lj)
10 POROČILA (Lj)
15 PADLA Z NEBA, češka otroška serija (Lj)
45 ARTIČE '81 (srečanje pihalnih orkestrov) (Lj)
15 OBZORNIK (Lj)
25 V SENCI ENERGETSKE KRIZE: Sončna energija, izobraževalna oddaja TV Zagreb (Lj)
55 NE PREZRITE (Lj)
10 RISANKA (Lj)
15 CIK CAK (Lj)
24 TV IN RADIO NOCOJ (Lj)
26 ZRNO DO ZRNA (Lj)
30 TV DNEVNIK (LJ)
55 VREME (Lj)
57 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)
00 J. London: MARTIN EDEN, 1. del italijanske nadaljevanke (Lj)
00 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)
05 TI DNEVI, TA LETA: Filmska kronika 1946, dokumentarna serija (Lj)
50 V ZNAMENJU (Lj)
05 NOČNI KINO: CEDDO, senegalski film (Lj)

Oddajniki II. TV mreže:

10 TV DNEVNIK V MADŽARŠČINI (N. Sad)
30 TV DNEVNIK (Bgd I)
45 MALI SVET, otroška oddaja (Zgb I)
15 NAMESTO TOP LISTE, mladinska oddaja (Bgd I)
45 ZABAVNO GLASBENA ODDAJA (Bgd I)
30 TV DNEVNIK (Bgd I)
00 TRGATEV V ŽUPI, dokumentarna oddaja (Bgd II)
45 ZAGREBŠKA PANORAMA (Zgb II)
10 NARODNA GLASBA (Bgd II)
40 KULTURA SRCA: Kinematografija Indije (do 23.40) (Zgb II)

SOBOTA, 5. 12.

15 POROČILA (Lj)
20 GLASBA ZA CICIBANE: Brundo na gugalnici (Lj)
35 POPOTOVANJA ŠKRATA HAJAŠKA, češka otroška serija (Lj)
45 JELENČEK, otroška serija TV Zagreb (Lj)
15 PISANI SVET: Nezasličani videz stvari (Lj)
35 JEDRSKA REVOLUCIJA: Skrivnost atoma, 2. del (Lj)
05 SINDIKATI ALI STRANKA, aktualna oddaja (Lj)
50 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)
55 Val d'Isere: VELESLALOM ZA MOŠKE, prenos 1. teka EVR (Lj)
30 P. Yeldham: SREČNO, TUJKA, avstralska nadaljevanka (Lj)
25 POROČILA (do 13.30) (Lj)
20 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)
25 Val d'Isere: VELESLALOM ZA MOŠKE, prenos 2. teka (do 15.30) EVR (Lj)
05 POROČILA (Lj)
10 KDO JE VIDEL VETER, kanadski mladinski film (Lj)
50 NAŠ KRAJ (Lj)
05 ZLATA PTICA: Zakleta kraljična (Lj)
10 RISANKA (Lj)
15 CIK CAK (Lj)
24 TV IN RADIO NOCOJ (Lj)
26 ZRNO DO ZRNA (Lj)
30 TV DNEVNIK (Lj)
55 VREME (Lj)
57 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)
00 ROPARJI VLAKA, ameriški film (Lj)
30 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)
35 PRVA SOBOTA (Lj)
20 TV KAŽIPOT (Lj)
40 POROČILA (Lj)

Oddajniki II. TV mreže:

30 Zagreb: HOKEJ JUGOSLAVIJA: NDR, prenos (slov. kom) (Zgb II)
00 RESNA GLASBA (Zgb II)
30 TV DNEVNIK (Zgb II, BGD I)
00 GORE SVETA: Etna (Zgb II)
50 POROČILA (Zgb II)
00 FELJTON (Zgb II)
30 ŠPORTNA POROČILA (Sa II)
50 GLASBENA ODDAJA (do 22.50) (Sa II)

Plošče in kasete melodij, ki ste jih izbrali, so vam na voljo v prodajnih enotah KOVINOTEHNE – TOZD TEHNIČNA TRGOVINA Celje

LESTVICA ZABAVNIH MELODIJ

1. HANDS UP – OTTAWAN
2. START ME UP – ROLLING STONES
3. KOPALNICO IMA – HAZARD
4. VIENNA – ULTRAVOX
5. BANANE – NECA FALK

KUPON
za lestvico zabavnih melodij

Glasujem za pesem _____

izvajalec _____

Ime, priimek, naslov _____

LESTVICA DOMAČIH MELODIJ

1. TEČEJO, TEČEJO NITKE – MARIJA AHAČIČ POLAK
2. TVOJI CVETOVI – SAVINJSKIH 7
3. PRAKTIČNO JE LE KOLO – AVSENIK
4. PRELEPA DOBRNA – CELJSKI INSTRUMENTALNI KVINTET
5. ZIDANICA – KMETEC

KUPON
za lestvico domačih melodij

Glasujem za pesem _____

izvajalec _____

Ime, priimek, naslov _____

Nagrajenca: Majda Šloser, Žeče 24, Slovenske Konjice
Majda Lipovšek, Rove 10, Frankolovo

Pišite na naslov: Novi tednik – Radio Celje, Trg V. kongresa 3 a, Celje
Lestvica domačih melodij je na sporedu vsak ponedeljek ob 17.15, lestvica zabavnih melodij pa vsako soboto ob 17.15.
Vsakič nagrada mala plošča.

RADIO CELJE

SPORED OD 26. 11. DO 2. 12. 1981

ČETRTEK, 26. 11.: 8.00 Poročila, **8.05** Dopoldne z vami (vmes ob **9.00** Poročila), **10.00** Zaključek sporeda, **15.30** Obvestila, **15.45** Zabavni globus, **16.00** Kronika, **16.15** Čestitke in pozdravi, **16.30** V živo: Kako smo gospodarili letos in kako bomo prihodnje leto, **18.00** Zaključek sporeda.

PETEK, 27. 11.: 8.00 Poročila, **8.05** Petkov mozaik (vmes ob **9.00** Poročila), **9.30** Žveplometer, **10.00** Zaključek sporeda, **15.30** Obvestila, **16.00** Poročila, **16.05** Čestitke in pozdravi, **17.00** Kronika, **17,15** Glasbo vam izbira, **17.45** Turistična oddaja, **18.00** Zaključek sporeda.

SOBOTA, 28. 11.: 8.00 Poročila, **8.05** Kuharski kotiček, **8.30** Koledar prireditev, **9.00** Poročila, **9.05** Jugotonov express, **9.30** Filmski sprehodi, **10.00** Zaključek sporeda, **15.30** Obvestila, **15.45** Športna sobota, **16.00** Poročila, **16.05** Čestitke in pozdravi, **17.00** Kronika, **17.15** Lestvica zabavnih melodij, **17.30** Kulturni feljton, **17.45** Zabavni globus, **18.00** Zaključek sporeda.

NEDELJA, 29. 11 NI SPOREDA

PONEDELJEK, 30. 11.: NI SPOREDA

TOREK, 1. 12.: NI SPOREDA

SREDA, 2. 12.: 8.00 Poročila, **8.05**Dopoldne z vami: Radopis z revijo Stop (vmes ob **9.00** Poročila), **9.30** Koledar prireditev, **10.00** Zaključek sporeda, **15.30** Obvestila, **16.00** Poročila, **16.05** Čestitke in pozdravi, **16.45** Zabavni globus, **17.00** Kronika, **17.15** Glasbene vzporednice, **17.30** Aktualno, **17.45** Iz zakladnice zborovske glasbe, **18.00** Zaključek sporeda.

IZ SPOREDA

ČETRTEK, 26. 11. OB 16.30.: V ŽIVO:
Tema današnje oddaje v živo je KAKO SMO GOSPODARILI V TEM LETU IN KAKO BOMO V PRIHODNJEM. Pogovor za okroglo mizo v studiu Radia Celje bo vodil novinar Mitja Umnik, njegovi gostje pa bodo predstavniki nekaterih večjih delovnih organizacij iz širšega celjskega območja in Medobčinske gospodarske zbornice Celje.

DRAVINJSKI DOM

30 let

POIŠČITE V... TEHNIKI

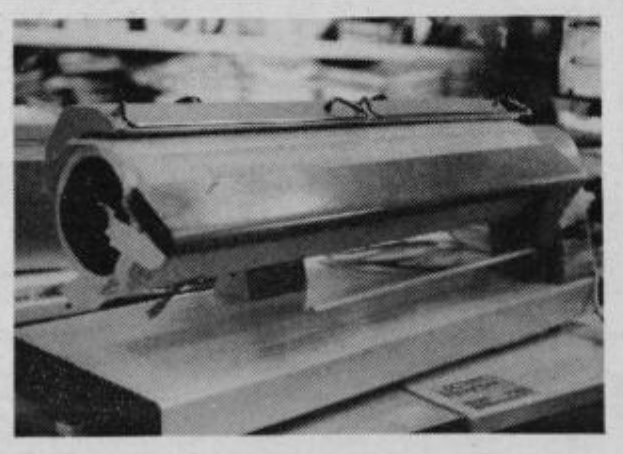

V prodajalni Tehnika nasproti Ojstrice vam tokrat priporočajo nakup stroja za likanje perila ter električnih blazin.

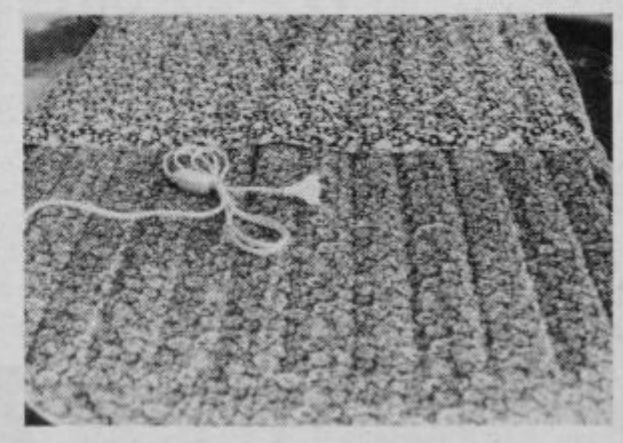

kovinotehna **tozd tehnična trgovina**

FOTOKRONIKA LIBOJSKE REVIJE

Z letošnje libojske revije bi lahko napravili vrsto izredno zanimivih posnetkov, ki bi jasno ilustrirali, kaj revija pomeni glasbenikom in tudi glasbenim ljubiteljem. Izbrali smo tri primerke, za kaj drugega pa bo čas za objavo še kdaj kasneje. Vse fotografije so delo Toneta Tavčarja, tekst pa Toneta Vrabla.

Tokrat ni bilo na reviji ansambla DOBRI PRIJATELJI iz Brežic, ker so prav v tem času na veliki turneji po Ameriki in Kanadi. Prišel pa je RUDI ZAGODE in navdušil z igranjem na citre, ki imajo svojo posebno vrednost: na njih je namreč Rudi igral že leta 1939 in to kar 82 metrov globoko pod morjem v podmornici. Prestale so vse (pa tudi Rudi) in tako priromale celo do Liboj. Prijetna osvežitev in zanimivost na letošnji libojski reviji!

Iz Socke je prišel Leopold Tratnik, ki je navdušil z igranjem na harmoniko, ki ga spremlja že več kot pol stoletja (z njim je bila tudi v partizanih!), prijetnim domačim humorjem in igranjem na »palico«. Tudi on je predstavljal prijetno osvežitev sredi množice nastopajočih ansamblov iz domala vseh krajev Slovenije!

Prvič se je na reviji predstavil zanimiv, lahko bi rekli družinski trio iz Ljubečne pri Celju. To je trio Alojza Šabca, ob katerem sta zaigrala osemletni sin Janez in hčerka Vera. Ta trio je nastopil že v Vojniku in v Dobju, kjer je osvojil prvo mesto. Svojevrstna svežina pa čeprav bo potrebno še veliko dela. Ljubiteljstvo do glasbe pa je tudi mnogo vredno!

SREČANJE GASILSKIH VETERANOV

V Žalcu je bilo v soboto popoldne srečanje gasilskih veteranov. Zbralo se jih je nekaj več kot sto, zbranim pa je spregovoril predsednik komisije za veterane pri OGZ Žalec, Karel Strahovnik. Petim gasilcem, veteranom pa so podelili plakete. Prejeli so jih: Jože Lepšina iz Petrovč, Franc Krk iz Zabukovice, Franc Jezernik iz Ponikve, Franc Smerkolj iz Prekope in Jernej Franc iz Grajske vasi. Udeleženci srečanja so si z zanimanjem ogledali tudi nov gasilski dom in gasilski muzej. Za spomin pa je nastal tudi tale posnetek:

T. TAVČAR

Gradovi in graščine na celjskem območju

42 Piše: dr. IVAN STOPAR

SLIVNICA (Schleinitz), dvor, stolp ali grad Turn, Turniče

Vrh manjšega položnega hriba tik zaselka Turno pri Slivnici. Občina Šentjur.

1362 se je Oesel von Turren (s Turna pri Šoštanju) odpovedal svojim pravicam do stolpa v **Sappelsach** (Zapuže ?) v gospoščini Planina – **terren ze Sappelsach gelegen in der herschaft ze Mentpreis** v korist Henrika s Planine. Kraj se večkrat omenja tudi še v 15. stoletju, vendar nikoli več v zvezi z utrdbo. Krajevni leksikon tega kraja na območju Planine ne pozna, zato pa omenja Schmutz neko imenje Slivnica pri Celju. V bližini Slivnice nad zaselkom Turno je staro gradišče, na nekdanjo fevdalno postojanko pa spominja hišno ime Turner ali Turnšek v bližini. Pirchegger omenja v tej zvezi ledino »Turniče« v naselju »Sapusche«, ki je na njegovem zemljevidu označena pri Slivnici. 1414 je grof Herman Celjski podaril Slivnico svojemu vidmu, samostanu Pleterje na Dolenjskem. Ustanova je obsegala 78 1/2 kmetij in je imela svoje pomirje. K imenju je sodil tudi stolp.

Od nekdanje utrdbe so ohranjeni sledovi obodnega zidovja in stolpaste stavbe v jugozahodnem vogalu obzidanega areala, pa tudi ostanki globokega krožnega obrambnega jarka. Kolikor je tu prvotno res obstajal samo stolp, se je ta pozneje razrasel v pravi grad. Ostanke zidov še vedno odvažajo za nasipanje cest.

SLOVENSKE KONJICE (Gonobitz), grad

Obsežne razvaline vrh dominantnega hriba na pobočju Konjiške gore v naselju Zgornja pristava nad naseljem Slovenske Konjice.

Rod mogočnih konjiških vitezov nastopi sredi 12. stoletja, po nekih virih 1148, po drugih 1164. Bili so sprva podložniki Traungauskih, pozneje pa so postali svobodni gospodarji svojih posesti. Te so si zlasti pomnožili ob koncu 12. stol, po smrti poslednjega Traungaua, tako da so se povzpeli med najvplivnejše plemiške rodovine na slovenskem Štajerskem. Bržčas so že sredi 12. stol. pozidali tudi svoj grad, ki pa se v virih izrečno omenja šele 1237 kot **castrum Gonuvviz,** 1312 **havs Gonewitz** in 1362 **vest ze Gonwiz.** Toda medtem je bil grad že prešel v posest viltuških gospodov, ki so ga posedovali od 1329–1385. Nekdaj velika posest, ki se je že prej pričela drobiti, si tudi pod gospostvom Vilturških ni mogla opomoči. Tako je konjiški grad zaradi dolga že 1365 začasno prešel v roke Celjanov, 1385 pa po dedni pogodbi s Hugonom VI. Devinskim, soprogom Ane Viltuške, v posest Devinskih gospodov. Devinskim so kot dediči že 1406 sledili Walseeji, ki so tako postali ena najmogočnejših plemiških rodovin v Avstriji, saj so se drznili upreti celo štajerskemu vojvodi Ernestu Železnemu, ko je prišlo do spora med njim in avstrijskim vladarjem Leopoldom IV. Spor se je sprevrgel v hude boje, krvave obračune in znašanje nad nedolžnimi podložniki. Pri teh spopadih se je z ropanjem, požigi in pustošenjem odlikoval tudi oskrbnik, ki je v imenu Reinprechta II. Walseeja upravljal konjiški grad. Vendar pa tudi Ernest ni držal križem rok. Do 13. januarja 1413 je bil zavzel že sedem Walseejevih gradov, zdaj pa se je polotil tudi konjiškega in ga premagal. Šele 1417, ko se je prepir poravnal in so sklenili mir, ga je spet vrnil Walseejem. Toda tudi rod Walseejev je polagoma usihal in tako je konjiški grad po smrti poslednjega Walseeja Wolfganga 1466 prišel v cesarske roke. Nekateri viri poročajo, da je bil grad v Baumkircherjevem uporu zoper cesarja Friderika IV. zavzet, ni pa poročil, da bi ga bili zavzeli tudi Turki, ki so 1473 opustošili trg in odvlekli mnogo ljudi v suženjstvo. Na konjiškem gradu so tedaj, kot tudi že prej, gospodarili oskrbniki. Iz 1487, ko je bil oskrbnik Friderik Hollenegger, imamo zanimiv Santoninov opis gradu: **Imenitni, nezavzetni grad Konjice je zavarovan s trojnimi, v enakih razmakih postavljenimi obzidji. Grad s svojo lepoto zlahka presega vse druge gradove v Savinjski provinci...** Po opisu raznih doživetij se Santonino še enkrat povrne h gradu: **Na južino... nas je povabil plemeniti gospod Friderik Hollenegger, cesarski gradnik. Kot smo že drugje poročali, je grad lepo pozidan in postavljen na zelo zavarovanem in nezavzetnem mestu. Neki avstrijski vojvoda ga je nekoč z močno vojsko ob njegovem vznočju dve leti oblegal, a ga, kakor je slišati, nikakor ni mogel premagati ali drugače zavzeti. V njegovi notranjosti so zelo udobni prostori, vedno žuboreč studenec ter lepo okrašena in urejena kapela. Šele pri tretjih vratih – zakaj dvoje drugih, z železjem okovanih duri brani sumljivim do njih dostop, nam je prišla naproti plemenita gospa Regina...** Kot je videti iz zapisa, je Santonino z oblego mislil najbrž na vojvodo Ernesta Železnega, vendar so bili dogodki takrat že hudo odmaknjeni in zato temu delu poročila ne kaže natanko verjeti. Oskrbniki in zastavniki deželnega kneza so na konjiškem gradu gospodarili do 1576. Stegenšek jih v svoji razpravi po vrsti našteva. Med njimi je bil tudi Adam Svetković, hrvaški plemič in poveljnik češkega kralja Vladislava, ki mu je cesar Maksimilijan 30. decembra 1511 podelil grad proti posojilu 6000 fl. in obveznosti, da iz svojega potroši še 1000 fl. za njegovo popravilo. Svetković je dal tedaj najbrž pozidati mogočno polkrožno renesančno rondelo na vzhodnem delu grajske zasnove. 1572 je kupil grad od cesarske komore Ivan Khiessl iz Fužin na Kranjskem za 13.107 fl. proti svobodnemu odkupu s strani cesarja, štiti leta pozneje pa ga je prejel v popolno in dedno last za ceno 20.000 fl. Po 1592 je kupil grad Žiga Tattenbach, nato je bil njegov lastnik spet nadvojvoda Ferdinand, ki ga je najprej oddal v zastavo Krištofu Prunnerju, 1597 pa prodal Žigovim dedičem. Poslej so Konjice ostale v posesti rodovine Tattenbach vse do 1671, ko so v graški mestni hiši zaradi zarote obglavili zadnjega lastnika iz tega rodu, Ivana Erazma. Josip Jurčič je tem dogodkom posvetil kar dve svoji povesti, »Erazem Tattenbach« in »Bojim se te«.

OBJAVO JE OMOGOČIL STC – JAVNA SKLADIŠČA CELJE

NOVI tednik 47

NOVI TEDNIK – Glasilo občinskih organizacij SZDL Celje, Laško, Mozirje, Slovenske Konjice, Šentjur, Šmarje pri Jelšah in Žalec – Uredništvo: Celje, Trg V. kongresa 3 a, poštni predal 161. Naročnina in oglasi: Trg V. kongresa 3 a – Direktor TOZD in gl. urednik Boris Rosina, odgovorni urednik Novega tednika Drago Medved, odgovorni urednik Radia Celje Branko Stamejčič. Redakcija: Marjela Agrež, Milan Božič, Violeta V. Einspieler, Jure Krašovec, Mateja Podjed, Milena B. Poklič, Damjana Stamejčič, Zdenka Stopar, Mitja Umnik, Janez Vedenik, Tone Vrabl. Tehnični urednik Franjo Bogadi. Izhaja vsak četrtek. Izdaja ga ČGP Delo, Ljubljana. Rokopisov ne vračamo. Cena posamezne številke 8 din, celoletna naročnina 380 din, polletna 190 din. Za tujino je cena dvojna. Štev. žiro računa: 50700-603-31198 – ČGP Delo Ljubljana TOZD Novi tednik Celje. – Telefon, oglasi in naročnina: 22-369, 23-105.